

E-KK/1074805/2024
E-KK/1074805/2024

**AZ EGRI SZILÁGYI ERZSÉBET
GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Érvényes 2024. szeptember 1-től

TARTALOM

BEVEZETÉS	5
Iskolánk rövid története	5
Hitvallásunk, értékeink, feladataink	6
Milyen gimnáziumot akarunk?	7
NEVELÉSI PROGRAM	9
Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
A kulcskompetenciák fejlesztése	10
Pedagógiai eszköz-, nevelési eljárásrendszerünk keretei.....	11
Új módszertani eljárások, korszerű oktatási és szervezési módszerek alkalmazása:	12
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	14
A pedagógusok legfontosabb feladatai:.....	14
Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:.....	14
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	16
Az iskola egészségnevelési elvei	19
Egészségfejlesztési programunk elemei:.....	20
Közösség egészségi mentálhigiénés állapotának felmérése	20
Egészségnevelési órák megtartása	20
Az iskola környezeti nevelési elvei	22
A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	24
A közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések.....	27
A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok	28
A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	29
Feladatok az iskolai tehetségfejlesztés területén	29
A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatására kidolgozott program.....	32
A különleges gondozáshoz, a rehabilitációs célú foglalkoztatáshoz való jog	32
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	36
Gyermek- és ifjúságvédelem	38
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlási rendje	40
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit	42
A kollégium és az iskola együttműködésének szervezeti formái	43
Tanórán kívüli közösség-, személyiség- és egészségformáló tevékenységek	45
Hagyományok	45
Iskolai könyvtár	45
Művészeti tevékenység	45
Szabadidős foglalkozások	46
Média	46
Sport és testnevelés	47
Tanulmányi kirándulások.....	47
ZF mérnök előképző gyakorlati specializáció (2024/2025. tanévtől)	48
Boldog Iskola, Boldog Kollégium (2024/2025. tanévtől).....	49
A pedagógiai program megvalósítását segítő feltételekről.....	51
A tantárgyi programok megvalósításához szükséges tárgyi - dologi feltételek.....	51
A tantervi követelmények teljesítésének tárgyi feltételei	52
HELYI TANTERV	55
Középfokú nevelés-oktatás szakasza, gimnázium, 9–12. évfolyam	56
Célok, feladatok.....	56
Fejlesztési területek – nevelési célok.....	56
Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés.....	61

Egységesség és differenciálás	64
Az iskola oktatási szerkezete, tagozatai	67
Az egyes tantárgyak előírt tananyaga és követelményei	68
A kötelező és választható tanórai foglalkozások óraszámát és a csoportbontásokat meghatározó alapelvek	69
Tagozatok óratervei:.....	71
Felkészítés a kétszintű érettségire („fakultáció”).....	79
Felkészítés az emelt szintű érettségire.....	79
A középszintű érettségi vizsga témakörei.....	79
Ki lehet szilágyis? (Az iskolába lépés feltételei).....	80
Az osztályba sorolás rendje, az átjárhatóság.....	81
A választható tantárgyak, foglalkozások, és ezek esetében a pedagógus választás szabályai	82
A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók teljesítményének, előmenetelének értékeléséhez kapcsolódó elvek.....	83
A tanulmányi eredmény ellenőrzése és értékelése.....	86
Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	87
A félévi és az év végi osztályozás	87
Eljárás kimagasló tanulmányi teljesítmény esetén.....	87
Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei.....	88
Az osztályozó-, pótló - és javítóvizsgák rendje	88
A szülő értesítése a tanuló tanulmányi előmeneteléről	88
A tanulói jogviszony megszűnése.....	88
A tanulók otthoni felkészüléséhez adható feladatok módjának és mértékének meghatározása	89
A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	90
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	92
ARANY JÁNOS TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM	93
Bevezetés	94
A tehetség fogalma, összetevői.....	95
A tehetség kibontakoztatása	95
Életkor és tehetségfejlesztés	96
Az iskolai tehetségfejlesztés kritikus pontjai	96
Néhány alapelv a tehetségek azonosításához.....	96
Tehetségfejlesztő programok célkitűzései	97
A tehetségfejlesztés szervezeti formái.....	97
Gazdagítás, dúsítás	98
Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók.....	98
Együttműködés a családdal.....	99
Az Arany János Tehetséggondozó Program működése	100
A Program meghatározása.....	100
A Program meghatározó elemei:	100
A Program felépítése.....	102
A program kiemelt céljai	102
A Program szociális és pedagógiai feladatai	103
Az értékelés specialitásai a 9/AJTP. évfolyamon és az Önismeretre, Tanulásmódszertan- /kommunikációra vonatkozóan :	103
Tanórán kívüli intézményi programok a 9/AJTP évfolyamon	103
Országos rendezvények.....	104
Feltételek (eszközök, szervezeti formák, munkaformák).....	105
Pszichológiai és pedagógiai mérések, értékelések.....	105
Tanulói jogviszony létrejötte	106
Továbbhaladás a programban tanulók számára	106
Tanulói jogviszony megszüntetése	107

Gyermekvédelem	107
Pedagógusok munkájának értékelése	107
KOLLÉGIUMI PROGRAM	108
1. BEVEZETÉS	109
2. A KOLLÉGIUM TÁRSADALMI SZEREPE	109
3. A KOLLÉGIUM KÜLDETÉSE, JÖVŐKÉPE	111
4. HELYZETELEMZÉS	111
5. A KOLLÉGIUM NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI	113
6. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATAI, KÖVETELMÉNYEI	114
7. KOLLÉGIUM SZERVEZETI FELÉPÍTÉSÉNEK ALAPELVEI	116
8. Ünnepségek, megemlékezések méltó megszervezése, hagyományőrző tevékenységek	117
9. A KOLLÉGIUM TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE	118
10. Az Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi foglalkozásainak keretterve	135
11. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS	149
12. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉG	149
13. A KOLLÉGIUM KAPCSOLATRENDSZERE	152
14. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE	154
A Neumann János Gimnáziumtól átvett AJTP kollégiumi program	155
RENDELKEZÉSEK	159
VÉLEMÉNYEZÉS, ELFOGADÁS, JÓVÁHAGYÁS	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

BEVEZETÉS

Iskolánk rövid története

A Szilágyi Erzsébet Leánygimnázium 1954. szeptember 1-jén kezdte meg működését a Kossuth Lajos út 8. számú épületében, ott, ahol 1948-ig az Angolkisasszonyok apácarendje működött, a Dobó István Gimnáziumból áttelepített kilenc osztállyal.

Az iskola hamarosan jó hírnévre tett szert, a tanulói létszám meghaladta a 700 főt, az osztályok száma 21-re szaporodott.

A gimnázium 1963-ban kereskedelmi szakközépiskolai osztályokkal bővült.

Az iskola nevéből a "leány" jelző az 1963/64-es tanévtől maradt el, így ettől a tanévtől kezdve fiúk is jelentkezhetnek hozzánk.

1964-ben az átadott új épületrészben korszerű előadók, laboratóriumok és hat osztályterem kapott helyet, így lehetővé vált a következő tanévben kémia-biológia tagozatos osztályok indítása. Jól felszerelt modern tornatermet is kaptunk.

Az 1973/74-es tanévre intézményünk 16 osztályossá alakult, minden évfolyamon két gimnáziumi és két szakközépiskolai osztállyal.

1979-től a kereskedelmi szakközépiskolai osztályok kiváltak tőlünk, önálló intézményt alapítva és iskolánk tiszta profilú gimnáziummá alakult. Ezzel egyidőben a kémia, biológia és orosz tagozat mellett testnevelés tagozatos osztályokat is szerveztünk és helyet adtunk néhány éven át a Honvédkollégium tanulóinak is, évfolyamonként egy, majd két osztályban. A 2009-ig működő Levelező Tagozatunk is ekkor indult.

1992-ben iskolánk Kossuth utcai működése megszűnt, az épület visszakerült az Angolkisasszonyok apácarendjéhez.

Az 1992/93-as tanévet intézményünk új helyen, az Ifjúság utca 2. sz. alatt kezdte meg. Átköltözött ide a gimnázium teljes tantestülete, tanulóifjúsága és a működéshez szükséges felszerelés. (Korábban ebben az épületben általános iskola, majd a 212. sz. Szakmunkásképző osztályai voltak.)

Iskolánk oktatási szerkezete mára teljesen átalakult. Jelenleg 20 osztályunk van: speciális angol, valamint humán, matematika - informatika, biológia-kémia és általános tantervű tagozatokkal. A Szilágyi Gimnázium egyik alapító iskolája az Arany János Tehetséggondozó Programnak is. Ennek keretében évente szervezünk egy speciális, a gimnáziumi tanulmányokra előkészítő osztályt is.

A szakmai munka új távlatait nyitotta meg számunkra, hogy Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése döntése alapján 2001. augusztus 1-jétől a Szilágyi Erzsébet Gimnázium és a József Attila Kollégium egy szervezeti egységként működik.

Ezzel a döntéssel a két nagy múltú, egymással mindig baráti kapcsolatokat ápoló, számos közös pedagógiai programban együtt résztvevő, sokáig közös épületben is működő oktatási intézmény tevékenysége, története, sorsa összefonódott. Ez a szervezeti egység mind pedagógiailag, mind szervezeti szempontból jelentős előnyökkel bír és a működés egy új szintjét eredményezi az intézmény életének minden területén.

2013 január 1.-ével a közoktatás átszervezésének keretében az intézmény állami fenntartásba került.

Hitvallásunk, értékeink, feladataink

Európában – beleértve Magyarországot is – gyökeres változások zajlanak. Folyamatos fejlődésben az információs társadalom, rohamléptekben halad a tudományos technikai civilizáció fejlődése, egyre meghatározóbb a világméretűvé vált gazdasági kapcsolatok rendszere. Tagjai vagyunk a NATO-nak és az Európai Uniónak. A világban zajló folyamatok, jelenségek (világméretű pénzügyi, gazdasági válság, terrorizmus, környezetszennyezés, globális klímaváltozás, stb.) egyre jelentősebben befolyásolják életünket, de a helyi társadalom, életvitel, értékrend változásai is komoly kihívások elé állítják a felnövekvő nemzedéket.

Ezek a napjainkban zajló folyamatok veszélyeket rejtenek magukban, éppen ezért fontos, hogy ne érjenek felkészületlenül Bennünket.

Félő, hogy az információnak ebben a nagy forgatagában, áramlásában az egyén elveszíti kulturális, történelmi és földrajzi gyökereit. A tudományos ismeretek robbanásszerű bővülése bizonytalanságérzést, civilizációs sokkot idézhet elő.

Az új jelenségek, tárgyak, eszközök tömegében eligazodni, a bonyolult összefüggéseket felismerni, megérteni, a dolgokat, gondolatokat kritikusan szemlélni, az esetleges manipulációval szemben védettséget szerezni, a többségi döntés szabályait követő demokráciában - etikai és környezetvédelmi szempontból is - felelősségteljesen állást foglalni csak „használatos tudás” birtokában lehet. Ennek a tudásnak, és a tudás megszerzésére, feldolgozására irányuló képességeknak a kialakítása az iskola alapvető küldetése.

A digitális leszakadás megállításában, illetve az esélyteremtéshez való hozzájárulás érdekében szükséges az informatikai oktatás modern eszközrendszerének és az alkalmazásoknak használatorientált megjelenése a mindennapi iskolai munkánkban. Erre építve, pályázati források bevonásával is élve, meg kell teremteni a digitális pedagógia módszereinek széles-körű alkalmazásának lehetőségét.¹

---

¹ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Tanulóinkban fel kell ébresztenünk a természet és a társadalom világa iránti érdeklődést. Erősíteniünk kell bennük az önálló, a kritikus gondolkodásra való hajlandóságot. Ki kell fejlesztenünk bennük azokat a képességeket, amelyek birtokában megérthetik a dolgok jelentését, meg kell teremtenünk azokat a feltételeket, amelyek között kreatívak lehetnek. Fel kell tárnunk és fejlesztenünk egyéni adottságaikat, tehetségüket.

Az idegen nyelvek révén is lehetővé kell tennünk számukra, hogy Európában és a világban is otthonosan mozogjanak.

Képessé kell Őket tennünk az egész életen át tartó tanulásra.

Feladatunk, a fontosságát újra visszanyert általános műveltség megalapozása.

Értéknek tartjuk a szabadságot, a felelősségtudatot, a toleranciát és a szolidaritást, a becsületességet és az őszinteséget.

Értéknek tartjuk kontinensünk, a világ tudományos, művészeti, kulturális, emberi eredményeit.

Értéknek tartjuk magyar nyelvünket, hagyományainkat, nemzeti kultúránkat.

Milyen gimnáziumot akarunk?

Megkérdeztük a tanulókat, a szülőket és a tantestület tagjait, hogy szerintük mi az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium legfontosabb feladata, elsősorban mit várnak az iskolától. A tanulók szinte 100%-a számára azért fontos ennek az iskolának az elvégzése, mert felkészít az egyetemi, főiskolai továbbtanulásra. A szülők az iskolától szintén az ismeretközvetítést, az ismeretszerzés képességének kialakítását, a továbbtanulásra való felkészítést, valamint a tanulók személyiségének és képességeinek fejlesztését várják. A tantestület véleménye az, hogy az iskola legfontosabb feladatai: az ismeretközvetítés, a kulcskompetenciák kialakítása és a személyiségfejlesztés.

Ezek szerint a Szilágyi az érettségire, a továbbtanulásra felkészítő, a tanulók személyiségét, képességeit fejlesztő iskola kell, hogy legyen.

Ezt a szándékot az eddigi működés, az eredmények is alátámasztják. Szinte az alapítás évétől, de az elmúlt legalább két évtizedben mindenképpen, az iskolánkban végző tanulók döntő többsége még az érettségi évében egyetemen, illetve főiskolán folytatja tanulmányait. Ha a másodlagos (az iskola elhagyást egy évvel követő) felvételiket is figyelembe vesszük, az eredmény közel száz százalékos.

Ennek alapján a fő cél könnyen megfogalmazható: *a tanulókat minden rendelkezésünkre álló nevelési, pedagógiai eszközzel továbbtanulási szándékukban erősíteni, támogatni kell.*

Ezzel párhuzamos, eddig talán nem eléggé hangsúlyozott feladatunk: *a továbbtanulási versenyben lemaradóknak is mindenképpen alternatívát kell találnunk.* Pedagógiai és általános emberi elvek alapján is.

A digitális pedagógia módszereinek széleskörű alkalmazásával megteremtjük az alapjait annak, hogy a digitális technológia használatával a digitális kompetenciák természetesen fejlődésén túlmenően egyéb alapkészségek fejlesztése is lehetővé váljon. Mindez azért szükséges, mert az előrejelzések alapján, amikor a jelenleg köznevelésben részt vevő generáció a munkaerő-piacra lép, szinte elhanyagolható lesz azon munkahelyek száma, ahol nem alapvető követelmény az infokommunikációs technológiai (IKT) eszközök készségszintű használata és a digitális technológiára épülő egyéb készségek (médiatudatosság, kommunikáció, kritikai szemlélet, algoritmizálási és prezentációs képességek stb.) megléte. ²

---

² Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

NEVELÉSI PROGRAM

Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az Unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

Az élethosszig tartó tanulás és a munkaerőpiac számára kiemelt fontosságú IKT alapkészségeket megerősítő IKT fejlesztések minél nagyobb hatásfokkal történő hasznosulásához, a tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztéséhez szükség van a pedagógusok tanórai és tanórán kívüli IKT eszközhasználatával összefüggő módszertani kultúrájának megújulására, az IKT eszközök kihasználtságának növelésére, az IKT, mint pedagógiai eszköz beépítésére és felhasználására a kulcskompetenciák fejlesztésében.³

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

---

³ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Fontos feladat a digitális pedagógia változatos módszereinek széleskörű alkalmazásával és a digitális technológia használatával a digitális kompetenciák fejlesztésén túl egyéb alapkészségek fejlesztése is. A digitális eszközökkel támogatott oktatás korszerűsítésével hozzájárulunk a képességfejlesztéshez, a játékos tanuláshoz, a 21. századi képességek fejlesztéséhez (pl. együttműködés képessége). Munkánk során támogatjuk azt a pedagógiai paradigmaváltást, miszerint iskolánkban az emlékeztető vésést felváltja a képességek, készségek fejlesztése. Ezzel illeszkedünk a szakmapolitikai környezet elvárásaihoz is. ⁴

Pedagógiai eszköz-, nevelési eljárásrendszerünk keretei

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a tanár közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a tanári hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Az élethosszig tartó tanulás és a munkaerőpiac számára kiemelt fontosságú IKT alapkészségeket megerősítő IKT fejlesztések minél nagyobb hatásokkal történő hasznosulásához, a tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztéséhez szükség van a pedagógusok tanórai és tanórán kívüli IKT eszközhasználatával összefüggő módszertani kultúrájának megújulására, az IKT eszközök kihasználtságának növelésére, az IKT, mint pedagógiai eszköz beépítésére és felhasználására a kulcskompetenciák fejlesztésében. ⁵

Iskolánk tanárai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Követelés. Gyakoroltatás. Segítségnyújtás. Ellenőrzés. Ösztönzés.	A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. Hagyományok kialakítása. Követelés. Ellenőrzés Ösztönzés.
Tények és jelenségek bemutatása. Műalkotások bemutatása. Elbeszélés. A nevelő személyes példamutatása.	A tanár részvétele a tanulói közösség tevékenységében. A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
Magyarázat,	Felvilágosítás

⁴ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

⁵ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Beszélgetés. A tanulók önálló elemző munkája.	a betartandó magatartási normákról. Vita.
--	--

Oktatási-nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a középiskolai tanulmányaik végén:

- minden tantárgyból megfelel a középfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy az egyetemi, főiskolai követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Az intézményi digitális környezet fejlesztésével és ennek maximális kihasználásával támogatjuk azt a pedagógiai paradigmaváltást, miszerint az iskolákban az emlékeztető vésést felváltja a képességek, készségek fejlesztése - ezzel illeszkedünk a szakmapolitikai környezethez. A pedagógusok munkájának célja, a tanulók iskolában tartása, és az élethez, a hasznos munkavégzéshez, valamint a hosszan tartó boldoguláshoz szükséges digitális és egyéb kompetenciákkal való felruházása. ⁶

Új módszertani eljárások, korszerű oktatási és szervezési módszerek alkalmazása:

- az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés,
- az egyénre szabott tanulási lehetőségek térnyerése,
- a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, amelyben az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapnak a differenciált tanulásszervezési eljárások,
- multidiszciplináris órák, azaz olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,

⁶ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

- a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, így arra is van lehetőség, hogy egy-egy órát több pedagógus egyidejűleg tarthasson,
- a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása, értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése, - iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel, - részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – a főigazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximálisan tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.

- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. - Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: osztálynapló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével, a védőnővel és az iskolapszichológussal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetben órát látogat az osztályban.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk pedagógiai programja a kerettantervekben megfogalmazott és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

- a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása,
- valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakítására, fejlesztésére.

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét,
- világszemléletük, világképük formálódását,
- társas kapcsolatát,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást.

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adunk elsőbbséget:

- a színes, sokoldalú iskolai életnek,
- a tanulásnak, munkának,
- az önismeret fejlesztésének,
- együttműködési készség kialakításának.

Hozzá akarunk járulni

- életmódjuk,
- motívumaink,

- szokásaik,
- az értékkel történő azonosulásuk

fokozatos kialakításához, fejlesztéséhez, meggyökereztetéséhez.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapján a tanulók

- tudásának,
- képességeinek,
- egész személyiségének

fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás nevelés színtere nemcsak a tanítási óra, az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezek alapján a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőink

- az értelem kiművelése területén
  - a megismerési vágy fejlesztése,
  - tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása,
  - logikus gondolkodás,
  - önálló véleményalkotás,
  - a tanulók önértékelésének fejlesztése,
  - a megszerzett ismeretek rendszerezett, integrált használatának képessége,
  - az Internet hasznos felhasználásának oktatása, a digitális intézményi környezet fejlesztésével megfelelő körülmények álljanak rendelkezésre az oktatáshoz, továbbá terjedjen el a korszerűbb oktatási tartalmak használata ⁷
  - a digitális környezet fejlesztésének célja az életen át tartó tanulás ösztönzése, készségek fejlesztése, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése és a köznevelési rendszer esélyteremtő szerepének javítása ⁸
- a segítő életmódra nevelés területén
  - a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése,
  - a tolerancia,
  - a szélsőséges nézetek elkerülésének képessége,
  - empátia a kommunikációban.

A pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival.

- Az egészséges életmódra és kulturált viselkedésre nevelés területén:
  - a mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése a tanulókkal,
  - a tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelő munka során is,

---

⁷ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

⁸ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

- önkontroll,
- viselkedési normák megismertetése és a betartásukra ösztönzés,
- a káros szenvedélyek (pl. a dohányzás) kialakulásának elkerülése.

Az iskola egészségnevelési elvei

A pedagógiai munka rendkívül komplex munkafolyamat. A nevelést befolyásolják az aktuális társadalmi, politikai és gazdasági változások. Ezen változások figyelembe vételével kell meghatározni azokat a célokat, amelyek a fiatalok személyiségfejlődését és társadalmi beilleszkedését szolgálják. Láttatni kell a diákokkal azt, hogy a fizikai erőnlét, a fittség–a test egészsége és jóléte elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együtttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és megőrzés, ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz -és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Iskolai közösségben alapvető cél:

- egészséges személyiség fejlődésének biztosítása
- az egészség fogalmának és szükségességének elfogadtatása
- egyéni és közösségi erőforrások felhasználása a testi, lelki adottságok és képességek felismerésére, és fejlesztésére
- olyan felelős magatartás kialakítása, amely kihatással van az egyénre, a környezetre, az élet fenntartására.

A tantestület alapelveként kezeli, hogy az egészséges életmódra nevelés mindenki ügye. Testi, lelki egészséggel rendelkező fiatalokat lehet a tudomány lépcsőin felvezetni. Szaktantárgyak tanrendjébe beépítve foglalkozunk az aktuális, egészségi állapottal kapcsolatos mutatókkal, országosan is tapasztalható tendenciákkal. Ebbe a komplex feladatba integrálható az intézményi digitális környezet fejlesztése, melynek jövőképében szerepel a tanulók iskolában tartása, és az élethez, a hasznos munkavégzéshez, valamint a hosszan tartó boldoguláshoz szükséges digitális és egyéb kompetenciákkal való felruházása. Ugyanakkor figyelmet fordítunk a digitális eszközök alkalmazásából fakadó mozgásszegény környezet ellensúlyozására.⁹

---

⁹ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Egészségfejlesztési programunk elemei:

- egészségfejlesztésért felelős team tevékenysége
- egészségfejlesztési szintek meghatározása
- tanulóközösségek egészségi és mentálhigiénés állapotának nyomon követése, kutatása
- egészségnevelési órák megtartása
- közösségi programok szervezése, egészségismeret bővítése
- mentálhigiénés program készítése
- a rendszeres testmozgás feltételeinek biztosítása
- a kollégiumi élet pszicho-szociális feltételeinek ellenőrzése és biztosítása.

Közösség egészségi mentálhigiénés állapotának felmérése

Az iskola egészségügyi szolgálat törvényben meghatározott feladata az évenkénti osztályszűrés, a krónikus betegek ellenőrzése, kötelező hallásszűrés elvégzése, a testnevelési csoport besorolás. Kérdőíves felmérés készül 2002 óta a 9. évfolyamon a lelki és szociális veszélyeztetettséggel, valamint az egészségkárosító fogyasztási szokásokkal kapcsolatosan.

A kérdőívek értékelése után osztálytükör készül, amely az osztályfőnökök rendelkezésére áll. Azokat áttanulmányozva, az osztály aktuális egészségnevelési témáira kaphatnak iránymutatást. A pszichés nehézségekkel küzdő tanulók korai kiszűrése és szakemberhez irányítása lehetséges ezzel a módszerrel. A felmérések adatai lehetőséget biztosítanak arra is, hogy hosszú távú összehasonlító elemzések szülessenek az oktatási intézményről. Az elemzés, a prevencióban további teendőket határozhat meg. Minden tanévben készül életmódi szokásfelmérés, minden évfolyamon. Az eredmények országos összehasonlítást és évenkénti változások nyomon követését teszik lehetővé. A szűrővizsgálatokról, tantestületi értekezleten, tájékoztatást kapnak az érintettek.

Fizikális állóképességről a testnevelési órák keretében történnek felmérések.

Egészségnevelési órák megtartása

Az egészségneveléssel kapcsolatos, tanórákon feldolgozható témák listája ismeretes az osztályfőnökök számára. Minden évfolyamon, korosztályhoz igazodóan ajánlott témákkal támogatjuk a munkát. A témák követik az ismeretspirált, fenntartva a tanulók érdeklődését.

Az osztályfőnökök vendég előadókat hívhatnak, kérhetik az iskolaorvos, ifjúsági védőnő közreműködését. Az iskolában dolgozó ifjúsági védőnő rendelkezik mentálhigiénikus diplomával, így az általa tartott beszélgetések interaktivitása biztosított. Az iskola egészét érintő programokon, lehetőség van más szakterületek képviselőivel találkozni, kérdéseket megbeszélni. Sikeresen zajlanak különböző rendezvények, előadások.

Az **elsősegély-nyújtással kapcsolatos ismereteket** beépítettük az osztályfőnöki és biológia órák tanterveibe a 9 -10-11. évfolyamon.

A 12. évfolyamon nagy számban rendelkeznek a tanulók motor- és autóvezetői engedéllyel. A jogosítvány megszerzésének feltétele az egészségügyi vizsga.

A közéletben egyre nagyobb számban fordulnak elő háztartási, közlekedési balesetek, sérülések. Az elsődleges ellátás nagyon fontos a további, állapot súlyosbodás elkerülése miatt.

Fontos a szaksegítség hívásának szakszerűsége és gyorsasága. Osztályfőnöki óra keretében van lehetőség arra, hogy tematika szerint néhány órában az ismereteket feldolgozzuk. Meghívott előadók segítik az alapismereteket áttekintésében.

Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskolai környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. A környezeti nevelés a természet s benne az emberi társadalom harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása. A környezeti nevelés tartalma világszerte, így Magyarországon is kiszélesedett: a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Mindehhez az empirikus úton szerzett ismeretek, saját tapasztalatok elengedhetetlenek.

Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok megvalósításához aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítása szükséges. Előtérbe kerülnek azok a tanulás-szervezési módszerek, amelyek során felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés.

A fenntarthatóság pedagógiája messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában.

A környezeti nevelés kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is. A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása. A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmi a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása
- ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés
- helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás
- fenntartható fejlődés előmozdítása

- természettudományos és technikai kompetenciák kialakítása, fejlesztése: megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával a természet jelenségeinek, folyamatainak, várható következményeinek leírása, magyarázata.

A természettudományos tudás alkalmazása a mindennapi élet során, különös tekintettel a fenntarthatóságra, a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretére, ebben az egyéni és közösségi felelősségre

Iskolánk környezeti nevelési alapelvei

A környezeti nevelés:

1. legyen az egész életen át (élethosszig) tartó,
2. intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos,
3. legyen interdiszciplináris (tudomány-és tantárgyközi megközelítés),
4. legyen „lokális” és „globális” egyszerre,
  - felelősség a helyi környezetért, felelősség a Földért
  - az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes, megújulási képességükre tekintettel való használata
  - komplementáris jelleg: egyszerre lehet lokális és globális, azaz minden problémát két irányból kell vizsgálni
  - a helyi mozgalmak szerepe jelentős: sok lokális kezdeményezés, globális változást eredményezhet (pl. faültetés),
5. legyen „aktuális” és „jövő orientált” egyszerre
6. legyen rendszerszemléletű:
  - a világ egy rendszer, amiben minden mindennel összefügg
  - nincsenek egymástól független folyamatok
  - minden kérdés soktényezős, túl bonyolult az egyszerű megoldáshoz
7. neveljen együttműködésre:
  - a környezeti munka tipikusan csapatmunka
  - komplex gondok megoldásához több ember komplex
  - gondolkodása szükséges
  - a Föld nem az enyém, a Föld a miénk
8. neveljen problémamegoldásra,
9. neveljen új értékrendszerre.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei

- a tanórák:
  - a szaktárgyi órák,
  - az osztályfőnöki órák,
- a tanórán kívüli foglalkozások
  - közös iskolai rendezvények,
  - szakkörök,
  - sportversenyek,
  - kirándulások,
- diákönkormányzati munka,
- egyéb szabadidős tevékenységek.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyi tevékenyen hozzájárul:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző, segítő magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Az iskola mint közösség fontos személyiségfejlesztő tényező. Ezért elengedhetetlen, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésével,
- viselkedésével,
- beszédstílusával,
- munkamoráljával

az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület, a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

- Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés azon alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- ismerje meg Európa kulturális örökségét,
- legyen nyitott, megértő a különböző népek, szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- váljon érzékeny a környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a környezeti károk megelőzésére irányuló törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzon személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- legyenek tisztában azzal, hogyan segítik őket az ismeretek szerzésében az IKT eszközök úgy, hogy az információk hitelesek legyenek, de ismerjék az internet használatának veszélyeit is,¹⁰
- tudjon társaival és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A tanár közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

- segítse a tanulót a tananyag elsajátításában,

---

¹⁰ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

- támogassa a diákok kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez, a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét.
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- a személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

A közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6.§ (4) bekezdése szerint a rendes érettségi vizsga megkezdésének feltétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

A közösségi szolgálat szervezését a főigazgató által megbízott pedagógus koordinálja. A tanuló osztályfőnöke a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban, az iratkezelési szabályzat megtartásával nyilvántartja, és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő tevékenységet.

Az intézmény a honlapján Közösségi szolgálat menüpontot működtet, amelyen tájékoztatást ad a közösségi szolgálat jogszabályi előírásairól, követelményeinek teljesítéséről, a végezhető tevékenységek köréről.

A köznevelési közösségi szolgálat keretei között választható tevékenységek területei:

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelmi,
- polgári és katasztrófavédelmi,
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel,
- az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és balesetmegelőzési területen folytatható tevékenység.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok

Fő teendők:

- A helyi tantervben előírt tananyag és a követelmények differenciálása
- Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének differenciált követelményei és formái
- A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek
- A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A pedagógusokkal szemben megfogalmazott elvárások:

- ismerje a részképesség-zavar tünetegyüttesét
- tudjon differenciáltan oktatni, nevelni
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit
- a teljesítmény mérésénél adjon előnyt a hátránnyal küzdőknek, önmagához képest is nézze a fejlődést
- a hátrányt nem jelentő képességterületen erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit
- nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására
- az intézményi digitális környezet fejlesztése kapcsán kiemelt figyelmet kell fordítani a fogyatékossgal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére ¹¹

Elvárások az osztályfőnökkel szemben:

- a szülővel kiemelten, figyelmesen és tapintatosan viselkedjen, foglalkozzon
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal
- szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét
- gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, a pályaválasztásáról
- szükség esetén a tanuló iskolai magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt

---

¹¹ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetséggondozás feladata a tehetséges tanuló felismerése, optimális fejlődésének biztosítása.

A tehetséget sok más egyéb között az

- átlag feletti általános képességek,
- az átlagot meghaladó speciális képességek,
- a kreativitás,
- a feladat iránti elkötelezettség jellemzi.

A tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve a tehetségfejlesztés, a tehetséggondozás legmegfelelőbb színtere a középiskola. Ezt bizonyítja az a sokféle szervezeti forma is, amely az idők folyamán ennek segítésére kialakult és jelenleg is létezik az iskolai gyakorlatban: tagozatok, speciális osztályok, fakultációs csoportok, szakkörök, érdeklődési körök.

A hatékony tehetséggondozás eléréséhez rugalmas, sokféle képességterületet átfogó programokra van szükség. A lényeg, hogy a középiskolás korszak végére találjuk meg a gyerek igazi értékeit, s készítsük elő a felsőoktatásban a számára legadekvátabb területen való sikeres tanulmányokra.

Feladatok az iskolai tehetségfejlesztés területén

- A tehetség azonosítása, felismerése. Programok tervezése.

Feladatunk a valamilyen területen felfedezett tehetséges tanuló kreativitásának, értelmi képességeinek fejlesztése, az érdeklődési körének megfelelő ismeretek és tevékenységek által. Minél több alkalmat és segítséget kell adnunk számára, hogy adottságbeli lehetőségeinek a legfelső határáig eljusson.

- A tehetséggondozás módjai, szervezeti lehetőségei

Osztályon belüli és osztályközi csoportok: a tanulók aktuális felkészültségének a figyelembevételével szerveződhetnek a kötelező tanórai időkereten belül. Mindenki a felkészültségének, tehetségének megfelelő színvonalú tanulásban vesz részt. Az ilyen csoportok létrehozásáról a munkaközösségek döntenek.

A tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, nívócsoport, egyénre szabott munka stb.) Fakultációs csoportok, speciális, tagozatos osztályok szervezése.

- A digitális technológia lehetővé teszi a tanulók önálló és csoportos munkavégzésének támogatását.¹²

Tanórán kívüli szervezeti formák: tehetséggondozási foglalkozásokon, szakkörökön, hétvégi programokon és a nyári kurzusokon speciális irányú fejlesztés, s részben pályaaorientáció történik.

---

¹² Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

- A programban figyelembe kell venni az iskola és a kollégium közötti munkamegosztást, együttműködési lehetőségek formáit és területeit:
- tartalmi megosztás: amikor bizonyos tevékenységek csak az iskolában vagy csak a kollégiumban zajlanak;
- komplementer megosztás: amikor az adott tevékenység átgondoltan és szervezeten megoszlik a két intézmény között, az egyik helyszínen végzett tevékenység a másikon folytatódik, kiegészül, gyakorlási lehetőség nyílik a tanulók számára stb.

Iskolán kívüli tehetséggondozás: tudatosan fel kell tárnunk a könyvtárak, múzeumok és a művelődési központok ilyen jellegű programjait, s lehetőség szerint bevonni ezek tevékenységébe a tehetséges tanulóinkat.

- **Gazdagítás, dúsítás:**

Nem az ismeretek mennyiségének a növelésével, hanem minél nagyobb önállóságot, alkotó jellegű tevékenységet igénylő feladatok adásával kell fejleszteni a tanulók képességeit, gazdagítani és elmélyíteni tudását.

A digitális környezet fejlesztésének alapvető célkitűzése a tehetséggondozás során is a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, valamint a bevont korcsoportok tanulási szokásaihoz illeszkedő kooperatív, kollaboratív és csoportmunkán alapuló, élményközpontú oktatási módszertan adaptálása.¹³

A nagyon gyorsan fejlődő tehetséges tanuló lehetőséget kap egy évfolyam átlépésére.

- **Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók:**

Fontos, hogy komplex tehetséggondozás folyjék, a pedagógusok legyenek tisztában, ismerjék a tehetségeket. Az általános fejlesztésen túl viszont figyelni kell az elviselhető terhelésre, ne próbáljunk egyszerre – a terhelhetőségükön túl – több „bőrt is lehúzni” a tehetséges tanulókról. A tehetséggondozást egy adott területen, vagy tanulóknál több pedagógus is végezheti.

Az intézményi digitális környezet fejlesztésével lehetőség nyílik arra, hogy megfelelő körülmények álljanak rendelkezésre az tehetséggondozáshoz, továbbá általánossá váljon a korszerűbb oktatási tartalmak használata.¹⁴

- **Együttműködés a családdal:**

A tehetség felismerésében, kibontakozásának támogatásában nagy szerepe van a szülői háznak. A pedagógiai munka hatékonyságát minden téren nagymértékben fokozza a segítő családi környezet. Éppen ezért törekszünk arra, hogy a szülőket

---

¹³ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

¹⁴ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

is megismertessük a tehetség felismerésének és gondozását segítő tevékenységek alapjaival. Erre ma már szervezett továbbképzési formák állnak rendelkezésre.

Fontos, hogy a szülők is tisztában legyenek gyermekük tehetségével, a tehetség természetével. Meg kell értetnünk a családdal a tehetség kibontakoztatásának fontosságát mind az egyén, mind a társadalom szempontjából. Meg kell nyerni a családot a támogató otthoni légkör biztosítására. Ehhez segítséget nyújt a digitális intézményi környezet fejlesztésével megvalósuló elektronikus kapcsolattartás.¹⁵

- Együttműködés intézményekkel, pályázatok

Az „EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünknek megfelelően felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú vagy az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.¹⁶”

„A Nyelvtanulással a Boldogulásért” című (azonosítója EFOP 3.2.14-17-2017-00006) az élményalapú, hatékony nyelvtanulást és korszerű, ITK alapú nyelvtanítást támogató projekteken való részvétel az ELTE és az EKE egyetemek szervezésével tanárjelölt hallgatók és diákok bevonásával.

---

¹⁵ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

¹⁶ EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatására kidolgozott program

A különleges gondozáshoz, a rehabilitációs célú foglalkoztatáshoz való jog

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges gondozást - a gyermek, tanuló életkorától és állapotától függően, a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű tanuló iskolai nevelése és oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, iskolai tagozaton, osztályban, csoportban vagy a többi gyermekkel, tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban történhet.

A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban, a konduktív nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézménynek rendelkeznie kell azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, amelyek a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátáshoz szükségesek.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd (a továbbiakban együtt: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló), illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A sajátos nevelési igényű tanulót, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint - a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - a gyakorlati képzés kivételével - a főigazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola – a közoktatási törvényben meghatározott időkeret terhére - egyéni foglalkozást szervez részére. Az iskola egyéni foglalkozás keretében - egyéni fejlesztési terv alapján - segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez. Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a tanuló - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - másik tantárgyat választhat. A tanuló részére a felvételi vizsgán, az osztályozó vizsgán, a köztes vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán, az érettségi vizsgán, a szakmai vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az

iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

A digitális környezet fejlesztésének keretein belül fontos cél a sajátos nevelési igényű tanulók infokommunikációs készségeinek fejlesztése. Ennek köszönhetően fokozható a tanulási kedvük és a bevonódásuk a tanórai munkába. Nagyobb tér nyílik a tanulók fantáziájának kifejezésére, fejlődik a kreativitásuk és lehetővé válik a tanulókkal való egyéni bánásmód megvalósulása.¹⁷

A fejlesztő felkészítés feladatait pedagógus-munkakörben gyógypedagógus (terapeuta) konduktor vagy gyógypedagógus (terapeuta), illetve konduktor irányításával, szükség esetén közreműködésével szociálpedagógus, tanár láthatja el.

A digitális fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a fogyatékossgal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) egyéni és differenciált fejlesztésére.¹⁸

Az intézményi digitális környezet fejlesztésével biztosítjuk a hátrányos helyzetű, az SNI-s, BTM-es tanulók esélyegyenlőségét.¹⁹

Az SNI tanulók integrált oktatása

Intézményünkben nem dolgozik fejlesztő illetve gyógypedagógus. A speciális foglalkozások biztosítása a megfelelő intézményekben, illetve utazó pedagógusokkal történik.

Az SNI tanulók integrált oktatásának célja

- o tanulási képességek fejlesztése
- o önmaga és társai másságának elfogadása
- o az önálló tanulás képességének fejlesztése
- o adottságaik megismerése, tudatosítása, fejlesztése
- o az életpálya építés kompetencia megvalósítása a tanuló képességeinek fejlesztésében, a pályaeorientáció során
- o reális önismeret kialakítása
- o a tanuló legyen képes különböző távú célokat maga elé kitűzni, megvalósítani

---

¹⁷ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

¹⁸ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

¹⁹ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

- o adottságaihoz, képességeihez mértén legyen képes bekapcsolódni az egész életen át tartó tanulás folyamatába
- o tudjon jó döntéseket hozni

Az integrált oktatással kapcsolatos feladataink:

Az SNI tanulók integrált nevelésében oktatásában résztvevő pedagógus feladatai:

- a differenciált nevelés, oktatás céljából változatos módszerek technikák alkalmazása
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a szakértői diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a folyamatos értékelésbe, hatékonyságvizsgálatba
- szükség esetén megváltoztatja eljárásait és az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz
- egy - egy tanulási, nevelési helyzethez, probléma megoldáshoz alternatívákat keres
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus irányításait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Dokumentációs feladatok

- Munkanapló
- Rehabilitációs, habilitációs napló
- Egyéni fejlesztési terv

Az egyéni differenciálás lehetősége az értékelésben, számonkérésben

- felmentések figyelembevétele
- számonkérésnél időhosszabbítás, speciális eszközök használata

A megsegítés módjai:

- Időszakos kapcsolattartás az osztályfőnökkel
- Korrepetálás (helyi pedagógus végzi)
- Speciális képességfejlesztés, gyógypedagógiai foglalkozás.

Általában a segítési módok különböző kombinációit alkalmazzuk.

Az általános célkitűzések teljesítésének kritériumai:

- eredményes sikeres ismeretsajátítás, a képességekhez mérten,
- továbbfejleszthető, továbbbepíthető tudás elérése
- reális elképzelések kialakítása a szakmaszerzésre, önálló életpálya modell alapjainak lerakása - önmaga és mások másságának pontos ismerete, megértése,
- a hátrányos helyzet elfogadása, tolerancia kialakítása

A látássérült gyermek gondozása

Mivel a látási kontroll hiányosságai miatt minden látássérült gyermek akadályozott a különböző tevékenységekben, segítenünk kell részvételüket a közösséghez való alkalmazkodásban, a viselkedési formák megtanulásában és gyakorlásában. Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás az önálló tanulás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése.

A hallássérült gyermek gondozása

Az integráció célja a hallássérült gyermekek segítése abban, hogy beilleszkedjenek a befogadó gimnázium mindennapjaiba, és aktívan részt vegyenek minden foglalkozáson; hogy megtanuljanak élni, dolgozni és tanulni abban a közegben, amelyben felnőttkorukban is élni és dolgozni fognak. Kiemelt hangsúlyt kap a szájról való olvasás feltételeinek biztosítása, hallókészülék használatánál pedig törekedni kell a háttér zaj csökkentésére.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégiumban, hasonlóan más iskolákhoz, sok, különböző okokból hátrányos helyzetű, anyagi támogatásra jogosult/szoruló tanuló tanul. Ezért kötelességünk, hogy különböző programokkal igyekezzünk az arra rászorulóknak gondjaik megoldásában segíteni.

A gimnázium az arra rászoruló tanulóknak a jogszabályok, rendeletek előírásai alapján étkezési támogatást biztosít. Az engedélyezés a jogszabályi előírásokat követi.

A fenti támogatás forrásának biztosítása a fenntartó által történik.

Az iskolának lehetősége van arra is, hogy a könyvtárban erre a célra elkülönített részlegről nehéz szociális helyzetben levő tanulóknak egyes könyveket (pl. szótárak) egy tanévre kikölcsönözzön.

Az iskola valamennyi tanulója jogosult - a törvények által szabályozott formában és mértékben - iskolaorvosi, iskolafogászati szűrővizsgálatokon részt venni, kezelésben részesülni. Az iskolaorvos, iskolafogász tevékenységét minden tanév elején az iskola vezetésével is egyeztetett ütemterv alapján végzi.

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk. A szakaszos konkrét tervezést évente meg kell ismételni az elkészített adatlapok alapján.

A program célja segíteni azoknak a tanulóknak

- az iskolai környezetbe való beilleszkedését,
- ismeretelsajátítását,
- egyéni ütemű fejlődését,

akik átmenetileg, vagy tartósan

- szociális körülményeiket tekintve,
- családi mikrokörnyezetükből adódóan,
- családi házon kívüli környezetük miatt,
- iskolai körülményeiket tekintve,
- csonka családban felnövő gyermekeként, (elvált szülők, árva, félárva gyerekek),
- munkanélküli szülők gyermekeként,
- időszakos vagy állandó testi fogyatékoság következtében,
- vagy valamilyen egyéb okból

hátrányos helyzetűek.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

1. Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése

2. Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, értesítés stb.
3. Pályaorientációs tevékenység
4. Mentálhigiénés programok
5. Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal
6. Drog- és bűnmegelőzési program
7. Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon
8. Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése

Gyermek- és ifjúságvédelem

Az iskola pedagógiai tevékenységének biztosítania kell, hogy

- minden tanuló megkapja a fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- minden tanuló kapjon lehetőségeket képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,
- minden tanuló kapjon segítséget, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Az iskola feladatai általában

- A tanulókat védeni kell a sorozatos negatív hatásoktól, a káros szenvedélyektől.
- Fel kell kutatni, meg kell ismerni és nyilvántartásba kell venni a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat.
- Meg kell teremteni a tanulási nehézségekkel és a művelődési hátrányokkal küzdő tanulók felzárkóztatását.
- A magatartási és beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulókkal egyénileg is kell foglalkozni, oly módon hogy a zavarok okai feltárhatók legyenek és a rászoruló tanulók tényleges segítségben részesüljenek.

A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggésben a tantestület tagjainak a kötelezettségei

- Mindenkinek közre kell működnie a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Biztosítani kell a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását.
- A tanárnak észre kell vennie, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul leromlik, magatartása váratlanul megváltozik. Meg kell próbálni ezek okait feltárni.
- Jeleznie kell az észlelt gondot vagy az osztályfőnöknek, vagy az ifjúságvédelmi felelősnek, vagy a nevelési főigazgató-helyettesnek, vagy a főigazgatónak.

A tanulók élethelyzetében bekövetkező változások által okozott gondok megoldásában a gond felderítésével, a megoldást segítő tanácsaival első fokon az osztályfőnök jár el. Az osztályfőnökök gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységét a nevelési igazgatóhelyettes hangolja össze.

Ha a veszélyhelyzet súlyossága, nagysága meghaladja az osztályfőnök hatáskörét, lehetőségeit, értesíti a nevelési főigazgató-helyettest vagy a főigazgatót.

A főigazgató a nevelési főigazgató-helyettes, - egyes esetekben az iskolaorvos véleményének meghallgatása után, törvényes lehetőségeinek keretein belül intézkedik.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlási rendje

A tanuló minden őt érintő kérdésben szabadon kinyilváníthatja a véleményét, amelyet korára, érettségi fokára való figyelemmel kell értékelni. Az emberi méltóság tiszteletben tartásával tanuló véleményt mondhat az őt nevelő-oktató pedagógus munkájáról és az intézmény működéséről. A tanulónak tájékoztatást kell kapnia a személyét és tanulmányait érintő kérdésekben. Két héten belül érdemi választ kell kapnia mindazokban a kérdésekben, amelyeket az iskola vezetőihez, a kollégium vezetőihez, az iskola pedagógusaihoz, a szülői választmányhoz intéz. A tanuló véleménynyilvánításának, tájékoztatásának fórumai:

- osztályfőnöki óra
- diákönkormányzat gyűlése
- fórumok
- diákparlament
- rendkívüli diákközgyűlés
- iskolagyűlés

A tanulói érdekvédelem, érdekképviselőt évközi feladatait az iskolai diákönkormányzat (DÖK) látja el. Tagjai az osztályok képviselői. A diákönkormányzat osztályok által delegált tagjai maguk közül ügyvivőket választanak (évfolyamonként 1-1 főt). A kibővített közgyűlés a tagjai közül megválasztja az elnököt és a gazdaságvezetőt. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára a főigazgató bíz meg ötéves időtartamra. A diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus, a diákönkormányzat megbízása alapján, eljárhat a diákönkormányzat képviselőjében is.

A diákönkormányzat véleményezési jogot gyakorol a tanulókat érintő kérdésekben:

- az iskolai SzMSz elfogadásakor és módosításakor
- a házirend elfogadásakor, illetve módosításakor
- iskolai, kollégiumi éves munkaterv tanulókat érintő programjait illetően
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál
- a fenntartónak a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével,
- feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt
- fegyelmi eljárás során

A DÖK mindenkori elnöke a diákság érdekeinek képviseleti jogával élhet, a nevelőtestület és az iskolavezetés előtt. A diákságot közvetlenül érintő döntések előkészítése során tanácskozási joggal részt vesz az iskolavezetés, illetve a nevelőtestület értekezletein.

A tanulói érdekérvényesítés legfőbb fóruma az évente legalább egy alkalommal összehívott Iskolai Diákszabványalkotó Bizottság. Megtartásának idejét a tanév helyi rendje tartalmazza.

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- a főigazgató legalább évente egyszer a diákközygyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésein,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulónak és a tanuló szüleinek a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok rendszeresen (szóban, illetve az e-naplón fűzetten keresztül írásban) adnak felvilágosítást.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.

A szülőket, a kollégiumok képviselőit az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola vezetője legalább félévente egyszer az iskolai szintű szülői értekezleten, a szülői munkaközösség választmányi ülésén, vagy az iskolaszék tanácskozásain,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti rendszeres együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - a tanuló tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a tanuló osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskolavezetésnek.

Fogadóóra

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozása,
- illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Családlátogatás

Feladata:

- rendkívüli esetben a tanuló családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Írásbeli tájékoztató.

Feladata

- a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről,
- illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek és a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, tantestületével vagy az iskolaszékkel.

A kollégium és az iskola együttműködésének szervezeti formái

- A tanév eleji igazgatói tájékoztató
- Az értekezleteken a témától függően kölcsönös megjelenés
- A fogadó órákon, a szülői értekezleteken a megjelenés
- Rendszeres kapcsolat a kollégiumi nevelő tanárok és az iskolai osztályfőnökök között

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- közös rendezvények szervezése a szülők és a pedagógusok részvételével,
- a szülők számára szervezett képzések, tanfolyamok
- az intézményi digitális környezet fejlesztése során a szemléletformálás fontos területként figyelmet kell fordítani az iskolahasználók, ezen belül kiemelten a szülők tájékoztatására,

érzékenyítésére, meggyőzésére, erre irányuló pedagógiai kampányok szervezésére.²⁰

---

²⁰ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Tanórán kívüli közösség-, személyiség- és egészségformáló tevékenységek

Hagyományok

Gólyatábor

A 9. évfolyamra felvett tanulók részére a tanév kezdete előtt gólyatábort szervezünk. Ennek célja a közösségformálás, az iskola szokásrendszerével való ismerkedés, a felsőbb évesek megismerése, kellemes kikapcsolódás.

Gólyaavatás

A tanév októberében a 9.-esek játékos felavatása, „szilágyissá” fogadása. Célja a közösségformálás, az összetartozás erősítése.

Erzsébet-nap

Az iskola ünnepe az iskola névadójának, Szilágyi Erzsébetnek a neve napja. Az Erzsébet-nap megrendezésére minden évben a november 19-ét megelőző vagy követő első pénteken kerül sor (kivéve, ha 19-e péntek).

A nap programját a tantestület tagjai közül évente felkért bizottság szervezi. A szereplők, előadók az iskola közösségének tagjai.

A Karácsony előtti jótékonyági műsor

A diákok önként vállalt szereplésével, a többi tanuló és a pedagógusok belépő díj felajánlásával, évek óta támogatjuk a határainkon túli magyar nyelvű oktatást (valamely alapítvány részére történő felajánlással). Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Csángóföld.

A Diáknapi

Az évenkénti diáknapi megrendezésére minden évben októberben kerül sor. Sokrétű rendezvénycsokrával nagyban segíti a szervező 11. évfolyam önállóságra, kreativitásra nevelését.

A végzősök búcsúztatása

A gombavató

A novemberben a végzős tanulók öntevékeny ünnepélyes rendezvénye

A ballagás

Az érettségi kezdetét közvetlenül megelőző napok valamelyikén a végzősök ünnepélyes iskolai búcsúztatása valamennyi tanuló, az iskola valamennyi dolgozójának részvételével.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Művészeti tevékenység

Ének- és zenekar

Az érdeklődő, tehetséges tanulóknak az ének-zenetanár vezetésével ének- és zenekar szervezhető a választható órakeret terhére. Az erre fordítható időkeret nem haladhatja meg a heti 2-2 órát.

Önképzőkörök

A különféle érdeklődési körök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják.

Az önképzőkörök jellegüket tekintve lehetnek szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen más érdeklődési kör alapján is.

A Diákönkormányzat is javaslatot tehet a tanulók önképzését segítő körök szervezésére. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Önképzőkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Az időkeret nem haladhatja meg a heti 2-2 órát.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a tantestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervezhet (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.).

A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a tanulóknak kell fedezniük

Média

Iskolaújság, iskolarádió

A Diákönkormányzat iskolaújságot, iskolarádiót működtethet. Az iskola felnőtt szakértők felkérésével támogatja a tanulók ilyen irányú tevékenységét.

Évkönyv

A Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium évente Évkönyvet ad ki.

Időszakos kiadványok

Természettudományos, irodalmi és képzőművészeti antológiák, kiállítások szervezhetők a diákok munkáiból, tanárszerkesztők segítségével.

Tanítási programunk része az internetes honlap, a hivatalos facebook-oldal, működtetése.

Sport és testnevelés

A mindennapos testnevelés teljesítésének sajátos módja:

Azok számára, akik nem élnek a vonatkozó jogszabály adta heti 2 óra mentességgel, heti 5 órából 4 órarend szerint van megtartva, az 5. pedig szabadon választható keretben:

- iskolai jellegű keretben:
  - délutáni tömegsport jellegű foglalkozás az iskolában vagy az uszodában
  - Erzsébet-báli táncra való felkészülés
  - tanulmányi osztálykirándulás sportprogram része (ha van ilyen)
  - diákolimpiákon, iskolák közötti versenyeken való részvétel (nem egyesületi jellegű versenyek!)
- iskolán kívül, szervezett keretben:
  - természetjárás (előre meghirdetett alkalmakon)
  - sítábor, korcsolyázás
  - nyári vízitábor (következő tanévnél számolható el)
  - egyéb (nem egyesületi jellegű) sporttábor

A 9-11. évfolyamosoknak 36, a 12. évfolyamosoknak 30 órát kell így összegyűjteni, és a testnevelő által hitelesíttetni. A mulasztás a tanév végén igazolatlan órával szankcionálható. A teljesítés állását november 30-ig és április 15-ig a testnevelőnek az osztályfőnökök ellenőrizni kell, hogy szükség esetén be lehessen avatkozni. A teljesítés igazolás egy erre a célra készített füzetben és a KRÉTÁ-ban történik.

Minőségi sport, szakosztályi tevékenység:

A sportórákon a tanulók - a testnevelési munkaközösség által kidolgozott program alapján, a testnevelő szakos tanárok felügyelete, irányítása mellett, a hét napjaira megállapított órarend keretében igénybe vehetik az iskola sportlétesítményeit - a tornatermet, a kondicionáló termet, a szabadtéri kézilabda pályát, a futópályákat. A rendszeres délutáni sportolás időkerete az iskola összes óraszámát terheli. Az iskola egyes sportágakból - folytatva a kialakult hagyományokat - szakosztályokat szervez. A szakosztályok részt vesznek a városi, megyei, országos sportversenyeken.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola tanárai a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szervezhetnek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a tanulóknak kell fedezniük. A kirándulás csak akkor szervezhető meg, ha annak költségeit a szülők előzetesen elfogadják.

ZF mérnök előképző gyakorlati specializáció (2024/2025. tanévtől)

Előzmények

A 2023/2024. tanévben a matematika tagozatosok és robotika szakkörösök által az egri ZF Hungária Kft gyárában tett látogatás során tett vállalati felajánlás nyomán 6 diákunk kezdett járni rendszeresen a gyárba gyakorlatra, az ottani szakoktató vezetésével. Ennek a „pilotnak” a sikerére alapozva létrehoztunk egy együttműködési megállapodást, melynek keretében az alábbiakat valósítjuk meg.

A képzés célja:

A specializáció célja, hogy a diákok megismerjék a gépészet, elektronika és robottechnika alapjait. A foglalkozások keretében a diákok elsajátítják a műszaki alapismereteket (elektronika, elektrotechnika, gépészet, programozás), és megtanulják, hogyan alkalmazzák ezeket a gyakorlatban. Záró feladatként a cél, hogy képesek legyenek önállóan egyszerű gépeket/robotokat tervezni, építeni és ezeket működtetni, programozni.

A képzés kerete:

- 10-12. évfolyamokon
- Szakkör keretein belül zajlik tanórákon kívül 3 éves ciklusokban, kéthetente 3 óra időtartamban a ZF vállalati tanműhelyben, melyet az iskolai órakeret lehetőségein belül iskolai foglalkozások egészítenek ki.

A képzés tematikája:

- Gépészeti alapismeretek
  - Hajtástechnika
  - Gépszerkezettan
  - Pneumatika, hidraulika
- Villamos alapismeretek
  - Villamos gépek
  - Villamos szerelések
- Elektronika
- Elektrotechnika
- Programozás
  - CNC-szerszámgépek
  - Ipari robotok
  - PLC vezérlés

Boldog Iskola, Boldog Kollégium (2024/2025. tanévtől)

Kutatási eredmények megerősítik, hogy az óvodai-iskolai jóllétprogramok eredményesekek az étellel való elégedettség növelésében, a depresszió megelőzésében és a jobb iskolai teljesítmény előre mozdításában, de hatással vannak a kreatívabb gondolkodásmódra is. Oktatási-, nevelési intézményünkben fontosnak tartjuk, hogy tanulóink hatékonyságát növeljük, önbizalmukat megalapozzuk. Ezzel sikerességüknek teret adjunk, hogy képességeik minél konstruktívabb módon bontakoztassák ki.

Intézményünkben egy pedagógus rendelkezik akkreditált képzési tanúsítvánnyal a 2024/2025. tanévben, amely feljogosítja a választott modul végzésére, az önbizalom órák megtartására.

A Boldog Iskola cím elnyerésével intézményünk négy különböző pedagógiai programhoz fér hozzá: a Boldogságóra Alapprogram, a Boldogságóra Erősség Program, a Boldogságóra Önbizalom Program és a Boldogságóra Mindfulness Program.

A jóllét növelése és a pozitív iskolai tapasztalatok összefüggésbe hozhatók hosszú távú pozitív eredményekkel, például azzal, hogy a diákok kisebb valószínűséggel vesznek részt kockázatvállaló magatartásformákban (pl. alkohol és drog), és erős felkészültséget éreznek személyes törekvéseik megvalósítására (Furlong, Gilman és Huebner, 2014).

A diákok jóllétének növekedése bizonyítottan növeli a tanulás minőségét és mennyiségét, mivel a pozitívabb hangulat fokozza a diákok figyelmét és motivációját (Seligman, 2011).

Komplex eszköztárhoz fér hozzá intézményünk a pályázatnak köszönhetően, amely útmutató a pozitív pszichológia alkalmazására a kollégiumunkban.

A programokban való részvétel előnyei intézményünk számára:

- gyors ütemben, látványosan javulhat az osztályközösség,
- pozitív változások következhetnek be az érzelem- és viselkedésszabályozás területén,
- csökkenhet az agresszió és a szorongás,
- folyamatosan javulhatnak a tanulmányi eredmények,
- a gyerekek együttműködőbbé válhatnak,
- a foglalkozások hangulata és a tanítás eredményessége is javulhat.

A pedagógusok számára óriási segítséget jelent, hogy készen kapnak egy keretrendszert, előre elkészített óravázlatokkal, amelyeket a saját igényeik szerint alakíthatnak.

A „Jobb Veled a Világ” alapítvány kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget az érzelmi intelligencia és a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás, általános és középiskolás korosztály

számára kidolgozott programokkal (Boldogságóra Alapprogram, Boldogságóra Erősség Program, Boldogságóra Önbizalom Program, Boldogságóra Mindfulness Program). Szeretnék minél szélesebb körben a pedagógusokat és az intézményeket támogatni abban, hogy hatékonyan vezessék be és tartsák fenn a mentális jóllét fókuszú programokat.

A pedagógiai program megvalósítását segítő feltételekről

A Gimnázium épületegyüttese 1984-ben került átadásra. A Kollégium épületei 1968., ill. 1974-ben épültek, átalakításuk 1993-ban, ill. 1998. években történt.

A gimnázium két épülete egy 12 800 m²-es területen fekszik.

A főépületben jelenleg 19 osztálytermet alakítottunk ki. Ezekon kívül ebben az épületrészben szereltük fel a korszerű, igényes kémiai laboratóriumot, a fizikai és a biológiai előadótermet. Található még itt egy nyelvi oktatás céljaira kialakított csoportszoba.

A tanári szoba és az iskolavezetés irodái is ennek az épületrésznek a földszintjén helyezkednek el. Itt található a tanári informatika terem is.

Ezen felül itt került elhelyezésre az oktatástechnológus, a kémiai-biológiai laboráns és a fizikai szertár. Egy helyiséget birtokol az iskolarádió és az iskolaújság szerkesztősége. A főépületben van az irattár és a vegyszerraktár is. A bejáratnál található a portásfülke és az iskolai büfé.

Az aulában iskolai ünnepségeket, rendezvényeket szoktunk tartani. Itt található még a tanulókat információval ellátó iskolai képújság és tanulói fénymásolásra rendelkezésre álló fénymásoló gép is. Az aula komfortosabbá tételét szolgálják az ott elhelyezett nagyobb asztalok és padok, valamint a Szilágyis Alapítvány által anyagilag támogatott virágosítás.

A "B" épület nagy részét a tornaterem, az öltözők, a szertárak és az önerőből épített kondicionáló terem foglalja el. Itt kaptak helyet az orvosi rendelő, a testnevelő tanárok szobája, a kiegészítő személyzet öltözője és a gazdasági hivatal irodái is.

A "B" épületben alakítottuk ki a huszadik osztálytermünket, valamint két, csoportfoglalkozásra alkalmas tantermet. Itt rendeztük be négy korszerű, 20-20 munkaállomásos számítástechnika termünket is.

A könyvtárunkban 15 000 kötet áll a diákok rendelkezésére, de ezen túl - a kor igényeinek megfelelően - az olvasási igények kielégítésén túl egyre inkább a multimédiás anyagok (CD, DVD, videó) gyűjteménye bővül.

A tantárgyi programok megvalósításához szükséges tárgyi - dologi feltételek

A gimnáziumi nevelés, oktatás a délelőtti, délutáni kötelező és választható órákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon történik.

Az iskola közösségi életének nagyrészt az aula a színtere. Hogy a tanulók inkább otthon érezhessék magukat, igyekszünk térelválasztókkal, bútorokkal folyamatosan lakályosabbá kell tenni. Mivel ez a legnagyobb "előadótermünk", az össziskolai, központi rendezvények lebonyolításához használatos technikai felszereltséget állandó üzemképes állapotban kell tartanunk.

Az intézmény helyiség-ellátottsága megfelelő. Eszközellátottságunk a „klasszikus” gimnáziumi felállást tükrözi. Természettudományi kísérleti eszközeinket, folyamatosan fejlesztjük. A

humán tárgyak eszközellátottsága (könyvek, videók, DVD-k) hasonló módon fejlődik. (NAVA központ vagyunk.)

Sok mobil projektorral és lappal rendelkezünk, ezáltal a multimédiás és IKT eszközök minden tanterembe eljuttathatók, amelyet kollégáink jól kihasználnak.

Az utóbbi években jelentős fejlesztés valósult meg az informatikai eszközök terén. 2006 óta ECDL vizsgaközpont vagyunk.

Az iskolában akkreditált nyelvvizsgahely is működik.

Igen elterjedt a fénymásológ használata a tanulók feladatlapokkal való ellátása miatt. Ennek biztosítása jelentős anyagi terhet ró az iskolára, de az anyagi eszközök takarékos felhasználásával ezt sikerül biztosítani.

A tantervi követelmények teljesítésének tárgyi feltételei

A tantervi követelmények megvalósításához jól felszerelt szaktantermeket alakítottunk ki, olyanokat, amelyeket tantárgycsoportok is tudnak használni.

A terveink szerint a már meglévő ilyen jellegű termeinket akarjuk továbbfejleszteni. A humán program megvalósításához az ún. humán termet fogjuk továbbépíteni, a reál program centruma a fizikai, a biológiai és a kémiai előadó. Informatika termeink jelenleg frissen felújítottak, modern gépekkel ellátottak.

A humán program

Az ún. humán tárgyak tanításához használjuk az informatika, digitális pedagógia új lehetőségeit, szorgalmazzuk az iskolai könyvtár könyvállományának és digitális adathordozóinak folyamatos bővítését.

A reál program

A matematika

A reál program megvalósításának feltétele, alapja az oktatástechnikai eszközökkel támogatott, hatékony matematika oktatás. Igyekszünk kihasználni az informatika adta lehetőségeket (digitális programok a matematika oktatásában) biztosítottak.

A digitális pedagógia céljai a kompetenciamérés során az eredmények javítása, az érettségi eredmények javulása matematikából, kompetencia fejlesztés, digitális pedagógia módszerek kiegészítése szakköri foglalkozásokon. Törekszünk a digitális pedagógia és a mobilapplikációk használatának bevezetésére (geogebra), mely elsősorban a matematikával kapcsolatos összefüggéseket, jelöléseket használ, oktat. GEOMATECH@Látható matematika program bevezetése. A megvalósulás során a pályázatba bevont pedagógusok matematika

óráinak legalább 40%-ban alkalmazza a digitális pedagógiamódszereit meghatározott csomagokban.²¹

A kémia

A kémia laboratóriumunk jól felszerelt. Kihasználjuk a pályázatok adta lehetőségeket eszközök cseréjére, a szükséges vegyszerek beszerzésére évente kb. 150e Ft-ot fordítunk.

A biológia

A biológia előadótermünkben 15-20 tanulónak tudjuk biztosítani laborgyakorlatokon egyszerre az egyéni kísérletezés lehetőségét. A mikroszkópjaink száma és minősége a tantárgy oktatásához megfelelő. Mindamellet, hogy rendelkezünk megfelelő számú laboratóriumi eszközzel, az elhasználdott eszközöket cserélni, folyamatosan javítani kell. Vannak nagyobb értékű „mini laborjaink” is, úgymint talajminőség vizsgáló, illetve vízminőség vizsgáló készlet, melyek kiválóan szolgálják a laboratóriumi foglalkozás igényeit..

Földrajz

Az audiovizuális technika és az internet is egyre több lehetőséget kínál ezen a téren is, úgyhogy törekszünk ezek minél szélesebb körű kihasználására.

A fizika

A fizika előadóterem felszereltsége – elsősorban a tanuló kísérleti eszközök tekintetében - sokat javult. Tekintettel arra, hogy az érettségien a tanulói mérőkísérlet elvégzése, kiértékelése még a középszintű érettségien is követelmény, emiatt a széles skálán mozgó tanulói kísérleti eszközök megléte nélkülözhetetlen.

A nyelvi program

Az iskolában az idegen nyelvek közül mindegyik tanuló kettőt - legtöbbjük az angolt és a németet - tanulja. A hagyományokat folytatni szeretnénk, az eredményeinket meg akarjuk őrizni, nyelvi programunkat teljesíteni akarjuk, ezért folyamatosan fejlesztjük a rendelkezésre álló eszközrendszert. (CD lejátszók, hanganyagok) Már online, internetes nyelvi oktató programmal is rendelkezünk, melyet diákjaink rendszeresen használnak.

Az informatikai program

Négy számítástechnika tanteremünk van. Ezeket felerészben önerőből, némi külső segítséggel, folyamatosan, lépésenként építettük fel, így napjaink informatika oktatási igényeit ezek kielégítik, a folyamatos fejlesztés természetesen elengedhetetlen.. ECDL vizsgaközpont is vagyunk.

Testnevelés és sport

A tornatermi sportoláshoz lehetőségeink az átlagos színvonal fölött vannak. Van egy nemrég felújított (korszerű, gumiréteges padlóburkolat, új világítás), megosztható, nagy alapterületű torna - és egy külön kondicionáló termünk is. Ezen kívül megvannak a feltételeink a szabadtéri

---

²¹ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

sportolás biztosítására is. Van egy kinti futósávunk, két ugrógödrünk, valamint egy kosár- és kézilabdázásra alkalmas bitumenes pályánk. A közeljövőben a szabadtéri sportolás lehetőségeit még bővíteni is fogjuk. Terveink szerint az anyagi lehetőségek függvényében az iskolához tartozó szabad területen újabb sportpályákat fogunk kialakítani.

A fent leírtak tükrében megfogalmazható, hogy az intézmény rendelkezik a kötelező eszközjegyzékben megfogalmazott tárgyi, dologi feltételekkel, sőt azon túl is minden olyan feltétellel, amely az iskolában folyó programok megvalósításához szükséges.

Fontos azonban megfogalmazni azt, hogy felgyorsuló társadalmunkban az iskolai eszközszer területén is folyamatos pótlásra és fejlesztésre van szükség, amelyre mindig kiemelt figyelmet fordítunk.

HELYI TANTERV

Középfokú nevelés-oktatás szakasza, gimnázium, 9–12. évfolyam

Célok, feladatok

A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készíti fel tanulóit arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is, így átfogó céljaival összhangban kialakítja a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez elengedhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával. A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Érti az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását. Képes értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat értékkonfliktusok kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló képes elhelyezni a magyarság kultúráját európai kontextusban. Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosan benne munkásságuk (egyetemes) jelentősége. Ismeri a magyar, illetve magyar származású Nobel-díjasokat, munkásságuk legkiemelkedőbb eredményeit. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon és vallási gyökereken alapuló éves ünnepkört, van tapasztalata ezekhez kötődő szokásokról, ismer ilyen témájú folklór- és műalkotásokat. Képes felidézni népi kultúránk néhány jelentős elemét, jellemzőjét. Értékeli a helytörténeti ismeretek fontosságát, ismeri lakóhelye és iskolája helytörténetének, kulturális és természeti örökségének főbb értékeit. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait. Tájegységekhez kötve is ismer hungarikumokat. A hagyományos (népi) életmód, szokások megismerésén keresztül értékeli ezek fenntarthatósággal kapcsolatos szerepét. Felismeri az egyetemes emberi örökség és az európai kultúra kiemelkedő eredményeit, az ennek megőrzésén munkálkodó szervezeteket, a nemzetközi összefogás jelentőségét.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni. Ismer a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tud példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységére. Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben. Képes a helyi közösségekkel való együttműködésre, ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit. Érzékenyebbé válik a helyi közösségek problémái iránt, és ismeri beavatkozási lehetőségeit ezek megoldás keresési folyamataiba. Tisztában van a civil társadalmi aktivitás értékével, jelentőségével.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló képes különbséget tenni az ideális és a reális énkép között és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Tudatosítja, hogy az önismeret természetes szükségleteink közé tartozik, és próbál ismeretet szerezni arról, milyen eszközök állnak rendelkezésünkre, hogy megismerjük, megmagyarázzuk önmagunkat. A tanuló tisztában van azzal, hogyan aknázhatja ki saját erőforrásait a mindennapi életben, és hogyan létesíthet, tarthat fenn kiegyensúlyozott társas kapcsolatokat. Rendelkezik a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel,

készségekkel, empátiával; ez jellemzi a tőle különböző embertársaival való kapcsolatát is. Érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben.

A családi életre nevelés

A tanuló tisztában van azzal, hogy az ember magatartását szocializációja, társas környezete hogyan befolyásolja. Tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Képes stressz oldó módszereket alkalmazni, választani. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat. Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospice-szolgáltatás fogalmát. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az

orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha környezetében, szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit, képes az ezzel kapcsolatos különböző szakpolitikák, törekvések és folyamatok egyes hatásainak megértésére. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal. Érti, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Érti a hagyományok szerepét a harmonikus és fenntartható életvitel megalapozásában. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Ismeri egyes hazai és nemzetközi szervezetek, intézmények fenntarthatósággal kapcsolatos munkáját.

Pályaorientáció

Tudatosul a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Reális ismeretekkel rendelkezik saját képességeiről, adottságairól tervezett szakmájával, hivatásával összefüggésben, továbbá munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló rendelkezik ismeretekkel az euro övezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életében. Törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Felismeri, hogy az egyén életútját a külső tényezők, hatások is nagymértékben befolyásolják, alakítják, melyek végig jelen vannak az emberi élet során. Érti a gazdasági folyamatok összefüggéseit különböző globális problémákkal is. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A tanuló megtanul jegyzetelni, rendszeresen használja az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikát hallott vagy olvasott szöveg alapján. Tisztában van azzal, hogy a jegyzetelés alkotás, hogy a gondolkodás által a meglévő ismeretekből egy új gondolatot hozhat létre. Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanuló ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz ezt segítő technikákat. Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. A tanuló tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit ezek értelmezésében.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Kritikus és kreatív módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Felismeri és tudja értelmezni a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegekben megjelenített üzenetrétegeket. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet minden fontos területén a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekszik a nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő szövegek alkotására. Képes a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes az anyanyelvhez és az idegen nyelvhez kötődő sajátosságok összevetésére az általános nyelvészeti ismereteinek felhasználásával. Képes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására, értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló képes tudatos nyelvtanulóként tanulni a nyelvet, és törekszik a célnyelvi kultúra megismerésére. Képes nyelvtudását önállóan fenntartani és fejleszteni, képes az idegen nyelvet saját céljaira is felhasználni utazásai, tanulmányai során. Törekszik arra, hogy egy második idegen nyelven is képes legyen az alapszintű kommunikációra, így teljesíti a többnyelvűség igényét. Valós élethelyzetekben is tudja használni a nyelvet a produktív készségek (írás és beszéd) alkalmazásával is. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Le tudja írni az élményeit, a különböző eseményeket, az érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Matematikai kompetencia

A tanuló követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket. Kialakul az absztrakciós, analízáló és szintetizáló képessége. Megérti a matematikai bizonyítást, képes a matematikai szakkifejezéseket szabatosan használni, biztonsággal alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Képes megérteni egyes természeti és

társadalmi-gazdasági folyamatokra alkalmazott matematikai modelleket, és ezt tudja alkalmazni a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában a mindennapi élet különböző területein is. Felismeri a matematikai műveltség szerepét és fontosságát a valós tények feltárásában, más tudományokban és a mindennapi gyakorlatban is.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló ismeretei birtokában megérti a természettudományos-technikai eredmények alkalmazásának szerepét a társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok, jelenségek formálódásában. A technikai fejlődés fontosságának felismerése mellett belátja az alkalmazott technikák és technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait. Bővülő ismeretei segítségével, illetve a megfelelő módszerek, algoritmusok kiválasztásával és alkalmazásával képes leírni és magyarázni a természet jelenségeit és folyamatait, felismeri a folyamatok közötti összefüggéseket. Természettudományos tanulmányai végére a tanuló képessé válik arra is, hogy bizonyos feltételek mellett megfogalmazza a természeti-környezeti folyamatok várható kimenetelét. Képes meghatározott szempontoknak megfelelően megtervezni és végrehajtani megfigyeléseket, kísérleteket, és azok eredményeiből reális és helyes következtetéseket levonni. Képes mozgósítani és alkalmazni természettudományos és műszaki műveltségét a tanulásban és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Belátja a fenntarthatóságot középpontba állító környezeti szemlélet fontosságát, képes és akar is cselekedni ennek megvalósulása érdekében. Egyre jobban megérti a lokális folyamatok és döntések egyes regionális és globális következményeit.

Digitális kompetencia

A gimnáziumban a tanuló képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlottan kapcsolódik be az információ megosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének megfelelő együttműködő hálózatokban a tanulás, a művészetek és a kutatás terén. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket, a kreativitást és innovációt igénylő feladatok, problémák megoldásában. Kialakul a tanulóban az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magatartás, elfogadja és betartja a kommunikáció és az információ felhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére. Ismeri a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi elveket, figyelembe veszi ezeket a digitális tartalmak felhasználása során.

A Nemzeti Alaptanterv előírja a digitális kompetenciák fejlesztését, és igyekszünk megvalósítani, hogy a pedagógusok erre tényleges ösztönzést kapjanak. Diákjaink kapjanak

releváns tudást arról, hogyan segítik őket az ismeretek szerzésében az IKT eszközök úgy, hogy az információk hitelesek legyenek, de felhívjuk a figyelmet az internet használatának veszélyeire is.

A digitális pedagógiai módszerek színes tárházának alkalmazásával törekszünk a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére.²²

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott a személyek és kultúrák közötti párbeszédre. Él a véleménynyilvánítás lehetőségével a közösséget, a társadalmat érintő kérdésekben. Képes érveit megfogalmazni és vitahelyzetben is kulturáltan kifejezni, meghallgatni és elfogadni mások véleményét. Figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük. Képes helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. Igyekszik a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan részt venni az őt érintő közügyekben. Nyitott és érdeklődő a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránt, képes a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzésére. Pozitív attitűdje alakul ki az emberi jogok teljes körű tisztelete, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása iránt, törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra. Kialakul a reális alapokon és ismereteken nyugvó nemzeti identitástudata, a hazához, illetve az Európához való kötődése.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Innen folyt.

A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, igényli és képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. A pénz, a gazdaság, a vállalkozások világához kapcsolódó témákról szóló vitákban képes ismereteit felhasználva érvelni. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt. Mind reálisabban méri fel tevékenysége kockázatait, adott esetben képes ezek vállalására. Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

---

²² Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanuló felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Megérti az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét. Nyitott műalkotások befogadására, képes a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események önálló feldolgozására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére, ennek során a művekben megjelenített témák, élethelyzetek, motívumok, formai megoldások közötti kapcsolódási pontokat azonosítani, többféle értelmezési kontextusban elhelyezni. A tanuló képes képi, plasztikai, zenei és dramatikus megjelenítésre. Képes makettek, modellek konstruálására, belső terek különböző funkciókra történő önálló átrendezésére. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz eszközhasználat szintjén tud írni, olvasni, számolni, továbbá a tanulási folyamatban sokoldalúan tudja használni az IKT-eszközöket. Képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, képes saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív, ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit, készségeinek erős és gyenge pontjait, valamint képes megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat. Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

Céljaink közt szerepel a sikerélmény biztosítása a tanulóknak az IKT- alkalmazások felhasználásában, az on-line tanulási felületek használatában, az önálló gyakorlást biztosító feladatsorok értelmezésében és megoldásában, ezzel is javítva a diákok tanulási motivációját. Ösztönözzük az önálló otthoni tanulást és gyakorlást segítő tananyagok, módszerek, használatát.²³

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

---

²³ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a

nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Az iskola oktatási szerkezete, tagozatai

Az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium négy évfolyamos gimnázium, általában évfolyamonként négy tanulócsoporttal. Emellett az iskola részt vesz az egy előkészítő tanévvel bővülő Arany János Tehetséggondozó Programban is.

Minden tanuló minden osztályban a Nemzeti Alaptanterven és a kerettanterveken alapuló "helyi tantervekben" megfogalmazott követelmények szerint tanul. A tanulók a következő tantárgycsoportok, tagozatok közül választhatnak.

Humán tagozat

- emelt óraszámú magyar nyelv és irodalom valamint történelem oktatás 9-10. évfolyamon

Reál tagozatok

- emelt óraszámok 9-10.évfolyamon
- két önálló csoport:
  - matematika-fizika-informatika
  - kémia-biológia

Nyelvi tagozatok

- emelt óraszámú angol nyelvi képzés 9-10. évfolyamon
- emelt óraszámú spanyol nyelvi képzés a 9-10. évfolyamon a 2025/2026. tanévtől, felmenő rendszerben

Általános tantervű tagozat

- emelt óraszámú képzés 9-10. évfolyamon magyar nyelv és irodalomból, matematikából

Arany János Tehetséggondozó Program

- 5 éves fejlesztés, tehetséggondozás gimnáziumban és a kollégiumban
- az előkészítő évfolyamon akkreditált képzés a gimnáziumban és a kollégiumban közösen
- cél: legalább egy (leginkább angol nyelvből) komplex középfokú nyelvvizsga letétele, informatikából ICDL bizonyítvány megszerzése, gépjárművezetői engedély megszerzése
- végső cél a magas színvonalú felsőoktatásra való előkészítés.

Emelt szintű oktatás bevezetése a 2025/2026. tanévtől

A nevelés-oktatás színvonalának, a tanulók és a teljes intézmény eredményességének és versenyképességének növelése érdekében az intézmény felmenő rendszerben emelt szintű oktatást vezet be a biológia és a digitális kultúra tantárgyakból a 2025/2026. tanévtől. Ez a biológia és a digitális kultúra tantárgyakból heti további 2 óra tartását és bővített tananyagtartalmú oktatást tesz lehetővé.

Az emelt szintű digitális kultúra tagozaton a 9. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeretből a matematika tantárgy 2, a 10. évfolyamon 1 órát kap (a másik órát a digitális kultúra kapja, hogy biztosítva legyen az emelt szintű oktatásban előírt heti 4 óra).

Az emelt szintű biológia tagozaton a 9-10. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeretből a kémia tantárgy 2-2 órát kap.

A gimnáziumban tanított tantárgyak:

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Történelem
- Angol
- Német
- Francia
- Spanyol
- Orosz
- Fizika
- Kémia
- Biológia
- Földrajz
- Természettudomány
- Etika
- Állampolgári ismeretek
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Dráma és tánc
- Mozgóképkultúra és médiaismeret
- Digitális kultúra
- Életvitel és gyakorlat
- Testnevelés
- Arany János-blokk: önismeret
- Arany János-blokk: tanulásmódszertan és kommunikáció
- Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)

Egyéb élő idegen nyelvek (pl. olasz stb.) tanulása iránti csoportszintű igény esetén az oktatást megszervezzük, egyéni igény esetén pedig támogatjuk a vendégtanulói jogviszony létesítését.

Az egyes tantárgyak előírt tananyaga és követelményei

Az iskolában tanított tantárgyak helyi tantervét „A tantárgyak helyi tanterve” melléklet tartalmazza, mely ezen a linken érhető el:

<https://drive.google.com/drive/folders/1lxg3zeUpDalzIE-RrpZtmJR0XQ44dr0K?usp=sharing>

A tantárgyak helyi tanterve a központi kerettantervekre épül.

A kötelező és választható tanórai foglalkozások óraszámát és a csoportbontásokat meghatározó alapelvek

Az intézmény képzési szerkezetének kialakításakor döntéseinket alapvetően az a törekvés határozta meg, hogy az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium - a széleskörű általános alapokat nyújtó gimnáziumi képzés keretei között, - a jövőben is, elsősorban a felsőfokú továbbtanulásra - a lehető legnagyobb százalékban és a legszélesebb skálán - felkészítő intézmény legyen.

Annak érdekében, hogy az ehhez szükséges széleskörű és magas színvonalú elméleti képzést megvalósíthassuk, a következő szempontok figyelembe vétele szükséges.

- Általános alapok biztosítása az első két évfolyamon, hogy 16-17 éves korban még a teljes körű pályaválasztás lehetősége nyitva álljon.
- Törekszünk a csoportbontásokra magyar nyelv- és irodalomból, matematikából és a tagozatok jellegének megfelelő tantárgyakból.
- Minél szélesebb körben biztosítani szeretnénk a közép és az emelt szintű érettségire való felkészítést, az igényeknek megfelelően. A kötelező érettségi tárgyakból (magyar, matematika, történelem, idegen nyelv) 11-12. évben évfolyamszinten szervezzük az órákat, a minél hatékonyabb és differenciáltabb felkészítés érdekében. A választható tantárgyaknál lehetőség szerint a fakultációs órakeretek növelésével igyekszünk megvalósítani a hatékonyabb felkészítést.
- A színvonalas nyelvi képzés biztosítása, hiszen a jövő értelmisége nem létezhet idegen nyelv ismerete nélkül. Ennek leghatékonyabb korszaka a középiskola. Iskolánkban már évek óta emelt óraszámú és évfolyam szinten szervezzük a nyelvi csoportokat, amely a differenciált csoportkialakítást szolgálja. Fontosnak tartjuk továbbá a nyelvi képzés szempontjából, hogy iskolánkban immár második éve kihelyezett nyelvvizsgahely is működik, jelenleg angol nyelvből, de reméljük, hogy a német nyelvre is ki tudjuk terjeszteni.
- Az informatikai képzés fejlesztése, melynek jelenleg mind a személyi, mind a tárgyi feltételeivel rendelkezünk.
- A program kezdete óta minden évben beiskolázunk egy osztályt az Arany János Tehetséggondozó Program keretében. A kezdetek óta részt veszünk a programban, így sok tapasztalatra tettünk szert ezen a nem könnyű, speciális területen. Ezeket a tapasztalatokat egyre hatékonyabban tudjuk használni a program további munkájában.

Nagyon fontos, hogy intézményünkben a program egységesen valósul meg az iskolában és a kollégiumban.

- Kollégiumunk szakmai munkájának legfőbb célja, hogy a kollégisták számára ne csak éjszakai szállást biztosítson, hanem olyan diákközösségeket alakítson ki, amelyben a tanulók otthonosan, jól érzik magukat, és amely segíti őket az eredményes tanulmányi munkában. Így a jövőben is fontos célnak tekintjük a kollégium kiemelkedő tanulmányi eredményét.

Tagozatok óratervei:

Normál tagozat emelt óraszámú idegen nyelvi oktatással (angol nyelvi tagozat ill. spanyol nyelvi tagozat a 2025/2026. tanévtől)

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020								
angol	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	3	6	4	8	4	8	4	8
Matematika	3	6	3	6	3	6	3	6
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány					2	2		
Kémia	2	2	1	1				
Fizika	2	2	3	3				
Biológia	2	2	3	3				
Földrajz	2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	5	10	5	10	4	8	4	8
Második idegen nyelv	3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek					1	1		
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	2	4	1	2	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret					2	4	4	8
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra					4	8	5	10
Összes tervezett óraszám	34	50	34	50	30	56	29	57
Összesített óraszám								
Maximális órakeret	34		34		34		34	

Normál tagozat emelt óraszámú magyar nyelv és irodalom, valamint történelem oktatással (humán tagozat)

humán	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	4	8	5	10	4	8	4	8
Matematika	3	6	3	6	3	6	3	6
Történelem	3	6	3	6	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány								
Kémia	2	2	1	1				
Fizika	2	2	3	3				
Biológia	2	2	3	3				
Földrajz	2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	3	6	3	6	4	8	4	8
Második idegen nyelv	3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek							1	1
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	2	4	1	2	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret							4	8
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra					4	8	5	10
Összes tervezett óraszám	34	52	34	52	30	58	29	57
Összesített óraszám								
Maximális órakeret	34		34		34		34	

Normál tagozat emelt óraszámú matematika és digitális kultúra oktatással (matematika-fizika-digitális kultúra tagozat)

mat-inf-fiz	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	3	6	4	8	4	8	4	8
Matematika	4	8	4	8	3	6	3	6
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány					2	4		
Kémia	2	2	1	1				
Fizika	2	2	3	3				
Biológia	2	2	3	3				
Földrajz	2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	3	6	3	6	4	8	4	8
Második idegen nyelv	3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek					1	1		
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	3	6	2	4	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret					2	4	4	8
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra					4	8	5	10
Összes tervezett óraszám	34	50	34	50	30	58	29	57
Összesített óraszám								
Maximális órakeret	34		34		34		34	

Normál tagozat emelt óraszámú biológia és kémia oktatással (biológia-kémia tagozat)

bi-kém	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	3	6	4	8	4	8	4	8
Matematika	3	6	3	6	3	6	3	6
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány					2	2		
Kémia	3	6	2	4				
Fizika	2	2	3	3				
Biológia	3	6	4	8				
Földrajz	2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	3	6	3	6	4	8	4	8
Második idegen nyelv	3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek					1	1		
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	2	4	1	2	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret					2	4	4	8
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra					4	8	5	10
Összes tervezett óraszám	34	54	34	54	30	56	29	57
Összesített óraszám								
Maximális órakeret	34		34		34		34	

Normál tagozat emelt óraszámú magyar nyelv és irodalom, és matematika oktatással
(általános tagozat)

általános	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret	heti óraszám	felhasznált órakeret
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	4	8	4	8	4	8	4	8
Matematika	4	8	4	8	3	6	3	6
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány					2	2		
Kémia	2	2	1	1				
Fizika	2	2	3	3				
Biológia	2	2	3	3				
Földrajz	2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	3	6	3	6	4	8	4	8
Második idegen nyelv	3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek					1	1		
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	2	4	1	2	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret					2	4	4	8
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra	2		2		4	8	5	10
Összes tervezett óraszám	34	50	33	48	30	56	29	57
Összesített óraszám								
Maximális órakeret	34		34		34		34	

Arany János Tehetséggondozó Program

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, szükséges órakeret										
Az évfolyamoknál a baloldali adat az óraszámot tartalmazza, a jobboldali rovat a szükséges órakeretet										
Heti óraszám/évfolyam	9/AJTP		9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	4	6	3	6	5	0	4	8	4	8
Matematika	4	8	4	8	3	6	3	6	3	6
Történelem			2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek									1	1
Természettudomány							2	2		
Kémia			2	2	1	1				
Fizika			2	2	3	3				
Biológia			2	2	3	3				
Földrajz			2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	7	14	4	8	4	8	4	8	4	8
Második idegen nyelv			3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek							1	1		
Ének-zene			1	1	1	1				
Vizuális kultúra			1	1	1	1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret									1	1
Digitális kultúra	5	10	2	4	1	2	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret							2	4	4	8
Komplex humán ismeretek	2	4								
Természettudományos alapismeretek	2	4								
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tanulásmódszertan: iskola	2	4								
Kötelező alapóraszám	32		32		32		30		29	
Összes tervezett óraszám	32	58	3	5	3	5	3	4	2	4
Szabadon tervezhető/választható órakeret							4	8	5	1
Maximális órakeret	32		34		34		34		34	
Önismeret: kollégium	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4
Tanulásmódszertan: kollégium	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4

1 óra közös tantermi óra, 2 óra úszás csoportbontásban, (2 óra néptánc, AJTP-keret)

Szabadon tervezhető órakeret (2 óra):
9.AJTP, 9-10. évfolyamoknál a tagozat jellegének megfelelően beépítve a tantárgyakhoz

Emelt szintű **biológia** tagozat (2025/2026. tanévtől)

Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
	heti óraszám	felhaszn. óraker.	heti óraszám	felhaszn. óraker.	heti óraszám	felhaszn. óraker.	heti óraszám	felhaszn. óraker.
Magyar nyelv és irodalom	3	6	4	8	4	8	4	8
Matematika	3	6	3	6	3	6	3	6
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány					2	2		
Kémia	4	8	3	6				
Fizika	2	2	3	3				
Biológia	4	8	5	10				
Földrajz	2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	3	6	3	6	4	8	4	8
Második idegen nyelv	3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek					1	1		
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	2	4	1	2	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret					2	4	4	8
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	34		34		30		29	
Szabadon tervezhető óra					4	8	5	10
Összes tervezett óraszám	36	58	36	58	34	56	34	57
Maximális órakeret	36		36		34		34	

Emelt szintű **digitális kultúra** tagozat (2025/2026. tanévtől)

Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
	heti óraszám	felhaszn. óraker.	heti óraszám	felhaszn. óraker.	heti óraszám	felhaszn. óraker.	heti óraszám	felhaszn. óraker.
Magyar nyelv és irodalom	3	6	4	8	4	8	4	8
Matematika	5	10	4	8	3	6	3	6
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány					2	4		
Kémia	2	2	1	1				
Fizika	2	2	3	3				
Biológia	2	2	3	3				
Földrajz	2	2	1	1				
Első élő idegen nyelv	3	6	3	6	4	8	4	8
Második idegen nyelv	3	6	3	6	3	6	3	6
Művészetek					1	1		
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Digitális kultúra	4	8	4	8	2	4		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret					2	4	4	8
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	34		34		30		29	
Szabadon tervezhető óra					4	8	5	10
Összes tervezett óraszám	36	54	36	54	34	58	34	57
Maximális órakeret	36		36		34		34	

Felkészítés a kétszintű érettségire („fakultáció”)

Felkészítés az emelt szintű érettségire

Gimnáziumunk 11-12. évfolyamán az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a Nat és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002 (V.24.) OM rendelet alapján minden közismereti tárgyból megszervezzük az emelt szintű érettségire a felkészítést.

A 11-12. évfolyamon minden tanulónak két általa választott érettségi tárgyból biztosítjuk az emelt szintű képzést, amennyiben a jelentkező tanulók száma a csoportindítást lehetővé teszi. Egyedi vagy kis létszámú érdeklődés esetén kezdeményezzük a felkészítés „városi szintű” megoldását (esetleg a saját iskolánkon belül). Erre tanulónként 5-5 szabadon választható óra áll rendelkezésre.

A csoportindításhoz megfelelő létszám legalább hat fő.

Választható vizsgatárgyak, amelyekből tanulóink közép-vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését kötelezően vállaljuk:

- biológia, kémia, fizika, földrajz, informatika, vizuális kultúra, ének-zene, testnevelés, angol nyelv, német nyelv, francia nyelv, spanyol nyelv, orosz nyelv

Tanulóink a helyi tantervi követelmények teljesítése mellett bármelyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát:

- biológia, kémia, fizika, földrajz, informatika, vizuális kultúra, ének-zene, testnevelés, angol nyelv, német nyelv, francia nyelv, spanyol nyelv, orosz nyelv

A középszintű érettségi vizsga témakörei

A 40/2002 OM rendelet tartalmazza a témaköröket. (1. számú melléklet)

Az idegen nyelvek

A kínálat: angol, német, francia, orosz, spanyol

Legalább egy idegen nyelv minden tagozaton emelt szinten tanulható.

Az orosz, a spanyol és a francia csak második idegen nyelvként választható.

Ki lehet szilágyis? (Az iskolába lépés feltételei)

Az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium kilencedik osztályaiba azok a tanulók jelentkezhetnek, akik sikeresen befejezték az általános iskola 8. évfolyamát és megfelelnek törvényi feltételeknek.

A felvételi kérelmekről a döntés 11/1994. MKM rendeletben foglaltak alapján a következő szempontok mérlegelésével történik:

A felvételi kérelmek elbírálása a tanulmányi eredmények, az egységes írásbeli vizsga és a szóbeli meghallgatás eredménye alapján történik.

A tanulmányi eredmények meghatározásánál a 7. év végi és a 8. félévi érdemjegyek kerülnek beszámításra az alábbi tantárgyakból:

- magyar nyelv és irodalom átlaga,
- matematika,
- történelem,
- idegen nyelv,
- valamint a fizika, biológia, kémia tantárgyak közül a legkedvezőbb

A számítás módja: az öt tantárgyból, a két beszámítási időpontban elért osztályzatok összege osztva kettővel (max.25 pont)

A magyar és matematika központi írásbeli dolgozatok eredményének összege, osztva kettővel (max.50 pont)

Szóbeli meghallgatás eredménye (max.25 pont)

A szóbeli meghallgatás tárgya:

angol tagozat: angol nyelvből

humán tagozat: magyar nyelvből, irodalomból vagy történelemből

reál tagozat 1. matematika

reál tagozat 2. biológia, kémia specializáció: biológiából vagy kémiából

általános tagozat: magyar nyelvből, irodalomból vagy matematikából

A szóbeli vizsga követelményeit minden tanévben az iskola honlapján tesszük közzé.

Az Arany János Tehetséggondozó Programba a Minisztérium külön pályázati kiírása szerint lehet bekerülni.

Az osztályba sorolás rendje, az átjárhatóság

Az ugyanazt a tagozatot választó tanulók alkotnak egy-egy csoportot. Egy osztály több csoportból is állhat. Az osztálylétszámok lehetséges nagyságát a Köznevelési Törvény szabályozza.

Az így kialakult osztályok a 11-12. évfolyamon is megmaradnak, annak ellenére, hogy a kétféle szintű érettségire felkészítő csoportok felbontják a hagyományos osztályszerkezetet.

Az átjárhatóság

Más iskola tanulója bekapcsolódhat már folyamatban levő programba. A tanuló az iskolán belül is kérheti egyik osztályból a másikba való áthelyezését. A választott tagozatot csak a tanév végén lehet módosítani.

Áthelyezés, átvétel lebonyolítása a Köznevelési Törvény által szabályozott módon történik. Az iskola- vagy osztályváltás feltételeiről történő döntés előtt a főigazgató kikéri a leendő osztályfőnök véleményét.

Tanuló más intézményből való átvétele akkor lehetséges, ha a nálunk már oktatott, de az iskolájában az adott tanévig nem tanított tantárgyak követelményeit különbözeti osztályozó vizsgával teljesíti az átvétel időpontja előtt.

A választható tantárgyak, foglalkozások, és ezek esetében a pedagógus választás szabályai

A helyi tanterv alapján szervezzük a tanulókat, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetőek különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet:

- kötelező tanítási órák: azok az órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni.
- kötelezően választandó tanítási órák: kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.
- szabadon választható tanítási óra: a tanítási év végéig köteles részt venni, ha választotta a tanuló.

Minden év május 20-ig felmérjük, hogy a tanuló a következő tanévben a szabadon választható tantárgyak, foglalkozások közül melyiken kíván részt venni. A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

Minden év április 15-éig elkészítjük és a fenntartó jóváhagyását követően írásban közzétesszük a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak. A tanulónak dönteniük kell az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztató tartalmazza, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt, a választható foglalkozások és tantárgyak listájával kapcsolatosan kikérjük, a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét is.

Minden év május 20-áig jelenthetik be a tanulók a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket. Ha a foglalkozásokat érdektelenség kíséri, akkor azokat nem indítjuk. A kiadott tájékoztató lapok összesítése után megállapítjuk az indítható foglalkozásokat, megnevezzük az indítható tantárgyakat, az azokat tartó pedagógusokat és erről tájékoztatjuk a tanulókat. A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását.

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók teljesítményének, előmenetelének értékeléséhez kapcsolódó elvek

A jutalmazás elvei

Az iskola pedagógusai és nevelőtestülete rendszeresen értékeli a tanulók és közösségeik teljesítményét, helytállását, az önként vállalt feladatok teljesítése során elért kiemelkedő eredményeket. Az osztályfőnökök folyamatosan nyomon követik tanítványaik szociális helyzetét.

A tanulóközösségek vagy egyes tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi vagy gyakorlati munkájában elért jó eredményeket is jutalmazni lehet. A pedagógusnak kötelessége, hogy dicséretével, elismerésével fokozza a tanulók szorgalmát, kezdeményezőképességét.

A jutalmazás alapelve: a kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkára, példamutató magatartásra való ösztönzés, illetve annak elismerése. Az iskola jutalmazza, és ezzel megbecsüli az országos, ill. területi tanulmányi-és sportversenyeken részt vett és ott eredményt elért tanulókat.

- A tanulók - arra érdemes teljesítményért - a tanév során bármikor kaphatnak szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséretet szóban vagy írásban.

- Azt a tanulót, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy egyéb módon (versenyek, közösségi munka...) kiemelkedő teljesítményt nyújt, az iskola dicséretben, jutalomban részesíti.

- Pozitív közösségi magatartásért, tevékenységért, kiemelkedő szorgalomért az osztályfőnök adhat dicséretet.

- Példás magatartás és kitűnő tanulmányi eredmény esetén az osztályozó értekezlet nevelőtestületi dicséretben részesítheti a tanulót, mely az év végi bizonyítványba és a törzslapra kerül bejegyzésre.

- A kiemelkedő csoportos munkát jutalomkirándulással, színházlátogatással, csoportos jutalomban lehet részesíteni.

- Az egyéni teljesítmények értékelésének formái:

- a) szaktanári dicséret írásban
- b) osztályfőnöki dicséret írásban
- c) igazgatói dicséret szóban vagy írásban
- d) nevelőtestületi dicséret
- e) oklevél
- f) jutalomkönyv

- A diákok az iskola színe előtt a tanévzáró, esetleg a tanévnyitó ünnepélyen és a ballagási ünnepélyen kaphatnak jutalmat.

A magatartás és a szorgalom

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelésére és minősítésére használt érdemjegyek:

példás (5),

jó (4),

változó (3),

rossz (2), illetve hanyag (2).

- ◆ A magatartás és szorgalom jegyek megállapításakor azt minősítjük, hogy a tanuló milyen mértékben és módon vesz részt a teljes egyéniségével az iskola nevelési - oktatási folyamataiban, közösségi életében.
- ◆ A magatartás és szorgalom jegyeket az osztályfőnök javasolja. Véleménye kialakításakor előzőleg meg kell hallgatnia az osztályközösség véleményét.
- ◆ A döntést az osztályozó konferencia hozza.

A magatartás minősítése

Példás (5)

A tanuló kötelesség és tiszteletudó, pozitív hatást gyakorol a közösségre.

Betartja az iskola házirendjét.

Viselkedése tanáraival, a felnőttekkel, a hallgatókkal, tanulótársaival udvarias.

Kezdeményező, segítőkész, a közösségben jó munkájával kitűnik.

Óvja környezetét, védi a köztulajdont.

Jó (4)

A tanuló kötelesség és tiszteletudó, a közösség érdekei ellen nem vét.

Betartja az iskola házirendjét.

A megelőző félévben súlyosabb fegyelmi büntetése nem volt.

Az osztályközösség munkájában részt vesz, a rábízott feladatokat elvégzi.

Változó (3)

A tanuló hajlamos a fegyelem megsértésére, a kötelességét pontatlanul teljesíti, a felnőttekkel és a társaival szemben gyakran udvariatlan.

Rendszeretete ingadozó, a házirendet nem tartja be.

A megelőző félévben osztályfőnöki megrovásnál súlyosabb büntetése nem volt.

Az osztályközösség munkájában csak időnként vesz részt, nem lehet rá számítani.

Rossz (2)

A tanuló romboló hatással van a közösségre, társainak rossz példát mutat.

Hanyag munkájával, fegyelmezetlenségével, esetenként agresszív magatartásával tűnik ki.

Az iskola vagyontárgyait szándékosan rongálja.

A megelőző félévben igazgatói figyelmeztetése vagy ennél súlyosabb fegyelmi büntetése volt.

A szorgalom minősítése

Példás (5)

Tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudás megszerzésének az igénye, ennek érdekében céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját.

Munkavégzése pontos, megbízható. Elvégzi a kapott feladatait.

Munkájával előbbre viszi az óra menetét.

Részt vesz az iskola hírnevét öregbítő tevékenységekben.

Képességei szerint tanul.

Jó (4)

Figyel az órán, házi feladatait elkészíti, az órákra általában felkészül, iskolai munkáját képességeihez mérten teljesíti.

Felszerelése és írásbeli munkája általában rendes.

Megbízhatóan dolgozik.

Változó (3)

A tanulmányi munkában való részvételre ösztönözni kell, kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti.

Felszerelése sokszor hiányos, házi feladata gyakran hiányzik.

Tanulmányi eredményében visszaesés tapasztalható.

Hanyag (2)

Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan, felszerelését nem tartja rendben, házi feladat gyakran hiányzik.

Tudása a tantárgyi minimum követelményét nem éri el.

Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.

Tanulmányi eredményében nagymértű visszaesés tapasztalható. A tanuló romboló hatással van a közösségre, társainak rossz példát mutat.

A tanulmányi eredmény ellenőrzése és értékelése

Értékelési alapelvek

- Az értékelés legyen objektív, érvényes és megbízható
- Sokoldalú legyen az értékelési rendszer, a pedagógusok alkalmazzanak változatos értékelési formákat.
- A digitális iskolai környezet kialakítása során olyan értékelési eszközrendszert vezetünk be a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ támogató közreműködésével, amely a kitűzött célok rendszeres nyomon követését és az előrehaladás mérését is lehetővé teszi. (pl. eLemér, mérés-értékelési eszköz alkalmazása, digitális értékelést támogató on-line felületek alkalmazása, pl. Learningapps, Redmenta) Az értékelés folyamatában elektromos kapcsolattartás is zajlik a szülőkkel. ²⁴
- Az értékelés feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének.
- Tantárgytól függetlenül minden pedagógusnak kiemelt figyelmet kell fordítania szép, helyes magyar beszéd tanítására, a kifejezőkészség, az előadási és a helyesírási készség fejlesztésére.

Az értékelés célja:

- Konkrét tantárgyi célok
- A személyiség fejlesztése
- Az önértékelési képesség kialakítása
- Az önálló tudásra való képesség és igény kialakítása

Az értékelés formái

- Az írásbeli és a szóbeli értékelés helyes arányának kialakítása

Az érdemjegyek

A tanítási órákon a tanulók teljesítményét a magyar nyelv és irodalomból, az idegen nyelvekből, a matematikából, a történelemből, a fizikából, a kémiából, a biológia és egészségtanból, a Földünk és környezete tárgyából, az ének-zenéből, a vizuális kultúrából, az informatikából és a testnevelésből érdemjegyekkel minősítjük.

A humán program részét alkotó humán blokk tantárgyainak és a reál program részét alkotó laborgyakorlatoknak félévi és az év végi osztályzatait a programot vezető szaktanárok állapítják meg.

Az értékelést rendszeresen kell végezni.

Heti 1-2 órás tárgynál félévente legalább 3-szor, heti 3 vagy annál magasabb óraszámú tárgynál félévente legalább 5-ször. A megállapított osztályzatot a tanulóval - röviden indokolva - közölni kell.

---

²⁴ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

A szaktanároknak egységes követelmények szerint kell elbírálniuk a tanulók tudását, munkáját. Az elbírálás a tantervi követelmények és a tanuló szóbeli, írásbeli teljesítményének egybevetése alapján - öt érdemjeggyel történik.

- a) **jeles (5)** érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tett;
- b) **jó (4)** érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tett eleget;
- c) **közepes (3)** érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tett eleget, a nevelői segítségre (javításra, kiigazításra) többször rászorult.
- d) **elégséges (2)** érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tett eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel és készségekkel rendelkezik;
- e) **elégtelen (1)** érdemjegyet kap a tanuló, ha a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem tudott eleget tenni.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Az írásos tanulói teljesítmények, dolgozatok érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni, nem kerülhet olyan érdemjegy az osztályozó naplóba (KRÉTA), amiről a tanuló nem tud.

Szóbeli felelet bejegyzése a Kréta naplóba, aznap amikor a tanuló felelt.

Az írásos tanulói munkák javításának, értékelésének határideje:

- témazáró dolgozat (2 héten belül);
- írásbeli feladat, röpdolgozat (következő órán vagy 1 héten belül),

A félévi és az év végi osztályozás

- A félévi és év végi osztályozó értekezleten az igazgató (vagy helyettese) vezetésével az osztályban tanító tanárok minősítik a tanulók magatartását, a szorgalmát, a tanulmányi munkájukat a tanév kezdetétől eltelt időszakra vonatkozóan.
- A félévi és az év végi osztályzatot, a tanulók szóbeli, írásbeli, gyakorlati teljesítményére adott érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Eljárás kimagasló tanulmányi teljesítmény esetén

- Az egyes tantárgyakból kimagasló tanulmányi teljesítményt nyújtó tanulónak a szaktanár a félévi és az év végi osztályozó konferenciákon tantárgyi dicséretet adhat. A tantárgyi dicséretet az ellenőrző könyvben illetve az év végi bizonyítvány "Jegyzet" rovatában kell feltüntetni.

- Azok a tanulók, akik a tanév végén minden tantárgyból jeles osztályzatot kapnak, "Általános tantestületi dicséretben" részesülnek. Az általános tantestületi dicséretet is be kell jegyezni a bizonyítványba.

Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- Ha a tanuló a tanév végén 1 vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, javító vizsgán vehet részt. Sikertelen javítóvizsga esetén az évfolyamot megismételheti.

Az osztályozó-, pótló - és javítóvizsgák rendje

- A kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulóknak - az iskola igazgatójának engedélyével lehetőségük van egy-egy tantárgyból, vagy az összesből előrehozott osztályozó vizsgát tenni.
- A gimnázium az igények szerint előrehozott osztályozó vizsgákat az első félévben decemberben, a második félévben augusztus 22 és 31 között szervezi. Javítóvizsgát tenni csak augusztus 21 és 31 között, évente egyszer lehet.
- A vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit az intézmény házirendje tartalmazza.

A szülő értesítése a tanuló tanulmányi előmeneteléről

- Az iskola a szülőket gyermekeik érdemjegyeiről az elektronikus naplón keresztül értesíti.
- A szülőnek gyermeke tanulmányi előmeneteléről tudomást szerezni lehetősége van a kéthavonta szervezett szülői fogadó órákon is - illetve szükség esetén az osztályozó konferenciákat megelőző két hét kivételével - a hivatali időben bármikor.
- Az intézményi digitális környezet fejlesztésével egyre több lehetőség nyílik az elektronikus kapcsolattartásra a szülőkkel.²⁵

A tanulói jogviszony megszűnése

- A tankötelezettség korhatára 16 év. Ez alatt a gyermek tanulói jogviszonya csak akkor szüntethető meg, ha másik iskola hivatalosan értesít az oda történő átvételről.
- A tanulói jogviszony megszüntetésére a tanköteles koron túl is a vonatkozó jogszabályok szerint van lehetőség.

---

²⁵ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

A tanulók otthoni felkészüléséhez adható feladatok módjának és mértékének meghatározása

Az otthoni felkészülés során az írásbeli feladatok mennyisége nem haladhatja meg a normál tanórai keretek között egy tanóra alatt elvégezhető feladat mennyiségét átlagos képességű tanuló haladási üteméhez viszonyítva.

A megtanulandó elméleti anyagnál a tanórán elhangzottak legyenek irányadók., esetenként a tanuló önállóan feldolgozandó feladatot is kaphat (pl. kiselőadás, kutató munka).

A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Általános elvek

A jogszabály által meghatározott tanulók számára biztosítjuk a tankönyvek ingyenes igénybe vételének lehetőségét.

Olyan tankönyvek, taneszközök, segédletek, ajánlott szakirodalom kiválasztására törekszünk, amelyek

- a) összhangban vannak az iskola pedagógiai hitvallásával, oktatási és nevelési feladataival, tantárgyi programjaival, a tanulók életkori sajátosságaival, továbbá korszerűek, lehetőség szerint a legújabb tudományos eredményeket is tartalmazzák esztétikus formában, igényes nyelvi megfogalmazásban,
- b) kerettanterv kompatibilisek,
- c) 11-12. évfolyamon megfelelnek az érettségi vizsgakövetelményeknek.
- d) Az azonos tudásszintű csoportokban azonos tankönyvek és taneszközök használata ajánlatos.
- e) A tankönyvjegyzékben szerepelnek.

Tantárgy specifikus elvek

- a) Az idegen nyelvi tankönyveknél, taneszközöknél törekszünk az önálló beszédképességet fejlesztők kiválasztására. A tankönyvek hang- és videó anyaga aktuális, a mindennapi életben előforduló köz- és irodalmi nyelvi szövegeket kell, hogy tartalmazzon.
- b) Az irodalom tantárgy tankönyveihez megfelelő szöveggyűjteményt is választunk.
- c) Egyes tantárgyakhoz példatárakat is ajánlunk.
- d) Alternatív tankönyvek, taneszközök esetében az olcsóbb, több évig használhatók kiválasztására törekszünk.
- e) A matematika tantárgy oktatása során alapvető célkitűzés a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, valamint a bevont korcsoportok tanulási szokásaihoz illeszkedő kooperatív, kollaboratív és csoport-munkán alapuló, élményközpontú oktatási módszertan adaptálása. PI. GEOMATECH@Látható matematika ²⁶
- f) A kiegészítő- illetve segédanyagokat, továbbá a kötelező illetve az ajánlott szakirodalmat, a multimédiás anyagokat - lehetőség szerint - az iskolai könyvtár állományában biztosítjuk.

---

²⁶ Az EFOP-3.2.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázathoz kapcsolódóan.

Döntés a kiválasztásról

- ◆ A kiválasztásról az adott évfolyamon tanító tanárok javaslata alapján a szakmai munkaközösségek döntenek - az iskolavezetés jóváhagyása valamint az iskolaszék véleményezése mellett.
- ◆ A döntést minden év február 15-ig nyilvánosságra kell hozni.
- ◆ Ettől a döntéstől a következő tanév során eltérni nem lehet.

Minden tanuló számára szükséges könyvek jegyzéke:

1. Helyesírási szabályzat
2. Középiskolai matematikai feladatgyűjtemény (algebrai, geometriai)
3. Négyjegyű függvénytábla
4. Történelmi atlasz a középiskolák számára
5. Földrajzi atlasz a középiskolák számára
6. Magyar-idegen nyelv, idegen nyelv- magyar "középszótár" (az első idegen nyelvhez vagy a célnyelvhez kapcsolódóan)
7. A célnyelvhez kapcsolódó nyelvtankönyv

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók általános fizikai állapotának mérésére a hungaro fitt fittségi tesztet alkalmazzuk, amely a tanulók alap motoros képességeinek - gyorsaság, erő, állóképesség - mérésére szolgál. A módszer elemei: Cooper-teszt, helyből távolugrás, tömött labda lökés, tömött labda dobás hátra, fekvőtámaszban karhajlítás, hanyatt fekvésből felülés és hason fekvésből törzsemelés.

A tanulók általános motoros képességeinek mérése sportági mozgásformákkal, illetve speciális sportági képességek mérésével történik. A módszer tartalmazza a tanulók életkorának és az iskola pedagógiai programjának megfelelő sportági mozgásformák teljesítményre történő mérését is.

A teljesítmény mérése a következő sportági mozgásformákban történik: 60 és 800 méteres síkfutás, magasugrás, távolugrás, súlylökés, gerelyhajítás, úszás, Cooper-teszt, kötélmászás.

Pszicho-motoros képességek mérése. Olyan speciális az életkornak és a pedagógiai programnak megfelelő összetett mozgássorozatok bemutatása, amely alkalmas a tanulók koordinációs képességeinek, mozgás ügyességének, és mozgásismeretének felmérésére. Tartalmazza: talaj, szekrényugrás, korlát, gyűrű - a fiúknál; talaj, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda - a lányoknál; ezen szerek összefüggő gyakorlatainak vagy elemkapcsolatainak bemutatását, a koordináltság, mozgásügyesség, téri tájékozódó képesség mérésére. Tartalmaz olyan sportági labdás - kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás - összetett feladatokat, amelyben megtalálhatóak az adott sportág alapmozgás ismeretei, és a sportjáték végrehajtásához szükséges koordinációs képességek. Azaz a tanuló mozgás közben hogyan alkalmazkodik a változó irányból és változó erővel érkező labdához, alkalmazkodás a társakhoz és a védő játékoshoz, a tanult technikai elemeket hogyan hajtja végre változó körülmények között, a legmegfelelőbb megoldás kiválasztása a változó körülmények között - döntés kényszer.

ARANY JÁNOS TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM

A tehetség fejlesztése az Arany János Tehetséggondozó Programban

"Mit csináltál a rád bízott talentumokkal? Nincs más számonkérés, csak gyermekeink tekintetében. Ahány szóra vágyó gyermek, a jövőnek megannyi lámpása a meglódult időben."
(Sütő András)

Az Arany János Tehetséggondozó Program a résztvevő intézmények közös önfejlesztő munkájának eredményeire épít.

Bevezetés

Az Országos Arany János Tehetséggondozó Programot 2000-ben a Kormányprogramban megfogalmazott cél hívta életre, amelynek legfontosabb elemei a következők:

Az emberi erőforrás fejlesztésének a versenyképességre kifejtett gazdasági hatása, valamint a térségi, etnikai, szociális hátrányok leküzdését segítő szerepe döntő fontosságú. Ezért szükséges, hogy az oktatás minőségének javítása, a hasznosítható tudás térnyerésének elősegítése a kormányzati politika legmagasabb szintjén képviseltessék (...) A Kormány oktatáspolitikáját alapvetően befolyásolják az ország európai uniós csatlakozásával, a nemzeti versenyképesség erősítésével kapcsolatos feladatok (Az új évezred küszöbén)

"A Kormány a közoktatás legfontosabb szerepének a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését tartja. Elfogadhatatlan, hogy a társadalmi előrejutást ne a tanuló tehetsége, szorgalma, hanem családja anyagi helyzete, szülei foglalkozása vagy éppen lakhelye határozza meg. A Kormány megkülönböztetett figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, leszakadó rétegek gyermekeinek tehetséggondozására, illetve felzárkóztatására. "

Az Arany János Tehetséggondozó Program alapvető céljai:

- (1) a tudás tekintélyének visszaállítása
- (2) az esélyteremtés, vagyis a különböző szociális, kulturális, gazdasági háttérrel rendelkező szülők gyermekeinek egyenlő esélyeket biztosító oktatási rendszer, és támogatási rendszer kialakítása,
- (3) tehetséggondozás,
- (4) valamint az oktatás tartalmának korszerűsítése, minőségének fejlesztése.

A Kormányprogram alapján az Oktatási Minisztérium kidolgozta az Arany János Tehetséggondozó Programot, hogy esélyt teremtsen a leszakadó térségek felzárkóztatására. Ezen térségek felemelkedésének egyik legfontosabb feltétele a jól képzett, kreatív, lakóhelyéért tenni akaró vidéki értelmiség megerősítése.

Az Arany János Tehetséggondozó Program pedagógiai-pszichológiai kiindulási pontja

A XX. század utolsó harmadában egyfelől világszerte sokasodtak a kutatások a tehetség témakörben, másfelől egyre több fejlesztő program indult az iskolákban. Mostanra kialakult

egy olyan bázisa az ismereteknek, módszereknek, amelyek biztos alapot jelentenek a magyarországi tehetséggondozó programokhoz.

A tehetség fogalma, összetevői

A tehetséget leíró teóriákból sokféle látott napvilágot, ma legáltalánosabban a Renzulli-féle az elfogadott. Ez a modell négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás
- feladat iránti elkötelezettség.

Az **átlag feletti képességek** közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A **speciális képességek** adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Ezekből sokféle van, a Gardner-féle csoportosítás általánosan elfogadott. E szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális, intraperszonális. Ezek a speciális tehetségfejlesztéshez kiindulási alapként szolgálnak.

A **kreativitás** is több elemből épül fel: originalitás, flexibilitás, fluencia, problémaérzékenység stb. Ez az összetevő is meghatározó a tehetség funkcionálásában, hiszen a tehetségre egyebek között éppen az jellemző, hogy problémahelyzetekben új megoldásokat talál, s ez kreatív képességek nélkül elképzelhetetlen.

A **feladat iránti elkötelezettség** olyan személyiség-tényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás stb. A képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

A tehetség kibontakoztatása

Az előzőekben leírt tehetség-összetevőket nem készen kapjuk születésünk által, ezek hosszas **fejlesztő munka eredményei**.

Soktényezős a tehetség fejlesztésének folyamata, ahhoz, hogy a szunnyadó tehetségből teljesítményképes, kibontakozott tehetség alakuljon ki. Azt a sokak által megfogalmazott tételt is világosan mutatja az előző ábra, hogy az iskolának, a pedagógusnak kiemelt szerepe és felelőssége van a tehetségek felkutatásában és kibontakozásában.

Életkor és tehetségfejlesztés

A fejlesztő munkának egyik kritikus pontja, hogy milyen életkorban kezdjük el a speciális tehetségfejlesztést. Az egyéni fejlesztés már nagyon korai szakaszban megkezdhető, de semmiképpen nem elkülönítendő.

A felső tagozat már színtere lehet a hatékony, speciális tehetségfejlesztésnek. Ez az a kor, amelyben a kutatások és a tapasztalatok szerint (12-13) már többnyire megjelenik a speciális tehetség. Kettős itt az iskola funkciója: egyrészt a tehetséges gyerekek felderítéséhez kell folyamatosan működő, változatos programokat biztosítani, másrészt - ha megtaláltuk a tehetséget - speciális szervezeti formákban kell továbbfejleszteni.

A középiskolás kor ad igazán teret a hatékony speciális tehetségfejlesztéshez. Sokféle szervezeti forma alakult ki ehhez az iskolagyakorlatban: fakultáció, tagozatok, speciális osztályok. Fontos, hogy a programok ne legyenek túlzóan speciálisak. Egyrészt a tehetség általános képességeihez tartozó elemek fejlesztéséről sem szabad megfeledkezni ekkor sem. Másrészt még ekkor is lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy érdeklődésének változásával, új, magas szintű képességének összhangban tudjon változtatni képzési menetrendjén. Rugalmas, sokféle képességterületet átfogó programokra van tehát szükség, a lényeg azonban, hogy a középiskolás korszak végére találjuk meg a gyerek igazi értékeit, s készítsük elő a felsőoktatásban a számára legadekvátabb területen való sikeres tanulmányokra.

Az iskolai tehetségfejlesztés kritikus pontjai

- A tehetség azonosítása, felismerése.
- A programok célkitűzései.
- Szervezeti formák.
- Gazdagítás, dúsítás.
- Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók,
- Együttműködés a családdal.

Néhány alapelv a tehetségek azonosításához

- A már felsorolt Renzulli-féle definíció ad kapaszkodókat, mind a négy összetevőre figyelni kell.
- A tesztek segítséget nyújthatnak, de önmagukban nem tévedhetetlenek, így nem jelentenek egyedüli megoldást.
- A szunnyadó tehetség rejtezik, ezért is nehéz felismerni.
- A képesség és a teljesítmény két különböző dolog, gyakori az alulteljesítő tehetséges tanuló.

- A pedagógus és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége ad legtöbb kapaszkodót a tehetség felismeréséhez.
- Minél több forrásból szerzünk a gyerekre vonatkozó információkat gyerek teljesítményéről, képességeiről, annál megbízhatóbb az azonosítás.

Néhány szempont a tehetség felismeréséhez:

- Gyorsan és könnyedén sajátítják el az új ismeretet.
- Korán érnek, teljesítményük életkorukat gyakran meghaladja.
- Nagy szókinccsel rendelkeznek, nyelvi kifejezési formáik gazdagok.
- Gyors felfogásúak, logikusak, intellektuálisan elmélyülnek.
- Sokféle ismeretük van a világról.

Tehetségfejlesztő programok célkitűzései

A képességek fejlesztése mellett döntő fontosságú a személyiség fejlesztése. E két főirányon belül három általánosan elfogadott alapelv fogalmazható meg. Fontos a programok tervezésekor a következőkre figyelni:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (Csaknem minden tehetséges tanuláznál van ilyen, ez se akadályozhatja az erős oldal kibontakozását, például alacsony önértékelés, hatékony tanulási stratégiák hiánya, stb.)
- megfelelő "légkör" megteremtése (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal és tanuló társakkal!)

A tehetségfejlesztés szervezeti formái

Napjainkban már gazdag rendszer áll rendelkezésre a szervezeti formák megválasztásához. Ezek mindegyike értékes lehet - természetesen a célkitűzésekkel, a programmal, a tanuló jellemzőivel összhangban kell ezek közül választani. Fontos, hogy a tanórai és a tanórán kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében. Csak felsorolásszerűen a világszerte leggyakrabban alkalmazott keretek:

- tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, nívócsoport, egyénre szabott munka stb.)
- fakultáció
- speciális osztály
- délutáni foglalkozások (szakkörök, blokk. önképzőkör stb.)
- hétvégi programok
- nyári kurzusok
- mentor-program.

A programban figyelembe kell venni az iskola és a kollégium közötti munkamegosztást, együttműködési lehetséges formáit és területeit:

- tartalmi megosztás: amikor bizonyos tevékenységek csak az iskolában vagy csak a kollégiumban zajlanak;
- komplementer megosztás: amikor az adott tevékenység átgondoltan és szervezeten megoszlik a két intézmény között, az egyik helyszínen végzett tevékenység a másikon folytatódik, kiegészül, gyakorlási lehetőség nyílik a gyerekek számára stb.

Gazdagítás, dúsítás

Tartalmi szempontból a legfőbb alapelve a tehetséggondozásnak a gazdagítás. Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése.

A minőségi dúsításra kell a hangsúlyt fektetni a programban.

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek a tudásuk és képességeik alkalmazására.
- Tempóban történő gazdagítás: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társainál többet képesek megtanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A tartalmi gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben.

Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók

A tantestület tagjainak egész sor speciális feladatot kell megvalósítaniuk a kiemelt tehetséggondozásban. Ennek érdekében jól elkülöníthető feladatkörök meghatározására van szükség.

- Programvezető: általános áttekintés, bátorítás, segítség, ellenőrzés, téma napirenden tartása. Össziskolai azonosító és ellenőrző programok készítése, órán kívüli tevékenységek koordinálása, mentor-programok irányítása, versenyek szervezése.
- Szakmai munkaközösség-vezetők: átfogó programok készítése, tanórai és tanórán kívüli gondozás, folytonosság és előrehaladás, forrásanyagok biztosítása, hatékonyság ellenőrzése.
- Tehetség-tanácsadó szakember (erre képzett pedagógus, vagy pszichológus): problémás helyzetekben - elsősorban egyéni és kiscsoportos formákban - konzultációs keretek között segíti a tehetséggondozó program megvalósulását. Három fő iránya van: tanácsadás a gyerekeknek, közreműködő pedagógusoknak és a szülőknek.

- Az egyes tanárok: közreműködés a programok kidolgozásában, tehetséges tanulók azonosítása, egyéni szükségletek és érdeklődés felderítése, fejlesztése, tanórai és órán kívüli gazdagítás.

Együttműködés a családdal

A tehetséggondozást sem tudja a szülő hatékony közreműködése nélkül megoldani az iskola. A Mönks-modell alapján három környezeti tényező játszik döntő szerepet a gyerek tehetségének kibontakozásában: az iskola, a család és a társak. Fontos tehát a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, információcsere. Az együttműködés főbb tartalmi szempontjai:

- célok tisztázása, egyeztetése, közös álláspont, azonos követelményrendszer kialakítása, - a fejlődés közös értékelése,
- pedagógus tanácsa, módszertani segítségnyújtása,
- a tanuló megismerése,
- a tehetség, képesség felismerése,
- a gyerek érzelmi támogatása, elfogadás, odafigyelés,
- közös programok szervezése,
- pályaválasztás irányítása.

A családdal való együttműködésnek sokféle szervezeti formáját kell működtetni ahhoz, hogy a kapcsolattartás hatékony legyen: pl. szülői értekezlet, szülők akadémiája, egyéni konzultáció, családlátogatás, tanácsadás stb. Ezen formák kialakításában a kezdeményező szerepet az iskolának és a kollégiumnak kell felvállalnia, egyben gondoskodni kell a korszerű tehetséggondozás alapismereteinek, módszereinek közvetítéséről.

Az Arany János Tehetséggondozó Program működése

A Program meghatározása

Az Arany János Tehetséggondozó Programot (továbbiakban Program) 2000-ben indította el a Kormány. A Program létrejöttének háttérében azok a szociológiai felmérések álltak, amelyek szerint a különösen népszerű egyetemi karokon – mint a jogi, közgazdasági, orvosi csupán másfél százalékra tehető az öteznél kevesebb lélekszámú településről származó hallgatók aránya. A Program létrejöttét az az elv segítette, hogy meg kell adni az esélyt arra, hogy Magyarország valamennyi polgára versenyképes tudással rendelkezessen.

A Program létrejöttét meghatározta, hogy a közoktatás egyik legfontosabb feladata hozzájárulni a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérsékléséhez. A társadalom azon csoportjai számára, akik a rendszerváltás során a gazdasági átalakulás veszteseivé váltak, a felemelkedés útja szinte kizárólag a minőségi – társadalmi, gazdasági pozíciók betöltésére alkalmas és jól átváltható – tudás megszerzésén keresztül vezet.

A Program az iskolát a társadalmi mobilitás kitüntetett intézményének tekinti, amelynek meghatározó szerepe van abban, hogy a társadalmi előrejutást minél inkább a tanuló tehetsége, szorgalma, ne pedig családja anyagi helyzete, szülei foglalkozása vagy éppen lakhelye határozza meg.

A Program alapelve, hogy minden tanuló – függetlenül az adott település, család földrajzi és anyagi helyzetétől – a társadalmi felemelkedés esélyét biztosító képzést kapjon.

A Programban kulcsszerepük van a kiemelkedő képzést nyújtó középiskolák mellett a kollégiumoknak is, hiszen a kistelepüléseken vagy a kedvezőtlen körülmények között élő fiatalok számára a kollégiumokon keresztül vezet az út a versenyképes tudás megszerzéséhez.

A Program indulásakor az 5000 fő alatti települések diákjai számára volt nyitott, majd 2003-ban a kistelepülési – de nem feltétlenül egyéni szociális – hátrányok leküzdése helyett az egyéni szociális – de nem feltétlenül kistelepülési – hátrányok csökkentésére került a hangsúly. 2003 óta nagyobb településekről is bekerülhetnek diákok, amennyiben megfelelnek a minden év szeptemberében az illetékes minisztérium által kiadott Pályázati felhívásban szereplő aktuális feltételeknek.

A Program meghatározó elemei:

- a Programba az alapító intézményei: középiskolák (gimnáziumok és szakközépiskolák), illetve kollégiumok (önállóak vagy a közös igazgatásúak) pályázhattak közösen kialakított programmal, és a programot, később annak felülvizsgálatát és továbbfejlesztését alapvetően az intézmények önfejlesztő munkája határozta és határozza meg;

- a Program céljai között szerepel, hogy az intézmények nevelő-oktató munkájukkal segítsék a kistelepülésekről, nagyvárosok leszakadó perem kerületeiből érkező hátrányos helyzetű tanulók társadalmi mobilitását, készítsék fel őket arra, hogy meg tudjanak felelni a munkaerőpiac elvárásainak, továbbtanulás esetén a modern értelmiségi lét kihívásainak;
- a Program olyan emberré neveli és oktatja a diákokat, akik nyitottak a nemzeti és az európai értékekre, egészséges énképpel, szociális kompetenciával rendelkeznek, képesek hatékony önmenedzselésre, kialakul bennük az igény, a hajlandóság, a készség az élethossziglan tanulásra;
- a Program céljainak megvalósítása 5 éves – a középiskola kilencedik előkészítő évfolyamán kezdődő és tizenkettedik évfolyamán befejeződő - képzésben történik. A diákok a középiskolában külön osztályt képeznek, a magasabb – különösen a 11. és 12. – évfolyamokon részben vagy teljes mértékben a más képzési formákban résztvevő iskolatársaikkal integráltan tanulhatnak;
- a 9/AJTP. évfolyamon a nevelő-oktató munkát meghatározó tantárgyi programokat a középiskolában és részben a kollégiumban erre a programra akkreditáltatta a Program Intézményeinek Egyesülete; a tantárgyak kerettantervvel rendelkeznek;
- a Program mind a 9/AJTP. évfolyamon, mind később nagy hangsúlyt helyez a tehetségfejlesztésre, a tehetséggondozásra, a tehetséges tanulók képességeinek sokoldalú és differenciált fejlesztésére. A tehetségfejlesztés útjai közül a mélységben történő (tudás alkalmazása, kompetenciák kialakítása), tartalomban (tanulóknak szerkesztett tananyag), tempóban történő (a tanuló eltérő tanulási tempójának figyelembe vétele), feldolgozási képességben (kreativitás, kritikus gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás) történő gazdagítást részesíti előnyben;
- az Arany János-i blokknak nevezett önismeret és tanulásmódszertan/kommunikáció az 5 év folyamán kiemelten segíti a tanulók személyiségfejlesztését, a tehetség intellektuális képességelemének fejlesztésén túl a motivációs bázis és a kreativitás fejlesztését is; önálló kerettantervvel rendelkeznek, megvalósításuk részben vagy egészében történhet a gimnáziumi és a kollégiumi órakeretben is
- az 5 éves képzés során a Program kiemelt céljai között szerepel, hogy a tanulók felkészültek legyenek felsőoktatási intézményben történő továbbtanulásra; angol (és/vagy más idegen nyelvből) legalább középfokú nyelvismeretük legyen, informatikából szerezzék meg az ECDL-bizonyítványt, valamint cél, hogy a Program végére a tanulók lehetőleg gépjárművezetői engedéllyel is rendelkezzenek;
- a tanulók a Programban rendszeresen részt vesznek az AJTP-hétvégéken, hazai, Kárpát-medencei és nyugat-európai (elsősorban: Anglia) tanulmányi utakon;

- a tanulók a Programban rendszeresen részt vesznek az évente szervezett művészeti és sporttalálkozókon, a szaktáborokban, versenyeken, amelyek a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek keretében történő felkészüléssel együtt hozzájárulnak a képességek differenciált fejlesztéséhez, a tehetségek kibontakoztatásához, továbbá a programban résztvevők közös tudatának kialakulásához, összetartozásának segítéséhez, az intézményközi kapcsolatok erősödéséhez;
- a Programban résztvevő tanulók rendszeresen szerepelnek a regionális és országos tanulmányi versenyeken;
- a programelemek megvalósulása a gimnázium és kollégium Fenntartó által elfogadott éves Feladattervezői és AJTP-költségvetései szerint történik.

A Program felépítése

Az oktatási és nevelési folyamat öt évfolyamra (9/AJTP, 9.-12. évfolyam) terjed ki. A Program ideje alatt a tanulók számára kollégiumi jogviszony létesítése kötelező. A 9/AJTP. évfolyam a hátránykompenzációt, az általános iskolai ismeretek azonos szintre hozását, emellett az intenzív nyelvi, informatikai/digitális, anyanyelvi képzést, valamint a tanulásmódszertani és kommunikációs tudás bővítését, az önismeret és személyiség fejlesztését szolgálja. A 9-12. évfolyamokon az iskola pedagógiai programjának megfelelő négy évfolyamos középiskolai képzés folyik, ami kiegészül az úgynevezett Arany János-i blokk speciális nevelési és oktatási feladataival. A Program a 12. évfolyam végén érettségi vizsgával zárul.

A program kiemelt céljai

- (1) az esélyteremtés, vagyis a hátrányos szociális, kulturális, gazdasági háttérrel rendelkező szülők gyermekeinek egyenlő esélyeket biztosító nevelési-oktatási és támogatási rendszer kialakítása,
- (2) feltételek teremtése a versenyképes tudás megszerzéséhez,
- (3) tehetséggondozás, személyiség- és képességfejlesztés,
- (4) a nevelés és az oktatás tartalmának korszerűsítése, minőségének fejlesztése.

A célok megvalósításában együttműködő szervezetek

- A Minisztérium illetve az általa megbízott szervezet.
- A Programban résztvevő közoktatási intézmények fenntartói.
- A Programban résztvevő közoktatási intézmények (középiskolák és kollégiumok).

A Program szociális és pedagógiai feladatai

A program kiemelten kezeli azoknak a szociális és a pedagógiai feladatoknak a megoldását, amelyekkel intézményesen segítik a tanulók hozott hátrányainak eredményes megszüntetését. Ezen feladatok megoldásával az együttműködő szervezetek biztosítják a tehetséggondozást, a személyiség- és képességfejlesztést, valamint a szociális hátrányok csökkentésére alkalmas támogatási rendszer hatékony működését.

Az értékelés specialitásai a 9/AJTP. évfolyamon és az Önismeretre, Tanulásmódszertan-/kommunikációra vonatkozóan :

- A magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelv, a matematika, a digitális kultúra, a testnevelés tantárgyakat félévkor és év végén 1-től 5-ig osztályzattal minősítjük.
- A humán- és természettudományos blokkban tanított ismereteket félévkor és év végén is szövegesen kell értékelni. (megfelelt – jól megfelelt – kiválóan megfelelt)
- Az Arany János-i blokk foglalkozásait tanév végén (tanulásmódszertan/kommunikáció, önismeret) részt vett bejegyzéssel zárjuk le. Az előkészítő évet követő négy évben az Arany Jánosi-blokk elemeinek tanév végi minősítése megegyezik az előkészítő év minősítési formájával.

Tanórán kívüli intézményi programok a 9/AJTP évfolyamon

A tanórán és felkészítő foglalkozáson kívüli programok terve a 9/AJTP. évfolyamon		
Iskolai	Kollégiumi	
- Szakkör - Érdeklődési kör - Önképzőkör - Énekkar - Művészeti csoport *- <i>Felkészítés a Művészeti Fesztiválra</i> *- <i>Egyéni és csoportos foglalkozások pszichológussal</i>	Szabadidő	eltöltését szolgáló foglalkozások:
		- Szakkör - Érdeklődési kör - Önképzőkör - Énekkar - Művészeti csoport *- <i>ECDL vizsgára felkészítés és gyakorlás (egyénilag és csoportbontásban)</i> *- <i>Mentálhigiénés foglalkozások (egyéni és csoportos)</i> *- <i>Kommunikációs és konfliktus-kezelő tréning, közösségépítő foglalkozások</i>

	* <i>Felkészítés a Művészeti Fesztiválra</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Tanulmányi-szakmai-kulturális versenyek - Házi bajnokságok - Iskolák közötti versenyek, bajnokságok - Diáknapok * - <i>Felkészülés a sporttalálkozóra</i> * - <i>AJTP intézmények által meghirdetett versenyek, pályázatok</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulmányi-szakmai-kulturális versenyek - Házi bajnokságok - Diáknapok * - <i>Felzárkóztató tantárgyi foglalkozások</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Iskolai sportkör 	<ul style="list-style-type: none"> *- <i>Úszásoktatás</i> * <i>Sítábor</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Tanulmányi kirándulás - Környezeti nevelés - Kulturális rendezvény - Sportrendezvény *- <i>Osztály- vagy csoportfoglalkozás (az intézményi Arany János tehetséggondozó programban rögzítettek szerint)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> *<i>Kollégiumi program-hétvége</i> - <i>Belföldi tanulmányi utak, kirándulások</i> - <i>Tehetséggondozó egyéni és csoportos foglalkozások az intézményi Arany János tehetséggondozó programban rögzítettek szerint</i> - <i>Tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozások.</i>

*-gal jelöltek az Arany János-i blokk programelemei, amelyek a Kollégiumi Programhétvégék kivételével bármelyik intézménytípusban megszervezhetőek megállapodás szerint. A Kollégiumi Program-hétvége az alsóbb évfolyamokon évi 6, 12. évfolyamon évi 3 alkalommal szerveződik. A felsorolt tanórán kívüli programelemek a helyi adottságoknak megfelelően más programelemekkel is helyettesíthetőek

Országos rendezvények

Tanulók számára

A tehetséggondozás egyik speciális formája az évente ismétlődően egy-egy intézmény szervezésében történő szaktábor, verseny, fesztivál, illetve a 9. évfolyamosokat érintő gólyatábor.

Pedagógusok számára

Minden évben megrendezésre kerül a tanévnyitó konferencia, valamint a tehetséggondozó konferencia, amelyek célja a szakmai együttműködés összehangolása.

Feltételek (eszközök, szervezeti formák, munkaformák)

Tárgyi eszközök

A résztvevő intézmények a Program vállalt többletfeladataihoz igazítják a pedagógiai programban rögzített eszköz- és felszerelésjegyzéküket, és az itt felsoroltak használhatóságát a lehetőségeikhez mérten biztosítják (eszközbeszerzés, kölcsönzés, bérlet).

Szervezeti formák, munkaformák

Az intézmények a szervezeti és munkaformákat a program célkitűzéseivel, a feladatokkal, a tanulók általános jellemzőivel, a személyi és tárgyi feltételek meglétével összhangban választják ki.

Leggyakrabban használt szervezeti formák:

- osztály,
- csoport,
- diákkör,
- önképzőkör,
- egyéni foglalkozás.

Leggyakrabban alkalmazott munkaformák:

- tanóra, tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, nívócsoport, egyénre szabott munka stb.) csoportfoglalkozás, tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, AJ-blokk, önképzőkör stb.), egyéni foglalkozás,
- verseny,
- tréning,
- szabadidős foglalkozás, tábor, szaktábor, kirándulás,
- emelt szintű képzés,
- nyári kurzusok,
- mentor-program.

A fenti szervezeti formákat, munkaformákat és a tehetségfejlesztés és a hatékony nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében össze kell hangolni. A feladatok végrehajtását a középiskola és a kollégium közötti optimális munkamegosztással kell biztosítani.

Pszichológiai és pedagógiai mérések, értékelések

A Programon belül a pszichológiai méréseket, a hatásvizsgálatot a Debreceni Egyetem Pedagógiai - Pszichológiai Tanszéke végzi. E vizsgálatokhoz készítették el a hazai viszonyokra adaptált vizsgálati módszereket és az eredmények feldolgozásához szükséges

metodológiai és technikai apparátust. A pszichológia mérések eredményeit és az egyéni jellemzéseket a fejlesztési programok tervezésénél a programfelelősök és a programgazdák használják.

A hatásvizsgálat javasolt struktúrája a nemzetközileg elfogadott Renzulli - modellre épülve a következő:

- általános intellektuális képességek vizsgálata
- kreativitás vizsgálata
- egyéni tanulási stratégiák vizsgálata
- motiváció-vizsgálata
- énkép, önértékelés vizsgálata
- szorongás-vizsgálat
- pályorientáció-vizsgálat

Mérési időpontok:

A mérés tárgya	Mérés időpontja			
	9. AJT P 10. évf. eleje	9. AJTP évf. vége	10. év. vége	12. év. eleje
általános intellektuális képességek	X	X		X
kreativitás		X		X
egyéni tanulási stratégiák	X	X	X	X
motiváció	X		X	X
énkép, önértékelés	X		X	X
szorongás	X	X	X	X
pályorientáció			X	X

Tanulói jogviszony létrejötte

- Az Arany János Tehetséggondozó Programba pályázati úton nyer felvételt a tanuló. A felvételi beválogatás feltételeit a hatályos törvények és a pályázati kiírás szabályozza.

Továbbhaladás a programban tanulók számára

- A 9/AJTP előkészítő év befejezését követően a tanuló 9. évfolyamon folytatja tanulmányait.
- 9/AJTP előkészítő évet ismételni nem lehet.
- Ha a tanuló valamennyi tantárgyból sikeres osztályozó vizsgát tesz, átugorhat egy évfolyamot, és tanulmányait a következő évfolyamon folytathatja.

- Az érettségi szabályzat szerint a tanuló előrehozott érettségi vizsgát tehet, amennyiben valamennyi évfolyam tantárgyi követelményeit teljesítette.

Tanulói jogviszony megszüntetése

- A tanulói jogviszony megszüntetéséről a Köznevelési törvény megfelelő paragrafusa rendelkezik.
- A programban tanuló diákok számára az átjárhatóságra ugyanazok az alapelvek vonatkoznak, mint az intézmények többi diákjai és évfolyamai számára.

Gyermekvédelem

Az Arany János Tehetséggondozó Program kiemelt feladata. Ez szoros együttműködést kíván a gimnáziumok és a kollégiumok és a családok között.

A kistérségi hátrány mellett nagy számban vannak a tanulók között szociális, anyagi, kulturális, műveltségi hátrányt szenvedők, illetve olyanok, akiknél ezek a hátrányok együttesen vannak jelen. A hátrányos helyzet nem mindig jelent veszélyeztetettséget, de gyakran jár együtt a két tényező. Gyermekvédelmi stratégia kidolgozására van szükség a program tanulói számára.

Külön figyelmet kell fordítani az intézményekben arra, hogy a nagyvárosba kerülés milyen konfliktushelyzeteket teremthet. Meg kell előzni a tanulók testi vagy lelki károsodását, másrészt, a már bekövetkezett károsodásokat orvosolni, megszüntetni kell.

Pedagógusok munkájának értékelése

- Az Arany János Tehetséggondozó Program főigazgatóit, programfelelőseit, osztályfőnökeket, kollégiumi csoportvezetőket, a szaktanárokat külön pótlék illeti meg.
- A programban dolgozó pedagógusok többletmunkájának értékelését a főigazgató a programfelelőssel közösen végzi.

KOLLÉGIUMI PROGRAM

1. BEVEZETÉS

A pedagógiai program a kollégium stratégiai dokumentuma, amely a külső és belső tényezők figyelembevételével meghatározza a kollégium nevelési filozófiáját, pedagógiai célrendszerét, a kollégium által preferált értékeket, a nevelés-oktatás folyamatának helyi pedagógiai elveit, a nevelési tervet, gyakorlatát, működésének feltételrendszerét. Egy olyan dokumentum, amely egyszerre tájékoztat, bizalmat kelt, megjeleníti az érdekelt felek szempontjait, és hosszabb távon vezérfonala a pedagógiai tevékenységeknek.

A pedagógiai program elkészítésénél az alábbi dokumentumokra támaszkodtunk:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramja
- az Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere

A pedagógiai program elkészítésénél figyelembe vettük:

- a partneri igényeket (elsősorban szülő és tanuló);
- a kollégium tárgyi felszereltségét, adottságát, lehetőségét;
- a kollégium hagyományait, jövőképünket.

2. A KOLLÉGIUM TÁRSADALMI SZEREPE

- A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs elegendő lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a család nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. A kollégium a környezet, a helyi társadalom, a beiskolázási körzet sajátosságait, partnereinek igényeit, továbbá a társadalmi elvárásokat figyelembe véve végzi munkáját.
- A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy segítse a tanulókat a hátrányok leküzdésében, hogy esélyeket teremtsen, biztosítsa az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz és ezáltal az életminőség javítását, elősegítse a társadalmi mobilitást. Fontos szerepe van az egész életen áttartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében és a felzárkózás segítésében.

- A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.
- A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.
- Mivel a tanulók eltérő szocializációs szinttel érkeznek, a kollégium alkalmas a szintbeli különbségek csökkentésére, illetve a szocializációs előnyök erősítésére. A kollégium saját érték- és normarendszerével önmaga is szocializál, mivel többek közt a közvagyon megbecsülésére, demokráciára, toleranciára, az egyéni-és közösségi értékek megbecsülésére nevel. További szocializációs tényező a kollégiumi nevelők és kollégisták közötti személyes kapcsolat minősége, a felkínált tevékenységrendszerek tartalma és színvonala, vagy a kollégium által kidolgozott értékelési rendszer és az alkalmazott jutalmazási-büntetési elvek és formák is.
- Az értékpluralizmus elvének tiszteletben tartásával a kollégium értékközvetítő szerepe alkalmas arra, hogy a közösségi együttélés következtében társadalmilag hasznos és egyénileg értékes életmód modelleket sajátítson el. A kollégiumi közösségi élet különösen jó lehetőséget biztosít a kívánatos normarendszer beépülésének biztosítására, így a közösségi programok, ünnepi műsorok, vetélkedők, de a kollégium belső világa, fizikai környezete és szellemisége is hozzájárul az értékközvetítéshez.
- A kollégium alapfunkciójából fakadóan alkalmas a családi-, iskolák- és települések közötti hiányok pótlására, a hatékony felzárkóztatásra, ezzel mérsékelve a tanulók közötti esélykülönbségeket.
- A tehetséggondozási programok legjellemzőbb formái: a tantárgyi jellegű, a sporthoz kötődő, az idegen nyelvek tanulását elősegítő, a művészeti jellegű, a hagyományörzéshez kapcsolódó foglalkozások. A különböző szellemi és ügyességi vetélkedőkre felkészítő foglalkozások. Mindehhez természetesen szükség van a megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítására is.
- A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával képes speciális pedagógiai feladatok megoldására, például bizonyos gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, versenysportoló, művészeti képzésben részesülő

diákok nevelésére, felsőoktatási tanulmányokra való felkészítésre, az együttműködési, a tanulási és a motivációs zavarok korrekciójára.

- A tanulók reális pályaválasztásának elősegítése érdekében elengedhetetlen feladat az egyéni érdeklődésüknek, képességeiknek és továbbtanulási szándékuknak a megismerése és nyomon követése. E feladat ellátására különösen alkalmas a kollégium, mivel a különböző szakkörök, foglalkozások olyan pluszt adhatnak a tanulóknak, amelyeket sok esetben sem a szülők, sem pedig az iskola nem tud biztosítani.

3. A KOLLÉGIUM KÜLDETÉSE, JÖVŐKÉPE

Kollégiumunk az itt élő, középfokú képzésben résztvevő tanulók humánus értékek szerinti nevelését, iskolai tanulmányaik segítségét kívánja a kor követelményeinek megfelelő színvonalon megvalósítani, úgy hogy a kollégiumban eltöltött évek alatt jelentős testi-lelki és értelmi fejlődésen menjenek keresztül. A hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében neveljük és oktatjuk a tanulóinkat.

Olyan kollégiumot kívánunk működtetni:

Ahová „hazamegy” a tanuló az iskolai órák után, amely úgy működik, mint egy „jó család”.

- követel, követelményei a tanulók tiszteletéből indulnak ki és teljesíthetők;
- folyamatosan értékeli a tanulók teljesítményét,
- kiszámítható, következetes;
- igyekszik többlet lehetőséget biztosítani a tudás gyarapításához.

4. HELYZETELEMZÉS

4.1. A kollégium rövid története

A kollégium elődje 1954-ben jött létre szakérettségiző diákok és felnőttek részére. Először a Dobó téren a Minorita rendházban, majd a Szilágyi Erzsébet Gimnáziummal közös épületben, a Kossuth Lajos utca 8.-ban a belvárosban működött.

A színvonalas tanulmányi és közösségi munka alapján 1960-ban lett diákotthonból kollégium. Ekkor vette fel a József Attila nevet.

1973-ig a város egyetlen középiskolai leánykollégiumaként funkcionált, és több mint 400 tanulónak nyújtott otthont. A kezdeti magas létszám az új városi intézmények megnyitása következtében 1993-ig folyamatosan csökkent.

Ebben az évben jelentős változás történt a kollégium életében. Kiköltözött a Mátyás király útra, mivel az előző épület tulajdoni jogát visszakapta az egyház.

A magas szintű szakmai munkát végző, kiemelkedő teljesítményt nyújtó kollégium életében a legnagyobb változásokat az új évezred hozta.

2000 szeptemberétől a Szilágyi Erzsébet Gimnáziummal közösen részt vesz az országos Arany János Tehetséggondozó Programban. 2001. augusztus 1-től a fenntartó városi önkormányzat a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumot és a József Attila Középiskolai Leánykollégiumot közös igazgatás alá vonta. Az új intézmény neve **Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium**.

4.2. A kollégium bemutatása

Kollégiumunk Eger város legnagyobb létszámú, 320 férőhelyes, koedukált kollégiuma. A középiskolában tovább tanuló vidéki és az arra rászoruló diákok számára nyújt ingyenes kollégiumi ellátást. A kollégium a gimnáziummal egybeszervezett intézményegység. A diákok döntő többsége „szilágyis”, de az üresen maradt férőhelyekre fogadjuk más egri középiskola tanulóit is. A kollégiumban 2020-tól Arany János Tehetséggondozó Program működik.

A 320 férőhely nemek szerinti megoszlása: 97 fő fiú és 223 fő lány férőhely. A diákok elhelyezése két épületben történik 2 – 3 ágyas szobákban. Az épületekben szintenként vizesblokk, teakonyha, tanulószoba, valamint mosó – szárító helyiség áll a tanulók rendelkezésére. Ezen kívül rendelkezünk egy számítógépteremmel, konditeremmel, valamint klubszobával, szakköri helyiségekkel és két betegszobával. Az intézmény saját konyhával, étteremmel rendelkezik.

4.3. A diákok összetétele

Elsősorban az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium diákjainak nyújt kollégiumi ellátást, de a betöltetlen férőhelyekre fogadjuk más egri középiskola diákjait is.

13 kollégiumi csoportban folyik a diákok nevelése-oktatása. Ebből 5 kollégiumi csoport az Arany János Tehetséggondozó Programban vesz részt.

4.4. A nevelőtestület összetétele

A kollégium nevelőtestületének létszáma 15 fő (egy kollégiumvezető és 14 pedagógus).

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkatársak a kollégiumi titkár, a kollégiumi ápoló, továbbá iskolapszichológus foglalkozik a diákokkal.

5. A KOLLÉGIUM NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI

A kollégiumi nevelés célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával.

A kollégium – céljai elérése érdekében – gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakít ki, és tanulóközpontú tevékenységrendszert működtet az alábbiak figyelembevételével:

- a) az Alkotmányban biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a NAT által megfogalmazott elvekkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- c) a kollégiumi tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben;
- d) a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése, az öntevékenység és az ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása;
- e) a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- f) a kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktatómunka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- g) a nevelési folyamatban részt vevők – szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet – számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség;
- h) kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása;
- i) az integrált nevelés megvalósítása;
- j) orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása;

- k) az egyéni- és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembe vétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- l) a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, valamint a nemzeti az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A kollégista diákok személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi tagság létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

A célok kialakítását meghatározták:

- a nevelőtestület pedagógiai hitvallása
- a kollégium tanulóinak neveltségi szintje, képességeik, családi háttérük
- a tanulók, szülők, társintézmények, fenntartó elvárásai
- a törvényekben és jogszabályokban megfogalmazott, a kollégiumi élet egészére vonatkozó közös és általános fejlesztési követelmények

6. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATAI, KÖVETELMÉNYEI

6.1. A kollégiumi nevelés feladatai

- A kollégiumi ismeretátadás megszervezése;
  - a tanulás segítése;
  - a tanulási módszerek tanítása, praktikus ismeretek nyújtása;
  - a tanulói teljesítmény fokozása;
  - kultúráközvetítés, széleskörű ismeretek nyújtása, általános műveltség megszerzésének elősegítése;
  - igényfelkeltés az önművelésre;
  - esztétikai értékek közvetítése.
- Etikai- és értékismeretek nyújtása, az erkölcsi kultúra fejlesztése;
  - a tanulás és munkaerkölcs kialakítása, fejlesztése;
  - az együttélés, a társas kapcsolatok etikai követelményeinek közvetítése;
  - etikai ismereteket adó foglalkozások szervezése;
  - a kollégiumi élet problémáinak, konfliktusainak etikus megoldásai;
  - a sikeresség elérésének másokat nem sértő módjainak bemutatása, gyakoroltatása;
  - empátia, tolerancia, másság stb.

- őszinteség, nyíltság, felelősség,
- Önismeret, önértékelés helyes irányba történő fejlesztése;
  - önismereti, önfejlesztési technikák megismertetése;
  - a reális én-kép kialakítása;
  - pályaaorientálás, pályaválasztás elősegítése;
- Egészséges életmódra nevelés;
- Környezettudatos magatartásra nevelés, a környezetért felelős életvitel elősegítése.
- Az önkormányzó képesség kialakítása, fejlesztése;
  - jogok és kötelességek azonos súllyal való szerepeltetése;
  - a kollégium társadalmi szerepek gyakorlótereként való működtetése;
  - társadalmi szerepek gyakoroltatása;
  - diákönkormányzat működtetése

6.2. A kollégiumi nevelés követelményei

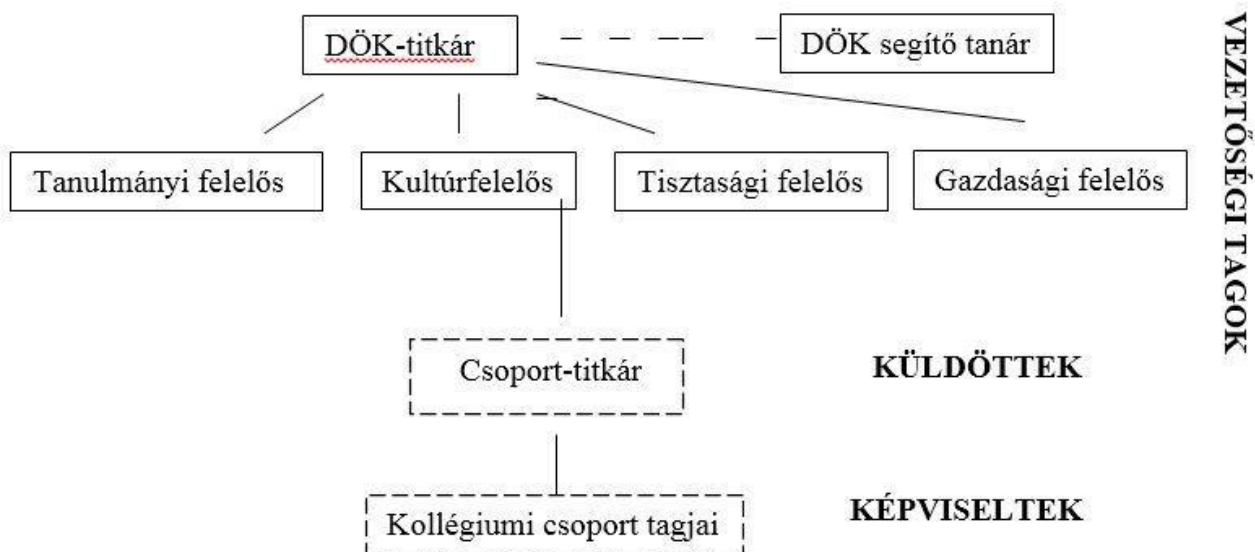
A kollégiumunk nevelési követelményei a diákjaink tiszteletéből indulnak ki és figyelembe veszik a szülők, a társadalom elvárásait. Mit is követelünk a kollégistáktól?

- tartsa be az együttélés normáit, a házirendet,
- általános műveltsége legyen széleskörű, szakmai műveltsége magas fokú,
- legyen szorgalmas,
- tanulmányi eredménye a képességeinek megfelelő legyen,
- legyen jó közösségi ember,
- legyen konfliktustűrő, illetve konfliktusok oldására, megoldására képes,
- vegyen részt aktívan a foglalkozásokon, rendezvényeken

7. KOLLÉGIUM SZERVEZETI FELÉPÍTÉSÉNEK ALAPELVEI

- A kollégium az iskolával egybeszervezett intézményegység, önálló telephelyen
- Koedukált középiskolai kollégium
- 13 kollégiumi csoport működik, melynek létszáma 20-25 fő.
- A csoportok élén csoportvezető nevelőtanár áll.
- Szülői munkaközösség, ha a szülők igénylik, működik.

7.1 A diákönkormányzat felépítése

A kollégium diákönkormányzata a tanulók érdekeinek képviseletére szerveződő közösség, amelynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat a demokratizmus alapelve alapján működik. A tisztségviselőket a diákok választják az általuk meghatározott és a nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzatnak megfelelően. A diákönkormányzat munkáját az általuk felkért nagykorú személy segíti.

7.2. Kollégiumi tagság létesítése

Az a diák lehet kollégista, aki Eger város valamelyik középfokú iskolájában tanulói jogviszonnyal rendelkezik, és kéri kollégiumi elhelyezését, mivel a lakhelyéről való bejárás aránytalan nagy terhet róna rá.

Az AJTP- be felvételt nyert tanulók kollégiumi tagsága kötelező.

Indokolt esetben egri lakóhellyel rendelkező tanuló is kérheti felvételét az intézménybe (családi, szociális, anyagi körülményeire stb. való tekintettel.)

8. Ünnepségek, megemlékezések méltó megszervezése, hagyományőrző tevékenységek

Állami ünnepek:

- Október 6. Aradi vértanúk napja (csoportfoglalkozás keretei között)
- Október 23. 1956-os forradalom emléknapja (intézményi szintű megemlékezés)
- Február 25. A kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja (csoportfoglalkozás keretei között)
- Március 15. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc kezdete (intézményi szintű megemlékezés)
- Április 16. Holocaust áldozatainak emléknapja (csoportfoglalkozás keretei között)
- Június 04. A nemzeti összetartozás napja (intézményi szintű megemlékezés)

A kollégium hagyományőrző tevékenységei:

A kollégium a maga sajátos eszközeivel folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösséghez való tartozás érzését a diák és a felnőtt közösségekben egyaránt.

- **Ismerkedési est. Az új kollégisták bemutatkozása**

Vidám műsoros est októberben, amelynek során az új kollégisták bemutatkoznak.

- **Mikulás est**

Esti program a csoportok műsorával, ajándékozással

- **Karácsonyi ünnepség**

Karácsonyfa állítás, karácsonyi műsor, ünnepi vacsora

- **Farsang és Valentin nap**

Jelmezes felvonulás, bálkirálynő és bálkirály választás, tombola, zene és tánc

- **Nőnap köszöntő**

A kollégium női dolgozóinak és diákjainak rövid műsorral való köszöntése és megajándékozása

- **Kollégiumi ballagás. A végzősök búcsúztatása**

Bensőséges műsor és ünnepi vacsora keretében talán a legrégebbi hagyományok közé tartozik. Minden végzős diáktól egy-egy emléklappal búcsúznak, valamint jutalmazunk

azokat a végzős diákokat, akik a legtöbbet tették a kollégiumért, társaikért, és öregbítették kollégiumunk hírnevét.

- **A város bemutatása**

A kilencedik évfolyam tanulóinak (műemlékek, a város nevezetességei, praktikus ismeretek: posta, Polgármesteri Hivatal, Kórház, Könyvtár, Színház stb.)

- **Könyvtárhasználati ismertető**

A Megyei Könyvtár munkatársaival közös szervezésben. A könyvtár bemutatása, hangtár, idegen nyelvi részleg bemutatása.

- **József Attila megyei szavalóverseny**

Kollégiumunk szervezi és rendezi minden évben

- **Kollégiumi szépkiejtési verseny**

Évente egyszer szervezünk szépkiejtési versenyt, ahonnan a legjobban teljesítő diákok jutnak tovább a kollégiumok közti versenyre.

- **Városi kollégiumi sakkverseny**

Kollégiumunk szervezi és rendezi minden évben

- **Himnusz szavalóverseny**

A Magyar kultúra napja alkalmából évente megrendezésre kerül a Himnusz szavalóverseny.

- **Városi kollégiumok közötti vetélkedők, versenyek** rendszeres résztvevői diákjaink

9. A KOLLÉGIUM TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

9.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók életrendje

A kollégium házi és napirendje szabályozza. A kollégium belső életének szabályozása biztosítja a tanulók optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai - a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A napirend időbeosztását következetesen be kell tartani. Az adott kedvezmények ne sértsék a kollégium rendjét, más tanulókat tevékenységükben ne zavarjon. Az életkori biológiai fejlődés figyelembe vételével biztosítjuk a meghatározott idejű zavartalan pihenés, alvás feltételeit.

A tanulás

Minden kollégista alapvető kötelessége. A zavartalan tanulás helyi technikai feltételeit a kollégium biztosítja. A tanulószoba szervezésekor a nevelőtanárok figyelembe veszik:

- az iskolatípust;
- a tanulók egyéni szokásait;
- a tanulók elért eredményeit.

A tanulóval szembeni elvárás meghatározásakor hangsúlyt kap:

- a képesség,
- a szorgalom és az eredmény.

A tanulószoba szervezésénél meg van a lehetőség a zavartalan egyéni tanulásra akár egyedi, akár nagyobb csoportról van szó. A kötött tanulás biztosításán túl lehetőség van az egyéni tanulásra a napirend adta kereteken belül (maximum 24 óráig). A kedvezmények ösztönzők, biztosítják az előrehaladást, fejlődést.

Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Kiemeli a tanulási motívumok – az érdeklődés a megismerés és a felfedezés vágyának – fejlesztését, hangsúlyt helyez annak előmozdítására, hogy az ismeretek elsajátítása ne csak kötelezettségként, hanem igényként is fogalmazódjék meg a tanulóknál.

A szabadidő

Legyen hasznos és részben tervezett, szervezett. A tanulók szabadidejük egy részét fordítják önművelésre, ismereteik, tudásuk szélesítésére, gyarapítására. A kollégiumi szakkörök és diákkörök ezt az igényt szolgálják. A választható kollégiumi foglalkozások a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltését szolgálják. A kollégium tárgyi feltételei és lehetőségei a tanulók rendelkezésére állnak, az információ áramlás biztosítja ezek ismeretét.

A tanulók ne feledkezzenek meg arról, hogy szabadidejük alatt kollégiumon kívül is kollégistához méltó módon viselkedjenek. Szabadidejüket használják arra is, hogy a várossal, a város történelmével és kulturális lehetőségeivel megismerkedjenek.

A szabadidő biztosítja a tanulók érzelmi, értelmi és fizikai fejlődését, a kikapcsolódás lehetőségét.

9.2 A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

„A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát

hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.” (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet)

Az egészségfejlesztés terén elérni kívánt hosszú távú céljainkat konkrétan megfogalmazott stratégiaicélok által kívánjuk megvalósítani.

- Hosszú távú céljaink:

Élethosszig tartó egészséges életmód folytatására való igény kialakítása a diákjainkban. Döntéshelyzetben képesek legyenek a fizikai, mentális és lelki egészségük megőrzésének megfelelő döntés meghozatalára. Felnőttként segítsék a családi és tágabb környezetüket is az egészséges életmód kialakításában.

- Rövid távú céljaink:

Az egészséges életmód kialakításának a segítése.

Diákokra irányuló egészségvédelmi tevékenységünk:

- Egészséges táplálkozásra nevelés
  - a kollégium biztosítja a napi háromszori étkezés lehetőségét
  - az egészséges táplálkozás mibenlétének megismertetése: foglalkozásokon történő ismeretátadással, egyéni beszélgetésekkel, példamutatással
- Mindennapos mozgásra ösztönzés
  - változatos sportszakkörök biztosítása (pl. fitness, asztalitenisz, kézilabda, labdarúgás)
  - túraversenyek szervezése
- Személyi higiénia
  - a mindennapos tisztálkodás, a tiszta öltözet iránti igény kialakítása
  - a közvetlen környezet tisztántartására való törekvés kialakítása
- Mentális, lelki egészség
  - társas kapcsolati készségek fejlesztése, a közösségbe történő beilleszkedés segítése
  - humánus kollégiumi légkör kialakítása
  - a fokozottan veszélyeztetett tanulók felmérése és folyamatos segítése
  - stresszkezelő technikák megtanítása
  - tanulási módszerek megismertetése
  - viselkedési és kémiai függőségek elleni prevenciók tevékenység
  - az erőszak megelőzése

A diákokra irányuló egészségvédelmi tevékenységeink megvalósításának főbb formái: szakkörök, csoportfoglalkozások, egyéni törődést biztosító foglalkozások, önismereti foglalkozások, diákönkormányzati munka.

A teljeskörű egészségfejlesztésben együttműködő partnereink:

- szülők
- egészségügyi intézmények
- gyermekjóléti szolgálatok, pedagógiai szakszolgálat
- iskolapszichológus
- RÉV
- hatóságok

Humánerőforrás

- A kollégiumvezetés feladatai
  - a célkitűzések megjelenítése a munkatervben
  - a célkitűzések megjelenítésének ellenőrzése a tematikus csoportfoglalkozások, illetve a csoportvezetői foglalkozások tervezetében
  - a prevenció szemlélet kialakítása a tantestületen belül
  - törvények, szabályok betartatása
- A csoportvezetők feladatai
  - ismeretterjesztés a tanulók körében
  - a csoport egészségfejlesztési tevékenységének szervezése, irányítása, ellenőrzése
  - kapcsolattartás a szülőkkel, szaktanárokkal, osztályfőnökökkel (problémakezelés, tájékoztatás)
  - szükség esetén külső segítség bevonása
- Az ügyeletes nevelő feladatai
  - a házirend (személyiségvédelem, együttélési normák) betartatása
  - visszatérő rendszerű ellenőrzések (balesetvédelem, külső- és belső biztonsági rendszabályok, szobatisztaság)
  - időszakos ellenőrzés

9.3 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

9.3.1 Elvek:

- egészséges életmód, napirend kialakításnak segítése
- életvezetési ismeretek átadása
- korszerű egészségügyi ismeretek megismertetése
- stresszkezelés segítése

- felelősségérzet kialakítása szűkebb és tágabb környezetük rendjének, tisztaságának megteremtésében, megőrzésében
- a környezetünkben található kulturális és természeti értékek megismertetése
- személyes felelősség kialakítása a környezetvédelem iránt

9.3.2 Programok, tevékenységek

- tematikus csoportfoglalkozások tartása a témákban
- előadások látogatása
- külső szakemberek (pl. ápolónő, pszichológus) bevonása
- sportfoglalkozások, kirándulások, túrák szervezése
- a kollégium környezetének rendben tartása
- szelektív hulladékgyűjtés

9.4 A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

9.4.1. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei:

- A tanulók test-lelki fejlődésének érdekében szabályozzuk a tanulók életrendjét, tanulását és szabadidejük hasznos eltöltését.
- A követelmények meghatározásánál figyelembe vesszük a tanulók életkorát, a tanulói-, szülői-, iskolai igényeket, elvárásokat.
- A képesség fejlesztésének alapja mindenkor a tanulók testi, lelki, szellemi adottságai, képességei.
- Fejlődésük érdekében biztosítjuk az egyéni és csoportos foglalkozásokat, a differenciált fejlesztés elvét betartva.
- A tanuló terveinek, vágyainak, szándékainak megismerése alapvető fontosságú az egyéni fejlesztési program kidolgozásához.
- A szülőkkel és az iskolákkal rendszeres kapcsolatot tartunk a nevelés hatékonyságának növelése érdekében.

- Folyamatosan figyelemmel kísérjük biológiai, fiziológiai és pszichológiai jellemzőiket.
- A személyiség formálása közben megőrizzük a személyiségjegyek jellegzetességeit.

9.4.2. A tehetséggondozást elősegítő tevékenység elvei:

- A kiemelkedő képességű tanulók személyiség és képességfejlesztése a négy év folyamán tervszerű és folyamatos.
- A tehetséggondozó tevékenység alapja a tanulók fizikai és mentális adottságainak, készségeinek, képességeinek, szokásainak jellem szerkezetének feltárása, megismerése.
- Figyelembe vesszük az iskolához köthető irányultságok mellett az egyéb érdeklődési területek fejlesztését is.
- A felismert értékek mentén egyéni vagy csoportos tehetséggondozó foglalkozásokat szervezünk számukra.
- Az iskola és a kollégium lehetőleg együttesen tervezze meg a fejlesztés menetét és tartalmát.
- A fejlesztés folyamatában a szülővel, szaktanárokkal, edzővel a konzultáció rendszeres legyen.
- A foglalkozások tartalmát éves munkatervben kell rögzíteni.
- A tervezés során figyelembe vesszük a diákok igényeit, elvárásait.
- Az elért eredményekről a közgyűlésen, plakáton, kollégiumi rádión keresztül a közösséget tájékoztatjuk.
- A tehetség kibontakoztatása mellett a szorgalom, a kitartás és az akarat fejlesztésének is hasonló fontosságot tulajdonítunk.

9.4.3. A felzárkóztatást elősegítő tevékenység elvei:

- Minden tanuló, akinek tanulási nehézségei vannak, megkapja a szükséges segítséget a követelmények eredményes teljesítéséhez.
- A felzárkóztató tevékenység tervezését megelőzi a rászoruló tanulók körének megállapítása.
- Az érintett tanulóknál felmérjük a tanulást gátló tényezőket, az eredménytelenség okát (motiválatlanság, alapok hiánya, akaratgyengeség stb.)

- A feltárt okok alapján szervezzük meg a felzárkóztató foglalkozások formáját, tartalmát, módszereit
- A foglalkozások lehetnek:
  - egyéni eseti korrepetálás
  - csoportos eseti korrepetálás
  - tervezett csoportos felzárkóztatás
  - csoportos szaktanári korrepetálás
- A foglalkozásokon az alapvető tantárgyi sajátosságokkal és a célravezető tanulási technikákkal, módszerekkel ismertetjük meg a tanulókat.
- A hiányosságok irányának, mértékének megállapítása és a fejlesztés lehetőségeinek feltárása a felzárkóztató tevékenység éves tervezésének alapja.
- Az iskolákkal (osztályfőnök és szaktanárok) együttesen kell megtervezni és felosztani a feladatokat.
- A foglalkozások vezetője kapcsolatot tart a nevelőtanárral és az iskolában tanító szaktanárokkal.

9.4.4. A pályaválasztást elősegítő tevékenység elvei:

- A tanulók pályaválasztásának segítése a csoportvezető nevelőtanár és a kollégiumi pályaválasztási szaktanárok közös feladata.
- A fiatalok érdeklődésének, ambíciójának, képességeinek és akarati tulajdonságainak figyelembe vételével végzik pályaaorientációs feladatukat.
- Tájékoztató, segítő tevékenységükkel irányítják a bizonytalan tanulókat a fakultáció és pályaválasztás során.
- Az elképzelések és a lehetőségek egyeztetése személyre szabottan egyéni foglalkozás keretén belül történik.
- Szükség esetén igénybe vesszük az iskolapszichológus szolgáltatásait, külső előadókat hívunk meg.
- Figyelemmel kísérjük a városban zajló rendezvényeket, a felsőfokú intézmények nyílt napjait, a média műsorait és a tanulóknak ajánljuk.
- Szakmai anyagokból, előadások szervezésével bővítjük ismereteiket.

9.4.5. Az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei:

- A sikeres életvitelre alkalmas személyiségjegyek fejlesztése a kollégiumi évek alatt folyamatosan történik.

- Biztosítjuk a reális én-kép kialakulásának lehetőségeit és ezzel az eredményes önálló életkezdés alapjait.
- A felelősségvállalásra való felkészítés (család, munkahely) a csoportfoglalkozásokon valamint az egyéni beszélgetéseken történik.
- Az önálló életvitel gyakorlására a kollégiumi élet szervezésével biztosítunk lehetőséget (diákönkormányzat, diákügyelet stb.)
- A foglalkozásokon olyan ismereteket sajátíthatnak el, amelyek segítségével képesek lesznek a konfliktushelyzetek tisztázására, a döntések helyes meghozatalára.

9.5. Hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozások szervezésének elvei

Annak érdekében, hogy a hátrányos, illetve veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekkel hatékonyan tudjunk foglalkozni, minél hamarabb fel kell ismernünk a hiányosságokat és a kialakult hátrányok okait. Ezek az okok lehetnek anyagi, egészségügyi, személyiségi problémák, illetve létrejöhetnek kedvezőtlen családi, illetve nem megfelelő szociokulturális körülmények miatt.

A problémafeltárás után elsődleges feladatunk megkeresni azokat a lehetőségeket, melyeket hatékonyan tudunk alkalmazni a problémákkal küszködő tanulók fejlődése érdekében.

A tanulókkal való kapcsolattartás ideje alatt, és azon túl is betartjuk a törvény által előírt titoktartási kötelezettséget.

A segítségnyújtást a fokozatosság elvére építjük. A probléma mértékétől függően fokozatosan bővítjük azoknak a személyeknek, intézményeknek a körét, akiknek együttműködésével a legjobb megoldást remélhetjük:

- szülők
- csoportvezető nevelőtanár
- osztályfőnök
- orvos, pszichológus, ápolónő
- az intézmény vezetője
- nevelőtestület
- külső szervezetek bevonása

9.5.1. A foglalkozások szervezésének elvei:

- gyors probléma feltárás
- együttműködés kialakítása (gyerek, szülő, tanár)
- egyénre szabott foglalkozási terv készítése
- egyéni, vagy kiscsoportos foglalkozások megszervezése

9.5.2. A hátrányok leküzdésének szervezett foglalkozások formái

- **csoporthoz tartozó foglalkozások:**
  - önismereti szakkörök
  - korrepetálások
  - személyiség fejlesztő
  - tanulás-módszertani foglalkozások
- **egyéni foglalkozások:**
  - rendszeres kikérdezés
  - együtt tanulás
  - folyamatos követés

A foglalkozásokat a kollégiumi nevelőtanárok az iskolai szaktanárokkal együttműködve, a rugalmasság elveit figyelembe véve végzik.

9.6. Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi sajátosságai

Az Arany János Tehetséggondozó Program célkitűzéseinek megvalósítása érdekében

- A délutáni foglalkozások (szakkörök, klubok stb.) lehetőséget nyújtanak arra, hogy egyes tanulók érdeklődési körüknek megfelelő témában elmélyüljenek, fejlesszék tudásukat.
- A nevelőtanárok folyamatosan figyelemmel kísérik, hogy ki az, akinek valamilyen tantárgyból romlott a teljesítménye és korrepetálást igényel.
- Ezeknek a diákoknak biztosított a felzárkózás lehetősége. Mindezekkel folyamatosan, tervszerűen és rendszeresen foglalkoznak a csoportvezetők az osztályfőnökkel és a szaktanárokkal közösen.
- A kollégiumi hétféje szervezése, lebonyolítása. Hétféjei programok havonta egy alkalommal kötelező minden AJTP- s tanulónak.
- Az önismeret, személyiségfejlesztő foglalkozások segítik a tanulókat önmaguk és mások megismerésében. Segít saját képességeik, készségeik felfedezésében és fejlesztésében.
- A kollégiumi hétféjék célja között szerepel a szociokulturális hátrányok csökkentése, megszüntetése, illetve az értelmiségi létre való felkészítés. Ennek érdekében:

Figyelemmel kísérjük a városunkban zajló kulturális eseményeket (koncert, mozi, előadás, kiállítás stb.). Ezekkel a programokkal is fejlesztve esztétikai ízlésüket. Figyelünk arra, hogy a diákok általános műveltséget szerezzenek, hogy alakuljon ki bennük az igény a folyamatos önművelésre.

Gyalogtúrákat, kirándulásokat szervezünk, fontosnak tartjuk, hogy ismerjék meg és fedezzék fel hazájuk szépségét, nemzetük hagyományait.

Meghívott előadóink igen színvonalas változatos előadásokat tartanak. (pályaválasztás, önismeret, drog prevenció stb.)

9.7. A közösségi élet szervezésének elvei. A diákönkormányzat

9.7.1. Közösségi élet a kollégiumban

A kollégiumi nevelés és együttélés kitűnő lehetőséget nyújt:

- Pozitív szociális szokások, minták kialakításához, közvetítéséhez
- Empátia-, konfliktuskezelő-, vita-, szervezőképesség fejlesztéséhez
- A társas viszonyok demokratikus gyakorlásának elsajátításához
- A párkapcsolatok kulturált kialakításához
- A takarékos gazdálkodás gyakorlásához
- Az önállóság, az öntevékenység, az önkormányzó képesség fejlesztéséhez
- Kommunikációs-, szervező-, vezető- és érdekérvényesítő készségek fejlesztéséhez
- A mássággal szembeni tolerancia fejlesztéséhez

Mindezek jelentősen segítik a tanulók önértékelésének, értékítéletének és társadalomképének reális alakulását.

9.7.2 A diákönkormányzat

Kollégiumunkban működő diákönkormányzat, a **közösségi élet demokratikus szervezete**. A tanulók érdekeinek képviselőjére szerveződött közösség, melynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A munkájukban azonos súllyal szerepelnek a jogok és a kötelességek. E mellett nagyon fontos szerepe van a kollégiumi közösségi élet szabadidős programjainak tervezésében, megszervezésében, lebonyolításában illetve a hagyományápolásban.

Szervezeti felépítését tekintve a demokratizmus és az információáramlás hatékony működése a legfőbb alapelvek. A legfelsőbb szinten állnak a vezetőségi tagok, a hierarchikus rendszer második szintjén a küldöttek állnak, akiket a kollégiumi csoportok delegálnak, a rendszer alsó szintjén pedig maguk a képviseltek állnak.

A diákönkormányzat **működése** a diákok által tervezett és a nevelőtanárok által jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat szerint történik.

A tanév elején a diákok **munkatervet** készítenek, mely a tanév kulturális, szabadidős és sport jellegű programjait tartalmazza havi bontásban. Ezt a tervet a nevelőtanárok, az általuk jónak és hasznosnak tartott programokkal egészíthetik ki.

A terv elkészítésénél a diákok igényei mellett fontos szempont a kamaszkori sajátosságok figyelembevétele, ezáltal harmonikus személyiségfejlődésük elősegítése.

Az intézményen belüli hasznos és szórakoztató szabadidő-eltöltés mellett fontosnak tartjuk a városi és országos rendezvényeken, megmérettetéseken való részvételt. A városi sportversenyeken és kulturális rendezvényeken évek óta nagy sikerrel szerepelnek diákjaink. Hagyományápolás szempontjából kiemelkedő programunk a **József Attila szavalóverseny**, mely 2002/2003-as tanévtől kezdve megyei szintűvé nőtte ki magát.

9.8. A kollégiumi foglalkozások szervezésének rendje

A kollégium a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, a közösség fejlődéséhez.

Felkészítő, fejlesztő foglalkozások,

amelyek megszervezése során a kollégium kitüntetett figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére és figyelembe veszi a tanulók személyiségének egyéni sajátosságait.

Tanulást segítő foglalkozások:

Csoportonként heti 13 órában (kötelező)

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozás, a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának, a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása,
- c) az ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök

Tanulószoa

Ideje a házirendben kötött. A tanulóra nézve kötelező. Helye a tanulószoa, ill. lakószobák. A szorgalmas, felelősségtudattal rendelkező tanulók a szobákban tanulhatnak, ill. a szilenciumi időn túl egyénileg szervezik meg tanulásukat.

Felzárkóztató foglalkozások (tantárgyi korrepetálások)

Ideje az éves foglalkozási tervben meghatározott, tanárra, tantárgyra, időpontra lebontott, a tanulóra nézve lehet kötelező, választandó, választható.

Egyéni korrepetáláson vehet részt a tanuló a meghatározott időn túl, a nevelőtanárral egyeztetett időpontban is.

Tehetség kibontakoztató foglalkozások

A kollégiumunk fontos feladatának tekinti, hogy a tehetséges tanulókat felfedezze, útjaikat egyengesse. Törekszünk arra, hogy minden tanulónál megerősödjön, azaz oldal, amely érdeklődésének, hajlamainak leginkább megfelel, amely elősegíti jellemének, személyiségének kibontakoztatását. Igen fontos, hogy a tanuló a fejlesztés során pozitív értékekkel találkozzon; kapjon segítséget a helyes énkép kialakításához, a reális önértékeléshez (kritikai megítélés és minősítés saját magáról, képességéről, tevékenységéről, magatartásáról). Ebbe beleértendő a kollégiumon kívüli lehetőségek megkeresése, az ezekhez való hozzáférhetőség támogatása, biztosítása.

Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások:

Ideje, tartalma az alapprogramban meghatározott, melyet a kollégiumi foglalkozások keretterve alapján tartunk, és az ezeken való részvétel a tanulóra nézve kötelező.

Csoportonként heti 1 órában (kötelező)

- a) tematikus csoportfoglalkozások az alapprogramban előírt témakörök, időkeretek és szervezési keretek figyelembevételével,
- b) csoportvezetői foglalkozás – kollégiumi, iskolai élethez kapcsolódó – csoportfoglalkozás, - elsősorban a kollégiumi csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események megbeszélése, értékelése.

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

Ezekon a foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére. Ezen foglalkozások keretében akár a szobaközösség, akár az egyén életében jelentkező problémák, aktuális napi feladatok, kérések, speciális nevelési feladatok megbeszélését végezzük. Ilyen formában foglalkozunk a nehezebben tanuló gyerekek tanulmányi munkájának segítségével is.

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

- a szabadidős foglalkozásokon szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önellátás képességének fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása;

- a foglalkozások során hangsúlyt kap a diákok irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek, kreativitásának, multikulturális érdeklődésük és toleranciájuk fejlesztése,
- a kollégium az igényekhez és lehetőségekhez igazodva támogatja a kollégium pedagógiai programjának alapelveivel összhangban lévő öntevékeny diákkörök működését.

A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet

- a) kötelező vagy
- b) szabadon választható.

Minden tanuló heti 14 órában köteles részt venni a kötelező foglalkozásokon és heti 1 órában az általa választott foglalkozáson. A foglalkozásokról a tanuló a házirendben foglaltak szerint részben vagy egészben, kivéve a tematikus csoportfoglalkozásokat, felmentést kaphat.

A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.

A kollégiumnak az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez minden tanév első hetében fel kell mérnie, hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni.

Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a kollégium vezetőjének, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

Pedagógiai felügyelet

A kollégium – szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcsere történik.

A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

9.9 A tematikus csoportfoglalkozások keretterve

Tematikus témák	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13.-14. évf.
A tanulás tanítása.	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés.	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés.	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
Összesen:	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra
Közösségi, csoportfoglalkozások szervezése (szabad sáv)	15	15	15	13	13
MINDÖSSZESEN	37	37	37	33	33

- A tematikus kollégiumi foglalkozások évfolyamonként (csoportbeosztásban) történnek. A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12-13-14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára) e rendelet kötelezővé teszi, hogy az itt megjelölt témákkal foglalkozzanak a kollégiumokban. A további idő a csoport és a

kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

10 Az Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi foglalkozásainak keretterve

A 2012-es NAT-nak megfelelően a 2021-ben induló csoporttal bezárólag a tanulásmódszertan az öt évfolyamon egységesen a kollégiumban heti 2 óra.

Az Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi foglalkozásainak keretterve a 2020-as NAT-hoz illeszkedve

AJTP - tevékenységrendszer, foglalkozási és kollégiumi program

9.AJTP	tevékenység, foglalkozás tárgya	időtartama (óra/tanév), formája	célja, tartalma	fejlesztési, nevelési feladatok
AJTP-s keretek között tartott	önismeret	68 óra (csop.)	a személyiség fejlesztése, önmaguk jobb megismerése, személyiségfejlesztő játékok, tréningek	személyiség jellemzők, személyiségtípusok megismerése, reális énkép kialakítása
	tanulásmódszertan	68 óra (csop.)	a tanulási folyamat elemeinek gyakorlása, az önálló tanulás képességének kialakítása	olvasási- és szövegértési feladatok, logikus gondolkodást és számolási készséget fejlesztő feladatok

	életvitel	34 óra (csop.)	a kollégiumba való beilleszkedés segítése, kapcsolatteremtési képesség fejlesztése, konfliktuskezelés	a tanulók segítése a különböző élethelyzetek megoldásában, a csoport és a kollégiumi közösség munkájába való bevonás, csoportkohézió erősítése
	felkészítő foglalkozások	296 óra (egyéni+csop.)	felkészülés segítése az iskolai tanórákra (szilencium, studium), egyéni és csoportos felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, korrepetálás	kompetencia alapú, korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazása, a tanulók motiválása, differenciált képességfejlesztés
	ECDL vizsgára felkészítés	37 óra (egyéni+csop.)	a vizsgákra való felkészülés segítése	informatikai kompetencia fejlesztése
Kollégiumi alaprogram szerinti	kötelező foglalkozások	22 óra (csop.)	a PP-ben meghatározott tematikus témák feldolgozása	képességfejlesztés, ismeretek bővítése, problémamegoldás és konfliktuskezelés segítése

	szervezési feladatok	15 óra (csop.)	aktuális információk átadása, a csoport ügyeinek megbeszélése, a csoport életének szervezése	csoportkohézió alakítása és erősítése, közösségfejlesztés, problémamegoldás és konfliktuskezelés segítése
	választott szabadidős foglalkozások	37 óra (egyéni+csop.)	szabadidő hasznos eltöltése szervezett keretben - diákköri foglalkozások a PP-ben meghatározott foglalkozások szerint	kikapcsolódást szolgáló programok szervezése, mozgáskultúra fejlesztése, az általános műveltségi szint növelése
	tánc (népi,társas)	68 óra (csop.)	táncismeretek bővítése, kulturált szabadidős elfoglaltság, népi hagyományok megismerése	koordinációs készség fejlesztése, nemzettudat erősítése, hagyományörzés
Programhétvégék szerinti	benmaradós hétvége	7 hétvége (csop.)	Eger és környékének megismerése, a főváros megismerése	Eger és környékének, a fővárosnak, természeti, kulturális, történelmi, helytörténeti jellemzőinek megismerése

	tanulmányi kirándulás	2 hétvége összevontan (csop.)	ország ismeret; természettudományi, történelmi, kulturális ismeretek bővítése	közösségformálás, ismeretek bővítése, nemzettudat erősítése
Táborok, versenyek	gólyatábor	csoportos	közösségépítés, ismerkedés	közösségépítést, kapcsolatépítést, ismerkedést szolgáló programok szervezése és lebonyolítása
	sporttalálkozó	csoportos	sportban tehetséges tanulók tudásának összemérése más iskolák AJ-s tanulóival, tehetségkutatás	ismerkedés, kapcsolatépítés, sportszerűség gyakorlása, tehetséggondozás
	művészeti fesztivál	egyéni és csoportos	művészetekben tehetséges tanulók tudásának összemérése más iskolák AJ-s tanulóival, tehetségkutatás	ismerkedés, kapcsolatépítés, kulturális ismeretek bővítése, ízlésformálás, tehetséggondozás

	irodalmi verseny	egyéni	az irodalomban tehetséges tanulók tudásának összemérése más iskolák AJ-s tanulóival, tehetségkutatás	ismerkedés, kapcsolatépítés, irodalmi ismeretek bővítése, tehetséggondozás
	bemutató műsor	egyéni és csoportos	közösségépítés, felkészülés (erőpróba), tehetségkutatás	csoportkohézió alakítása és erősítése, közösségfejlesztés, kollégista tudat erősítése
	kollégiumi és kollégiumok közötti versenyek	egyéni és csoportos	a kollégium életévé való bevonás, tehetségkutatás	közösségfejlesztés, kollégista tudat erősítése, tehetséggondozás

9 .évfolyam	tevékenység, foglalkozás tárgya	időtartama (óra/tanév), formája	célja, tartalma	fejlesztési, nevelési feladatok
AJTP-s keretek között tartott	önismeret	68 óra (csop.)	a személyiség fejlesztése, énkép kialakítása	akarat fejlesztése, társismereti játékok, önbizalom növelése
	tanulásmódszertan	68 óra (csop.)	egyéni tanulás képességének fejlesztése	tudatos és hatékony tanulás fejlesztése, gyakorlása

	felkészítő foglalkozások	370 óra (egyéni+csop.)	felkészülés segítése az iskolai tanórákra (szilencium, studium), egyéni és csoportos felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, nyelvvizsgára felkészítés, korrepetálás	motiváció fenntartása, differenciált képességfejlesztés
Kollégiumi alapprogram szerinti	kötelező foglalkozások	22 óra (csop.)	a PP-ben meghatározott tematikus témák feldolgozása	a témakörök feldolgozása
	szervezési feladatok	15 óra (csop.)	aktuális információk átadása, a csoport ügyeinek megbeszélése, a csoport életének szervezése	csoportkohézió erősítése, közösségfejlesztés, kollégista tudat formálása, aktív részvétel diákforumokon
	választott szabadidős foglalkozások	37 óra (egyéni+csop.)	szabadidő hasznos eltöltése szervezett keretben - diákköri foglalkozások a PP-ben	kikapcsolódást, az egészséges életmód és a rekreáció fontosságát

			meghatározott foglalkozások szerint	hangsúlyozó programok szervezése
Programhétvégék szerinti	benmaradós hétvége	7 hétvége (csop.)	Eger környékének és a fővárosnak további megismerése, egy terület feltérképezése	közös élmények által csoportkohézió erősítése, a feltérképezendő terület természeti, kulturális jellemzőinek megismerése
	tanulmányi kirándulás	2 hétvége összevontan (csop.)	a hazánkban élő nemzetiségek kultúrájának megismerése	magyarságtudat fejlesztése, ország ismeret bővítése, közösségépítés
Versenyek	irodalmi verseny	egyéni	az irodalomban tehetséges tanulók tudásának összemérése más iskolák AJ-s tanulóival, tehetségkutatás, versenyrutin megszerzése	ismerkedés, kapcsolatépítés, irodalmi ismeretek bővítése, tehetséggondozás, önálló kutatás képességének kialakítása
	kollégiumi és kollégiumok közötti versenyek	egyéni és csoportos	a kollégium életébe való bevonás	közösségfejlesztés, kollégista tudat erősítése, tehetséggondozás

10.évfolyam	tevékenység, foglalkozás tárgya	időtartama (óra/tanév), formája	célja, tartalma	fejlesztési, nevelési feladatok
AJTP-s keretek között tartott	önismeret és tanulásmódszertan/kommunikáció	68+68 óra (csop.)	a személyiség fejlesztése, énkép kialakítása, én ideál, előítéletek megismerése és kezelése, önbizalom erősítése	motiváltság erősítése, önbizalom növelése, döntéshozatal gyakorlása
	felkészítő foglalkozások	370 óra (egyéni+csop.)	felkészülés segítése az iskolai tanórákra (szilencium, studium), egyéni és csoportos felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, nyelvvizsgára felkészítés, korrepetálás	motiváció fenntartása, differenciált képességfejlesztés, idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése, pályaorientáció (fakultációválasztás segítése)
	autóvezetői tanfolyam	egyéni és csoportos	a gépkocsivezetés elmélete és gyakorlata	a gépkocsivezetői vizsga letételéhez szükséges ismeretek átadása - szervezés

	kötelező foglalkozások	22 óra (csop.)	a PP-ben meghatározott tematikus témák feldolgozása	a témakörök feldolgozása
Kollégiumi alapprogram szerinti	szervezési feladatok	15 óra (csop.)	aktuális információk átadása, a csoport ügyeinek megbeszélése, a csoport életének szervezése	csoportkohézió erősítése, közösségfejlesztés, kollégista tudat formálása, csoportközi kapcsolatok fejlesztése
Kollégiumi alapprogram szerinti	választott szabadidős foglalkozások	37 óra (egyéni+csop.)	szabadidő hasznos eltöltése szervezett keretben - diákköri foglalkozások a PP-ben meghatározott foglalkozások szerint	kikapcsolódást, az egészséges életmód és a rekreáció fontosságát hangsúlyozó nívósabb programok szervezése
Programhétvégék szerinti	bennmaradós hétvége	7 hétvége (csop.)	kirándulás az ország különböző pontjaira - országjárás	közös élmények által csoportkohézió erősítése, a bejárt tájegységek természeti, kulturális jellemzőinek megismerése

	tanulmányi kirándulás	2 hétvége összevontan (csop.)	felvidéki kirándulás	a szlovák és lengyel kultúra, szokásoknak megismerése, természeti, történelmi és műemléki ismeretek-magyar vonatkozások
Versenyek	tantárgyi versenyek	egyéni és csoportos	tehetséggondozás, pályaorientáció	versenyre felkészítés, probléma-megoldási képesség fejlesztése
	irodalmi verseny	egyéni	az irodalomban tehetséges tanulók tudásának összemérése más iskolák AJ-s tanulóival, tehetségkutatás, versenyrutin megszerzése	ismerkedés, kapcsolatépítés, irodalmi ismeretek bővítése, tehetséggondozás, önálló kutatás képességének kialakítása
	kollégiumi és kollégiumok közötti versenyek	egyéni és csoportos	a kollégium életébe való bevonás	közösségfejlesztés, kollégista tudat erősítése, tehetséggondozás

11.évfolyam	tevékenység, foglalkozás tárgya	időtartama (óra/tanév), formája	célja, tartalma	fejlesztési, nevelési feladatok
-------------	---------------------------------	---------------------------------	-----------------	---------------------------------

	önismeret és tanulásmódszertan/ kommunikáció	68+68 óra (csop.)	a személyiség aktuális állapotának megismerése és fejlesztése, önértékelés	önbizalom növelése, szabálytudat alakítása
AJTP-s keretek között tartott	felkészítő foglalkozások	330 óra (egyéni+csop.)	felkészülés segítése az iskolai tanórákra (szilencium, studium), egyéni és csoportos felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, nyelvvizsgára felkészítés, korrepetálás	motiváció fenntartása, differenciált képességfejlesztés, idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése, az önálló tanulás képességének alakítása
Kollégiumi alapprogram szerinti	kötelező foglalkozások	22 óra (csop.)	a PP-ben meghatározott tematikus témák feldolgozása	a témakörök feldolgozása (a kirándulás tapasztalatainak felhasználásával)
	szervezési feladatok	15 óra (csop.)	aktuális információk átadása, a csoport ügyeinek megbeszélése, a csoport életének szervezése	csoportkohézió erősítése, pályaorientáció támogatása, karriertervek, önmenedzselés)

Kollégiumi alapprogram szerinti	választott szabadidős foglalkozások	33 óra (egyéni+csop.)	szabadidő hasznos eltöltése szervezett keretben - diákköri foglalkozások a PP-ben meghatározott foglalkozások szerint	szórakozási lehetőségek szervezése, aktív részvétel a kollégium programjain
Programhétvégék szerinti	benntaradós hétvége	7 hétvége (csop.)	kirándulás az ország különböző pontjaira - országjárás, egyetemlátogatások	a bejárt tájegységek természeti, kulturális jellemzőinek megismerése, bepillantás az egyetemek életébe
	tanulmányi kirándulás	2 hétvége összevontan (csop.)	erdélyi kirándulás	Erdély megismerése, természeti, történelmi és műemléki ismeretek-magyar vonatkozások
Versenyek	tantárgyi versenyek	egyéni és csoportos	tehetséggondozás, pályaorientáció	versenyre felkészítés, probléma megoldási képesség fejlesztése
	kollégiumi és kollégiumok közötti versenyek	egyéni és csoportos	a kollégium életébe való bevonás	közösségfejlesztés, kollégista tudat erősítése, tehetséggondozás

12.évfolyam	tevékenység, foglalkozás tárgya	időtartama (óra/tanév), formája	célja, tartalma	fejlesztési, nevelési feladatok
AJTP-s keretek között tartott	önismeret és tanulásmódszertan/ kommunikáció	64+64 óra (csop.)	viselkedéskultúra, önértékelés	felkészítés a felnőtt életre
	felkészítő foglalkozások	330 óra (egyéni+csop.)	felkészülés segítése az iskolai tanórákra (szilencium, studium), felkészítés az érettségi és továbbtanuláshoz szükséges tárgyakból	motiváció fenntartása, motiválás az érettségire és a továbbtanuláshoz, tantárgyi felkészítő foglalkozások szervezése
Kollégiumi alapprogram szerinti	kötelező foglalkozások	20 óra (csop.)	a PP-ben meghatározott tematikus témák feldolgozása	a témakörök feldolgozása (kiemelten:a középiskola befejezése, élet a felsőoktatásban)
	szervezési feladatok	10 óra (csop.)	aktuális információk átadása, a csoport ügyeinek megbeszélése, a	pályaorientáció támogatása, karriertervek, önmenedzselés

			csoport életének szervezése	
	választott szabadidős foglalkozások	33 óra (egyéni+csop.)	szabadidő hasznos eltöltése szervezett keretben - diákköri foglalkozások a PP-ben meghatározott foglalkozások szerint	szórakozási lehetőségek szervezése, részvétel a kollégium programjain
Programhétvégék szerinti	benmaradós hétvége	4 hétvége (csop.)	kirándulások, egyetemlátogatások	előkészületek a kollégium elhagyására, az érettségire és a továbbtanulásra
Versenyek	országos versenyek	egyéni és csoportos	tehetséggondozás, pályorientáció	versenyre felkészítés, probléma megoldási képesség fejlesztése

11. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

A pedagógiai folyamat elengedhetetlen része a folyamatos ellenőrzés és értékelés mind a nevelő, mind a kollégista számára.

Időszakos, összegző értékeléseink

Az értékelést az év elején tervezzük. A végzett munkát félévkor, valamint a tanév végén értékelő csoportfoglalkozásokon és a diákközgyűlésen elemezzük.

A nevelők naponta ellenőrzik, értékelik:

- A tanulók napi munkáját, az iskolai osztályzatokat, eredményeket.
- A hálók rendjét.
- A tanulókkal kapcsolatban felmerült problémákat (ügyeleti napló)

Bizonyos időközönként értékeljük:

- A tanulmányi munkát (havonta)
- A közösségi munkát. (félév végén)
- A helyiségek tisztaságát. (havonta)

Az értékelés szervezeti formái:

- Értékelő csoportfoglalkozás
- Értékelő közgyűlés

A kollégiumvezetés naponta foglalkozik a tanulókkal kapcsolatban felmerült eseményekkel és hiányosságokkal. A nevelők munkájának ellenőrzése folyamatosan történik.

12. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelem tágabb értelemben minden gyermekre és fiatalra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, amelyek a gyerekek és fiatalok gondozását, ellátását, eltartását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani.

Törvényi előírás: 1997. évi XXXI. tv. (Gyermekvédelmi törvény)

A törvény rendelkezései alapján a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A társadalmi – gazdasági folyamatok, a jelenlegi, csaknem világméretű gazdasági válság, a globalizáció jelenségei erőteljesen hatnak a társadalomra, nemzetekre a családok egy részének élete, helyzete ellehetetlenült. A megélhetésért folytatott harc eredménye: a szocializációs

szerep szűkülése, a gyermekkel való törődés elhanyagolása – deviancia, alkoholizmus. Az ilyen helyzetben felnövő gyermek nem kap otthonról magatartásmintát, cselekedeteit, gondolkodását legtöbbször negatív hatások határozzák meg. Következménye: a fiatal korosztály lecsúszása, esélyek romlása, biztonságvesztés, kudarc. A kollégiumi normasértést figyelmeztető jelként kell kezelni, hogy a tanuló nagyobb odafigyelést, törődést érdemel. A kollégiumban élő tanulók személyiségfejlesztésében gyakorlatilag a kollégium minden lakója, dolgozója szerepet játszik (tanárok, diákok, nem pedagógus felnőttek), hiszen a kollégista naponta valamilyen kapcsolatba kerül velük. A gondoskodásban kulcsszerepe van a csoportvezető tanárnak, hiszen a kollégiumi tevékenység a legszorosabb kapcsolatot kívánja meg a csoportvezető tanár és diákjai között. Az egyéni kapcsolatokon túl meg kell teremteni az olyan közösségi környezetet, amely a gyermek szükségleteit messzemenően figyelembe veszi (odafigyelés egymásra, megértés, törődés stb.) Célunk: biztonságos, „gyermekbarát” környezet megteremtése és ehhez minden felnőtt dolgozó együttműködésére szükség van. Alapvető kívánalom, hogy a pedagógusok minél több időt töltsenek neveltjeik között.

Feladatok:

- tanár-diák kapcsolat javítása, kölcsönös bizalmon alapuló légkör kialakítása
- tanulók alaposabb megismerése, differenciált bánásmód a tanulók szükségletei szerint
- törekvés a nyugodt, szeretetteljes légkör kialakítására
- a tanuló kérésére segítség a magánéleti- és egyéb problémák megoldásában
- gyakoribb értékelésekkel (különböző szinteken) a teljesítmény elismerése, dicséret, jutalmazás
- a tanuláshoz, művelődéshez, a mindennapok „éléséhez” nyugodt pedagógiai klíma teremtése, fegyelem és rend biztosítása (házi- és napirend követelményei, foglalkozási fegyelem, kollégium környezetének rendje)
- biztonságos környezet teremtése: fizikai biztonság, követelmények határozott, egyértelmű megfogalmazása, a szülők és tanulók által megismert – és elfogadott követelményrendszer betartatása.
- Egyre több tanuló szorul anyagi támogatásra (sokan nem tudják időben befizetni az étkezési díjat). Ennek megoldása: rászoruló tanulók rendszeres támogatása, önkormányzatok segélyei (étkezési díjak kiegészítése, átvállalása).
- Gyermekvédelmi Szolgálattal, iskolával való kapcsolattartás

E tevékenységben alapvető fontosságú:

- a probléma korai felismerése (családi, stb. háttérismeret, - veszélyeztető okok feltárása

- rászoruló „kiszűrése” (együttműködés iskolával), feltáró tevékenység, (pl. többszörösen hátrányos helyzet)
- veszélyeztetettség okainak megállapítása
- tanulási problémák (gyenge képességű tanulók tanulási nehézségei) pszichés zavarok
- családi problémák (elvált szülők, alkoholizmus, stb.)
- szociális problémák (anyagi- és lakhatási körülmények)
- kulturális viszonyok (család alacsony iskolázottsága)
- egészségügyi problémák

A problémák feltárása után fontos a személyre szóló bánásmód kidolgozása, a megoldási lehetőségek keresése. A kollégium lehetőségei a problémák okainak feltárásában, beavatkozásban, megelőzésben tágabbak, mint az iskolában, ezért a kollégiumi gyermekvédelem fontos célja a megelőzés (prevenció).

Generálprevenció: a kollégiumi neveléssel átadott pozitív mintákkal, értékekkel, ismeretekkel. Helyes életvitelre, erkölcsös gondolkodásra és viselkedésre szoktatjuk tanulóinkat, így a helytelen magatartások, rossz életvitel, káros szenvedélyek prevencióját is szolgálják.

Speciálprevenció: személyre szóló gondoskodás, beavatkozás, terápia, segítő programokkal javíthatjuk, ill. meggátolhatjuk helyzetük rosszabbodását. A gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozik a deviancia-probléma (veszélyes viselkedésforma, következménye lehet: társadalomból való kiszakadás).

Veszélyek lehetnek:

- drogfogyasztás, serkentők, izomnövesztők
- szektákhoz való csatlakozás veszélye (szeretetet nélkülöző, lelki problémákkal küszködők, kiszolgáltatottság)

A kollégiumi nevelőtanárok kötelessége megismerni a deviancia külsődleges jegyeit (elfogadott kritériumok tanulmányozása) az esetlegesen érintettek viselkedési szokásait (agresszivitás, durvaság, támadó magatartás, magányosság, nyugtalanság, közösséggel való szembenállás, iskolai igazolatlan hiányzások, őszinteség hiánya, iskolai teljesítményromlás).

A nevelőtanárok feladata:

- A nevelőtanárok tevékenységük során figyelembe kell, hogy vegyék a tanulók egyéni képességét, tehetségét, fejlődésük ütemét, szociokulturális helyzetüket. Segítsék a gyermek tanulási képességének kibontakoztatását, illetve a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását. (Korrepetálások, személyi adatok gyűjtése, helyzetelemzés, önéletrajz, stb. alapján).

- Kötelességük a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadni, és ezek elsajátításáról meggyőződni. (kollégiumi foglalkozások, egyéni beszélgetések útján.)
- Közre kell működni a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Felismerni a problémát, keresni az okokat, jelezni azt a folyamatos nevelőtanári munka során.
- Feladatuk, hogy a szülőket és a tanulókat, az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassák. (kapcsolattartás a szülői házzal.)
- A pedagógus kötelessége, hogy a tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

A nevelőtanárok ifjúságvédelmi feladata:

- A szülők és a gyerekek, fiatalok tájékoztatása az elérhetőségről, és a segítségkérés, problémamegoldás lehetőségeiről.
- Napi kapcsolattartás a többi a csoportvezető nevelőtanárral, az intézmény vezetőivel, a felmerülő problémák megoldásának érdekében.
- Követi a helyi, városi ifjúságvédelmi programokat, ösztönzi a diákokat a rendezvényeken való részvételre.
- Kapcsolatban áll a helyi ifjúságvédelmi szervezetekkel, szükségesetén segítséget, szakmai tanácsot kér, a bajban lévő gyerekekkel együttműködve. (Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Mentálhigiénés Csoport, Rév, Kortárssegítők...)
- Ha szükséges, felveszi a kapcsolatot a gyerek szüleivel, hozzátartozóival, lakóhelye szerinti Gyámhivatallal, az érintett Gyermekjóléti Szolgálattal.
- A törvényben megfogalmazott titoktartási kötelezettségek szerint jár el!

13. A KOLLÉGIUM KAPCSOLATRENDSZERE

13.1. A szülőkkel való együttműködés formái, lehetőségei:

Évente egy alkalommal, év elején tartunk szülői értekezletet a 9. évfolyamos tanulók szüleinek.

A szülők véleményét, javaslatait felhasználjuk nevelő munkánkhoz.

További szülői értekezleteket az iskolában tartanak.

A szülők és a csoportvezető személyes találkozása egyéni időpont-egyeztetés esetén bármikor lehetséges. Ennek célja:

- személyes problémák megbeszélése,
- személyre szabott tájékoztatás a tanuló magtartásáról, fejlődéséről,

- egységes követelményrendszer kialakítása,
- szóbeli tájékoztatás a kollégiumi programokról vagy a tanuló magatartásáról.

Tanulóink szüleivel többféle kapcsolatot tartunk:

- Év elején kollégiumi szülői értekezlet.
- A kollégiumi tájékoztató füzetten keresztül is rendszeres a tájékoztatás.
- Személyes találkozás alkalmanként.
- Szükség esetén levél, telefon, email.

13.2. Az iskolákkal, intézményekkel való kapcsolattartás formái, lehetőségei:

- Az osztályfőnökkel való rendszeres konzultáció.
- Szükség esetén a szaktanárok felkeresése.
- A diákok tanulmányi munkájának figyelemmel kísérése (jegybeírás).
- Szülői értekezleten való részvétel.
- Intézményi pszichológus
- A kollégiumok közötti kulturális és sportvetélkedőkön, versenyeken, fesztiválokon való részvétel, illetve azok szervezése.
- Az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő kollégiumokkal
- A városi kollégiumok diákönkormányzataival.
- Továbbá kapcsolatot tartunk
  - a Gárdonyi Géza Színházzal,
  - a Bródy Sándor Megyei Könyvtárral,
  - a Művészetek Házával
  - a Vármúzeummal,
  - a Megyei Pedagógiai Intézettel.
- A Gyermekvédelmi Szakszolgálattal:
Szükség esetén a hátrányos, veszélyeztetett helyzetű tanulók segítésére felvesszük velük a kapcsolatot.
- A Nevelési Tanácsadóval:
A magatartási problémák, illetve tanulmányi, közösségi munkában felmerült gondok esetén segítséget kérünk.

14. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE

A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi..

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A Neumann János Gimnáziumtól átvett AJTP kollégiumi program

A nehezebb körülmények között élő rászoruló, tehetséges tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést szolgáló foglalkozásokat biztosító program. Az ebben résztvevő intézménypárok (középiskola és kollégium) nevelő-oktató munkájukkal, fejlesztő tevékenységükkel, kompetenciafejlesztéssel, különböző szervezett munkaformákkal, intézményi és kollégiumi kötelező és szabadon választott programokkal úgy fejlesztik a tanulókat, hogy megfeleljenek a követelményeknek, továbbtanulás esetén az értelmiségi lét kihívásainak.

Az Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP) egyben kötelező kollégiumi nevelést is biztosít a részt vevő tanulók számára. Célja az esélyteremtés és tehetséggondozás azon tanulók számára, akik a program segítségével nélkül nem nyerhetnének felvételt a felsőoktatási intézményekbe. A program célja a programba bekerülő tanulók képességeinek és személyiségének, valamint érzelmi intelligenciájának fejlesztése és a tudás tekintélyének visszaállítása.

Az AJTP-ben megvalósuló kollégiumi pedagógiai munka és tevékenységi rendszer meghatározó elemei:

Az AJTP a megvalósító középiskolák és kollégiumok együttműködésén, összehangolt tevékenységén alapszik. Az AJTP-ben résztvevő minden tanuló számára kötelező a kollégiumi jogviszony létesítése. Az AJTP intézményei együttműködnek a fenntartóval, a program Szakmai Tanácsadó Testületével, a méréseket és továbbképzéseket végző felsőoktatási intézményekkel, az Arany János Kollégiumi és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programmal. Az AJTP-ben a nevelési és oktatási folyamat öt évfolyamra terjed ki.

A 9/AJTP előkészítő évfolyamon hangsúlyosan a hátrányok kompenzálása, az ismeretek kiegyenlítése, gazdagító programok biztosítása; a matematika, a digitális kultúra, az anyanyelvi képzés és egy idegen nyelv emelt óraszámú oktatásának segítéséhez felkészítő foglalkozások szervezése történik. Az Arany János blokk (önismeret, tanulásmódszertan és egyéni képességfejlesztés) foglalkozásait az iskola valósítja meg 2024 szept. 1-jétől.

A hátránykompenzálás és esélyteremtés érdekében a kollégium legalább hat gazdagító programhétvégét szervez a tanév során a 9/AJTP-11. évfolyamon. Ezen kívül a 9/AJTP tanulócsoporthoz egységesen részt vesz az AJTP által szervezett országos találkozók: Gólyatábor, Pécsi Művészeti Fesztivál. A 12. évfolyamon három hétvége az elvárás.

Az AJTP-ben részt vevő kollégiumok és kollégisták a kollégiumi pedagógiai programban és az éves munkatervben meghatározott rend szerint részt vesznek a házi, a regionális és az országos versenyeken, valamint az AJTP táborain, fesztiváljain.

Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok hétfégi programjaik szervezésekor, foglalkozásaik átcsoportosításakor, illetve tömbösítésekor alkalmazzák a foglalkozások és foglalkozási idők átcsoportosításának lehetőségét biztosító szabályt.

Az AJTP hétfégi programok tartalma évfolyamonként:

- 9/AJTP: A város és a vármegye, a közvetlen és távolabbi környezet megismerése, közösségépítés, ország- ismeret gazdagítása, egészséges életmód igényének kialakítása.

- 9. évfolyam: Kulturális és szabadidős programok, egészséges életmódot elősegítő programok: lehetőség szerint sítábor szervezése Lengyelországban, Zywiecban vagy belföldön. Hazánk és a főváros megismerése.
- 10. évfolyam: Kulturális programok, események látogatása, egészséges életmódot támogató programok, kirándulások az ország különböző pontjaira. Tanulmányi célú kirándulás, az országhatáron túl élő népek szokásainak, hagyományainak megismerése. Lehetőség szerint erdélyi tanulmányút szervezése.
- 11. évfolyam: Kulturális és élmény programok, egészséges életmódot támogató programok, kirándulások hazánkban. Lehetőség szerint ismerkedés Európával, tematikus programok, tanulmányutak (pl. Prága, Krakkó).
- 12. évfolyam: Szervezett csoportprogramok az egészséges életszemlélet érdekében. Felkészítés a közösség, a kollégium elhagyására, az érettségire. Mezőberény: részvétel a Nosztalgiatáborban.

AJTP HÉTVÉGÉK TERVE

2024. szeptember - december

9T/AJTP	9T	10T	11T	12T
1. Eger	1. Eger	1. Eger-Miskolc-Lillafüred	1. Eger	1. Mezőberény - AJTP Nosztalgiatábor
2. Eger	2. Eger	2. Eger	2. Eger	
3. Eger-Aggtelek	3. Eger-Szolnok-Jászberény	3. Eger	3. Eger-Kassa advent	

A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogram (KNOAP) „Az Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere” c. melléklete hatályos rendelkezései alapján 2022 őszétől az alábbiak szerinti módosítás lépett életbe.

Az AJTP tevékenységrendszere, foglalkozásai és kollégiumi programjai évfolyamonkénti, heti és szervezeti bontásban a következő felosztásban és sorrendben jelennek meg: Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások, AJTP foglalkozási egység (benne AJTP blokk), AJTP többletfeladat.

A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások (KNOAP 4.1.)

4.1.1. Felkészítő foglalkozások

4.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások (csoportvezetői, közösségek szervezésével összefüggő, egyéni törődés)

4.1.3.Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

4.1.4. Téma napok, témahetek, projektek

AJTP Kollégiumi foglalkozási struktúrája és heti óraszámjai

Foglalkozás neve		9. elő		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12.évf.	
		éve s	het i	éve s	het i	éve s	het i	éve s	het i	éve s	het i
KNOAP	csoporthoz tartozó foglalkozás (4.1.2)	37	1	37	1	37	1	37	1	33	1
	téma napok, projekt (4.1.4) (pl. néptánc)	74	2	37	1					33	1
	felkészítő foglalkozás (4.1.1)	296	8	370	10	370	10	370	10	330	10
	választható foglalkozás (4.1.3)	37	1	37	1	37	1	37	1	33	1
Arany János blokk	önismeret (4.1.1)	iskola: Neumann János Gimnázium, Technikum és Kollégium									
	tanulásmódszertan és egyéni képességfejlesztés (4.1.1)	iskola: Neumann János Gimnázium, Technikum és Kollégium									
életmód életvitel (4.1.4)		37	1								
autóvezetői képzés (4.1.1)						x	1	x	1		
speciális felkészítő (felzárkóztatás, érettségi felkészítés), ismeretgazdagítás (tehetséggondozás, versenyfelkészítés) (4.1.1) (4.1.4)		74	2	74	2	74	2	74	2	66	2

összes:		15		15		15		15		15
---------	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----

*kerettanterv nélküli foglalkozás

**kerettantervvel rendelkező foglalkozás

Az Arany János Tehetséggondozó Programban részt vevő tanuló a 2022-23. tanévtől ösztöndíjban részesül (204/2020. (V. 14.) Korm. rendelet alapján), melynek mértéke a 9/AJTP évfolyamon egységesen havonta 15 000 forint. Felsőbb éveken ha a félévi értesítőben vagy a tanév végi bizonyítványban szereplő tantárgyak - magatartás és szorgalom kivételével - osztályzatainak átlageredménye

- a) 4,0 és 4,3 között van, 20 000 forint,
- b) 4,31 és 4,7 között van, 30 000 forint,
- c) 4,71 és 5,0 között van, 40 000 forint.

Nem részesülhet AJTP ösztöndíjban a tanuló:

- a) a tanév adott félévében, ha az azt megelőző félévben 4,0 alatti tanulmányi átlageredményt ért el, vagy valamely tantárgyból elégtelen lett az eredménye,
- b) vagy az adott tanévben évfolyamisméltésre kötelezés esetén,
- c) vagy attól a hónaptól kezdődően, amelyet megelőző hónapban az igazolatlan óráinak száma meghaladta a 6 órát,
- d) vagy az Nkt. 58. § (4) bekezdés c), e) és f) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés esetén az arról szóló határozat véglegessé válásának napját követő hónaptól azon következő félévig, amelytől az ösztöndíjra való jogosultság feltételei újra teljesülnek.

RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program nyilvánossága

A Pedagógiai Programot az intézmény honlapján mindenki számára elérhető módon nyilvánosságra hozzuk.

A Pedagógia Program egy kinyomtatott példányban az igazgatói irodában megtalálható, és elektronikus formában az iskola számítógépes hálózatán a belső szereplők részére hozzáférhető.

Érvényességi rendelkezések

Az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium módosított pedagógiai programját a főigazgató a tantestülettel együttműködve készítette el. A pedagógiai program a fenntartói jóváhagyás után, 2024. szeptember 1-én felmenő rendszerben lép életbe.

A program végrehajtását a nevelőtestület évenként értékeli, szükség esetén dönt annak módosításáról.

Nevelőtestületi értekezletet kell az iskola igazgatójának összehívni abban az esetben, ha a nevelőtestület vagy a szülői munkaközösség legalább egyharmada kéri a programmódosítást, vagy ha a nevelőtestület a programban rögzített fejlesztésen túl szakmai innovációt kíván megvalósítani.

A szükséges módosításokat, a törvények, rendeletek változása miatti korrekciókat - ha a jogszabály másként nem rendelkezik - minden év október 15-ig el kell végezni.

VÉLEMÉNYEZÉS, ELFOGADÁS, JÓVÁHAGYÁS

A pedagógiai programot elfogadásra javaslom.

Eger, 2024. augusztus 29.

Dér Attila

az iskolaszék elnöke

Kovácsik Hanna

a diákönkormányzat elnöke

Csatáry Béla

az intézményi tanács elnöke

A tantestület a pedagógiai programot a 2024. augusztus 29-ei értekezletén megtárgyalta és elfogadta.

Eger, 2024. augusztus 29.

Rázi Botond Miklós

főigazgató

A fenntartó Egri Tankerületi Központ képviselőjében a pedagógiai programot jóváhagyom.

Eger, 2024. augusztus 30.

Ballagó Zoltán

igazgató

